

ANUL LXXXI

Nr. 31

31 iulie —

6 august 1991

BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Teroare și deznădejde în

BANLOC

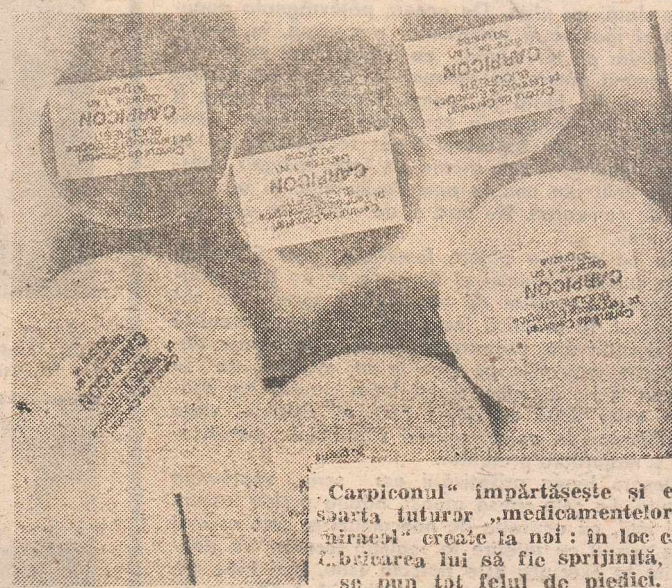
pag.4

NOI ȘI EVREII

pag. 6

"CARPICON" sau miracolul obstructionat

pag.5

Până acum ne-au citit. O vor putea face și de aici înainte? Le-o va permite pensia? Iar nouă, ne va permite guvernul să apărăm renunțând la scumpirea hîrtiei?

PETRU
POPESCU:

„România
a adus
un imens
serviciu
omenirii”

pag. 12

TURCIA, TURCIA!

pag. 8-9

La apa Vavilonului

De două mii de ani românii vin la apa Vavilonului și jelesc de soarta rea și de toate chinurile pe care le îndură. Un Vavilon interior, existent doar în sufletele lor, dar adânc și neîmămurit, ca o mare. Au venit hunii, slavii, tătarii, și românii au plins la apa Vavilonului, și veneticii s-au istovit și s-au împrăștiat în patru vânturi, și românii au rămas. Greul l-a dus norodul oropsit, cei din frunte s-au descurcat. Și au venit turcii, care mai apoi i-au adus și pe fanarioși. Boierii au avut de toate — au mai căzut, e drept, niște capete —; schingiuiți și storși de tot avutul și de toată vloga au fost cei mulți. Și din nou au jeli la apa Vavilonului. Și otomanii, și fanarioșii au fost izgoniți, dar, vai, nu și năravurile lor. Și astfel, în continuare, după obținerea, în 1877, a independenței, la noi a fost tot timpul o mină de hrăpăreți care au tras spuza pe turta lor și i-au adus pe cei necăjiți la sapă de lemn. Aceștia din urmă le-a rămas Vavilonul, la apa căruia, de fiecare dată, au plins. De aceea, pâlăvrăgeala populistă și ipocrită a bolșevicilor n-a căzut, în România, chiar pe teren arid, ea a putut, cel puțin de un anumit număr de oameni și pentru un anumit timp, să fie luată în seamă. Românii au putut fi înșelați de demagogia comunistă mai ușor decât ceilalți frați din răposatul lagăr socialist. După ce comunismul și-a dat arama pe față, românii, firește, au jeli din nou la apa Vavilonului. Și au scăpat de comunism. Nu însă și de jelițul la apa Vavilonului.

Nu că actuala putere fesenistă n-ar fi agitat, de-a lungul existenței ei de circa un an și jumătate, lozinci populiste de tot felul. A făcut-o cu vir și-ndesat. În practică însă, echipa petreromanistă s-a dovedit mai hrăpăreată și mai spoliatoare decât toate guvernele pe care le-am avut noi de la Mărea Unire încoaace. Acest lucru rezultă din evoluția celor două probleme care au dominat viața românească în cursul ultimei săptămâni: privatizarea și majorarea prețurilor.

Despre legea privatizării am scris săptămîna trecută. La cele spuse atunci, adaug puține lucruri. Mai întâi, că acuzația de neocomunism care se mai face auxită cu referire la regimul fesenist, cu deosebire la executiv, este ridicolă (sau, mai bine zis, a devenit la un moment dat ridicolă). Indiferent de nostalgiile, de ofurile ori de obligațiile, morale sau de altă natură, ale domnului președinte Ion Iliescu, guvernul Petre Roman și tot ce ține de el, toată rețeaua executivului din întreaga țară, nu doresc revenirea la comunism (chiar dacă a fost o vreme cînd au dorit-o), unde actualii deținători ai puterii, actualii deținători de funcții ar fi doar nomenklaturişti. Nu, cei ce dețin acum puterea și funcțiile vor, în cea mai glorioasă tradiție balcano-otomano-bizantino-fanariotă, aveau țării, și legea privatizării este concepută ca să le dea această posibilitate. De aici, încăpăținarea feroce a echipei petreromaniste cu nimic mai prejos decât încăpăținarea ceaușistă, fapt ce s-a vădit în toate, dar mai cu seamă în străduința de a trece cu orice preț prin Parlament legea privatizării. Cu cit argumentele și luările de poziție împotriva proiectului de lege guvernamental au fost mai multe, mai clare și mai puternice, cu atît guvernul s-a încrîncenat să nu cedeze nimic.

Cît privește creșterea aberantă a prețurilor (în cadrul căreia s-a produs, printre altele, dublarea, săptămîna trecută, a prețurilor la preparatele din carne), scăparea prețurilor la bunurile de consum de sub orice control, ea se datorează mai multor factori. Mai întâi, nepriceperii la economie a echipei guvernamentale (formată mai ales din politehnicienii de catedră). Dar nepriceperea este totuși selectivă; ea se manifestă cînd e vorba de interesele românilor celor mulți; cînd e vorba de interesele proprii, instinctul ține loc de știință economică. În al doilea rînd, concepției greșite a guvernului cu privire la rolul executivului în economie — un mercantilism și un liber-schimbism primitiv, la nivelul secolului al XVIII-lea. În realitate, în epoca noastră nu există nici un sistem economic serios în care puterea să se spele pe mîini de orice obligații privind dezvoltarea economică a țării și protecția economică și socială a cetățenilor, lăsînd totul pe seama pieței, a cererii și ofertei, a hazardului (și a matrapzicurilor). Guvernul Petre Roman crede că o poate face (este, e drept, și procedeul cel mai comod, membrii guvernului nu-și mai bat capul cu problema îmbogățirii țării și a bunăstării cetățenilor, cîștigînd astfel timp prețios pentru a se ocupa de propria lor îmbogățire). În sfîrșit, este la mijloc și disprețul și dezinteresul, propriu tuturor parvenitilor, pentru soarta celor din jur. Rezultatul: scumpirea terifiantă a vieții, sărăcirea incredibilă a cetățeanului. Și cu toate că n-am stat niciodată așa de rău ca acum în privința raportului dintre cîștiguri și prețuri, procesul e în plină desfășurare și capătul tunelului nu se zărește.

Deocamdată, reacția este tot jelierea la apa Vavilonului. Dar atmosfera este foarte incinsă, o explozie se poate produce oricînd. Cît va mai putea românul să rabde? El este capabil (22 decembrie a dovedit-o) să facă saltul de la Dosoftei la Coșbuc: „Cînd nu vom mai putea răbda, / Cînd foamea ne va răscula, / Hristoși să fiți, nu veți scăpa / Nici în mormînt!“.

ION D. GOIA ■

Guvernul sugrumă încet (dar sigur) presa independentă

Reprezentanții Societății comerciale „Letea“ Bacău, într-o întîlnire cu principalii beneficiari, au prezentat noul preț al hîrtiei de ziar: 52.200 lei per tonă, argumentînd că această scumpire, de 1,7 ori (prețul vechi — 33.100 lei per tonă) se datorează creșterii prețurilor la materi prime, energie, transport etc.

În același timp, într-un interviu acordat cotidianului „Curierul Național“, domnul ministru Victor Atanasiu Stănculescu asigură ziaristii că nu se pune problema unei noi scumpiri a hîrtiei de ziar.

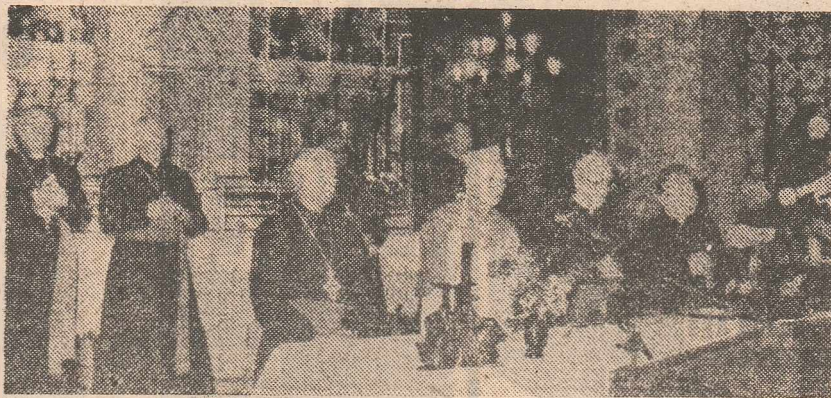
Întrebat la conferința de presă din 29 iulie a.c. despre problema hîrtiei, dl. prim-ministru Petre Roman a dat un răspuns (se pricepe la astfel de răspunsuri!) evaziv. Domnia sa a recunoscut că e firesc ca prețul hîrtiei să-l frămînte pe orice ziarist. Sînt trei modalități — a afirmat premierul Roman — pentru rezolvarea acestor chestiuni: scutirea taxei de import pentru hîrtie, aducerea din străinătate a echipamentelor de producție în vederea creșterii randamentului de prelucrare a fibrei lem-

noase (acțiunea a demarat — a subliniat dl. Petre Roman) și adoptarea unui nou sistem de distribuție a ziarelor în vederea eliminării retururilor. Premierul a afirmat (spre stupeoare noastră!) că prețul hîrtiei este încă subvenționat de guvern. Dacă domnia sa va avea timp să consulte Hotărîrea nr. 464 (pe care a semnat-o, probabil!) va descoperi (oare?) că hîrtia de ziar nu este trecută la anexă.

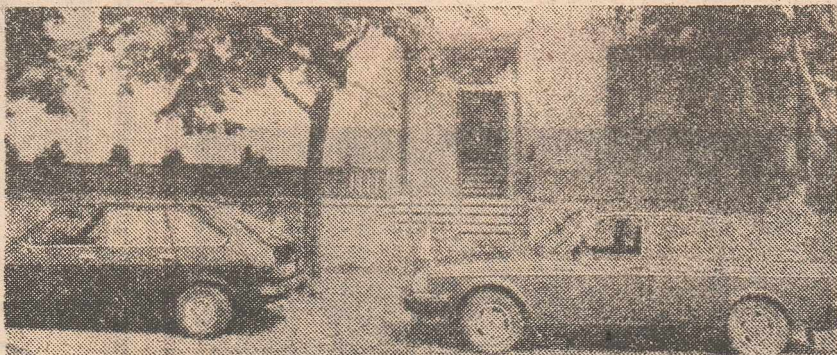
Premierul ne-a amintit că România, în loc să exporte lemnul de calitate, pe care ar putea obține bani frumoși, preferă să-l transforme în hîrtie. Cu alte cuvinte: vedeți ce sacrificii face guvernul și țara pentru voi, ziaristii?

Dl. Petre Roman, prin declarația făcută, este contrazis de realitate. Ori nu cunoaște adevărul, ori îl ascunde. Se apropie alegerile, P.S.N.-ul e în scădere de popularitate și presa trebuie să tacă, nu-i așa?

PETRE BARBU ■

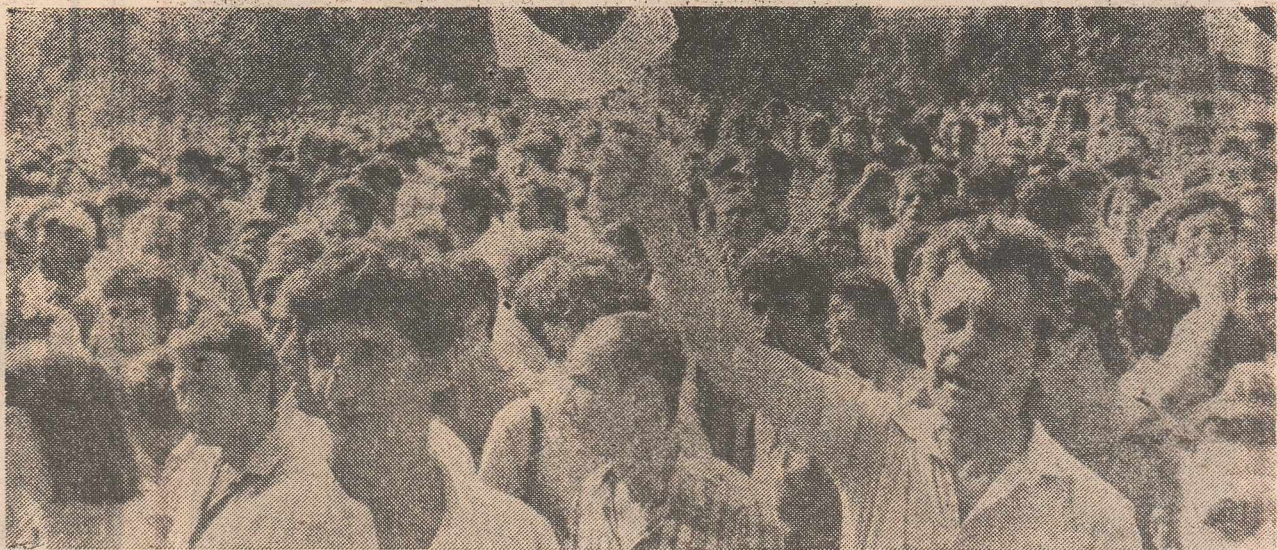
Avem și noi cardinalul nostru. După cum se știe, mitropolitul român Alexandru Todea a fost investit Cardinal al Bisericii Catolice. Ceremonia investirii în funcție a avut loc la Catedrala romano-catolică Sf. Iosif din București

Casa Americii Latine din București, inaugurată recent

FLACĂRA în sondajul IRSOP

În recentul sondaj efectuat de Institutul Român pentru Sondarea Opiniei Publice (I.R.S.O.P.) pe tema „Imaginea publică a presei“, revista FLACĂRA s-a situat pe poziții de frunte. Atît în răspunsurile la întrebarea „Pe care dintre revistele (publicațiile săptămînale) le citiți cel mai des?“, cît și la solicitarea „Numiți trei reviste care vă plac cel mai mult“, FLACĂRA a ocupat locul 4. Îi asigurăm pe cititorii noștri că vom depune toate eforturile pentru a urca și mai sus.

Marș al lucrătorilor de la I.M.M.R. Grivița

Ce a obținut U.D.M.R.?

„U.D.M.R. nu a părăsit sala de ședințe în timpul dezbaterii și aprobării Legii privatizării societăților comerciale din două motive, a declarat domnul dr. Paranyî Francisc. Este mai democratic să fii prezent și este mai sportiv să lupți pînă la ultima

lovitură, pînă la capăt decît, de la bun început, să refuzi lupta. Noi am reușit să facem ceva important în cadrul dezbaterilor care au avut loc; am introdus despăgubirea persoanelor care au fost desproprietărite

abuziv“. Alți reprezentanți ai opoziției sînt de părere însă că ceea ce a obținut U.D.M.R. este minor față de miza „boicotării unei legi nedrepte și antinaționale la care trebuia să subscrie“.

Comunicat al Opoziției Democratice Unite

„Comitetul Director al Opoziției Democratice Unite, în urma analizei proiectului Legii Privatizării propus de guvern spre dezbateri și adoptare Parlamentului, aduce la cunoștință opiniei publice că respinge proiectul de lege propus, ca inadmisibil, el fiind elaborat cu intenția de a prejudicia grav cetățenii români, proprietarii de drept ai averii naționale, avute creată cu sudoarea, lacrimile și sacrificiile întregii națiuni.“

Proiectul de lege guvernamental favorizează vechea și noua nomenclatură, privilegiată societăți socialiste, care au intenția vădită de a crea o pătură foarte bogată care să concentreze în puține mîini toată puterea economică și politică a țării.

Opoziția Democrată Unită va înainta un proiect propriu de lege a privatizării care înlătură toate deficiențele legii propuse de guvern, înlocuindu-le cu prevederi constructive favorabile cetățeanului român, conștient cu retragerea din Parlament a proiectului Legii Privatizării împusă dezbaterii.

Drept urmare, cerem ca primă măsură retragerea Legii Privatizării din Parlament“.

În numele celor 18 organizații afiliate Opoziției Democratice Unite semnează președintele acesteia, domnul Nicu Stăncescu, și vicepreședintele Nica Leon.

Adresa Opoziției Democratice Unite este: Piața Aviatorilor nr. 3, telefon: 18 42 55.

— La ordinea zilei este proiectul guvernamental de lege a privatizării. Se știe cum au reacționat, în legătură cu acest proiect, partidele de opoziție. Dumneavoastră, domnule Dan Măcănescu, sunteți purtătorul de cuvânt al Uniunii Confederației Naționale, care reunește cinci mari centrale cu aproape trei milioane de sindicaliști. Care e punctul de vedere al U.C.N.-ului?

— Susținem interesul strict economic al sindicalistilor, care în perspectiva unei legi a privatizării va avea implicații sociale excepționale. Susținem, de fapt, dreptul fundamental la proprietate al cetățenilor României. Proiectul guvernamental e o construcție menită pe de o parte să prelungească starea de centralism în economie, iar pe de altă parte să permită numai unora să se bucure eventual de calitatea de proprietari. Asta spunem de cind s-a înființat Cartelul „Alfa” și de cind s-a înființat Uniunea Confederațională Națională.

— U.C.N. a preluat și susține, așadar, varianta Alfa?

— Vom avea un congres, citiți-l pe repede, și numai atunci vom vedea ce susține U.C.N.-ul și ce nu. Dar în ce privește proiectul guvernamental de reformă, poziția noastră e clară: sintem împotriva vânzării capitalului național de către cei erijați în proprietari ai acestui capital. Toată lumea, la nivelul U.C.N.-ului, e de acord cu acest principiu: cetățenilor României trebuie să le fie redată proprietatea care este a lor. Poporul român a divorțat de statul comunist iar acum se impune par-

tajul. În această căsătorie, silită, unii au intrat cu baste bune (naționalizări etc.). Aceste bunuri, sau contravaloarea lor, trebuie restituite proprietarilor de drept. Există însă și bunurile, mult mai mari, care de-a lungul acestei hononociri, acestei căsătorii forțate, au fost create prin munca alilor oameni. E dreptul acestora să-și primească bunurile dobândite prin munca lor. Oricum, divorțul este ireversibil.

— Toată lumea zice așa, numai că unii ar cam vrea să fie un divorț italian.

— Păi, să nu fie cum zic ei! — Recunoașteți totuși, că până acum F.S.N.-ul a făcut cam tot ce-a vrut. Indiferent ce-au zis partidele celelalte sau sindicatele. E corect?

— Foarte just. — Iar ce s-a întâmplat se mai poate întâmpla. Majoritatea parlamentară fesenistă poate face să treacă și acest proiect de lege. Asumându-și, bineînțeles, o seamă de riscuri, asupra că-

roră zic să nu insistăm acum pentru că întrebarea esențială în discuția cu dv. e aceasta: sindicatele ce pot face?

— Că F.S.N.-ul a făcut până acum cam ce-a vrut, stădind părerea opoziției și a sindicate-lor, e adevărat. Dar cite din legile astea au funcționat? Începînd cu legea 15 de anul trecut, până la atâtea hotărâri guvernamentale care s-au încurcat unele pe altele și care până la urmă au început chiar să se contradică unele pe altele. Mă întreb: oare chiar va fi posibil să intre în vigoare o asemenea lege?

— Dar asemeni altor legi care nu au fost respectate întru totul, la fel se poate întâmpla și de data asta și va fi cu atât mai dramatic, întrucât acum n-avem de-a face cu o lege oarecare...

— Pare atât de ilegală o asemenea lege! Fie că e vorba despre o lege care urmează să acorde guvernului prerogative incredibile în privința posibilităților lui de a vinde ceva, ca

proprietar. Nu intră în discuție, așadar, că articolele acestei legi trebuie să arate așa sau altfel, ci până la urmă totul se rezumă la o chestiune de principiu, la aceste posibilități pe care le va avea guvernul de a vinde sau de a opera cu capitalul național cum are poftă, cum crede de cuviință. Și nu mai discut de acele „fonduri” cu mii de salariați care urmează să facă și să dregă cu capitalul național.

— Deci, dv. afirmați temerară că majoritatea parlamentară fesenistă ar investi guvernul fesenist cu drepturi de proprie-tate?

— Cred că asta e, în esență, chestiunea. Dar oricare dintre partidele de opoziție poate să spună: tranzacțiile cu capitalul statului, hotărâte în aceste condiții, vor fi declarate nule, iar proprietățile dobândite pe această cale vor fi naționalizate. Poate să spună așa? Are tot dreptul? Poate să-și adauge asta la program pentru viitoarele alegeri?

— Sigur că poate, dar legea privatizării structurează o nouă societate românească, ea avînd efecte de substanță și de durată pe care e greu, dacă nu imposibil, să vii să le anulezi la un moment dat. Nu credeți?

— E adevărat, dar eu n-aș fi atât de fatalist.

— Nu sint fatalist. Pun doar întrebări.

— În cazul de față, sindicatele și-au dovedit pe de o parte slăbiciunea iar pe de altă parte consecvența. Ne-am făcut datoria și am spus membrilor de sindicat: atenție, cineva vă fură proprietatea! Mîine n-or să poată zice că n-am făcut-o. Asta nu înseamnă că noi ne-am „acoperit” și că altceva nu ne mai interesează. Nu. Pentru că strădania noastră continuă și-i chemăm să fie foarte atenți și să pună chestiunea în dezbatere, să vadă ce se poate face. Asta pe de o parte. Dar, cum v-am spus, lucrurile pot fi privite și altfel. Există opoziția manifest anticomunistă, care va

avea posibilitatea să modifice ceva. Dacă poporul va lua o hotărâre politică în sensul asta, dacă va aduce la putere acele formațiuni politice care au afirmat că vor anula tranzacțiile ilegale și nelegitime cu capitalul de stat.

— Întrevedeți deci posibilitatea unei reparații chiar dacă s-ar aproba o lege fesenistă, a privatizării?

— Bineînțeles. Nu moare România! Și poporul român nu se poate supune așa, una-două, unei forme de sclavie economică. Sint conștienți de acest lucru, îl va găsi resursele politice necesare să poată spune: ce s-a întâmplat atunci a fost greșită.

— Atunci, adică în vara anului 1991.

— Da. Dar să vă mai spun ceva, tot în legătură cu asta. Ne tot cutreacă forțele de stînga.

— A venit dt. Verdet pe-aici? A vrut dondu să să înfrunzească pe aici?

— Nu. Pe mine m-a contactat o delegație P.S.M. care mi-a spus că ei sint convinși că în 2-3 luni muncitorii vor ieși în stradă. Și le-am spus: dacă noi nu prea sintem convinși de asta, dv. cum ați ajuns la o astfel de concluzie? Căspușul: Păi cum, domnule, să ajungă să fure proprietatea poporului? Deci, iată ce situație stranie s-a creat, că o asemenea forță (cu ideea ei fixă și paguboasă de proprietate comunistă etc.) speră să obțină opțiuni de ne dorit ale unei clase care n-a dispărut, ea există, și care va constientiza ceva ce o privește direct: proprietatea și dreptul la proprietate. Cînd or să vadă tot felul de bisnizi înfrîntîndu-se din averea națională, să nu ne mirăm că unii or să spună: nu, facem! domnule, nici o privatizare, că e proprietatea întregului popor. Verdet? În felul asta acționează Parlamentul făcînd în formulă majoritară fesenistă.

— Iară i. Doamne, că nu știu ce fac. O mai fi valabilă zicerea asta?

DUMITRU CONSTANTINESCU

PATRONUL

— cetățean de gradul II?

— Domnule Vasile Pop, eu v-am auzit declarînd că v-ați săturat să fiți considerat cetățean de gradul II și am fost intrigată de vehemența și tristetea cu care ați rostit cuvintele. De aceea v-am căutat.

— Păi, sigur că nu mai vreau să fiu. Nu-i convine nimănui să muncească pînă ametește, și să fie tratat, pentru asta, ca un cetățean de gradul II, de parcă ar fi infractor.

— Mărturisesc că nu înțeleg. Cine își permite să vă trateze astfel?

— Ehe! dacă erati patron, înțelegeți imediat. Mai ales dacă făceați producție, nu comerț.

— De ce trebuia, neapărat, să fi făcut producție?

— Eu nu zic că în comerț e ușor, dar nu se compară cu producția. O să vă spun numai câteva lucruri, și nici n-o să aveți nevoie de mai multe. Da! înțeleg, vreau să vă povestesc ceva de necrezut. Mă duc într-o zi la fabrică. Lucrasem acolo 30 de ani. Și portarul nu mă lasă să intru. Auzi, doamnă dragă, să nu mă lase să intru în fabrică unde am lucrat o viață! Și de ce crezi? Că eram pa-

tron. Pînă la urmă, am chemat-o pe sefa personalului și s-a rezolvat, da' portarul nu mă opriese el de capul lui, și îți dai dumneata seama ce am simțit eu atunci? Ce, eram hot, derbedeu? Nu, eram patron!

— Și totuși, sint atîția oameni care visează să devină patroni.

— Pentru asta, nu trebuie să visezi. Trebuie să muncești. Greu. Nu mai ai casă, nu mai ai masă, nici prieteni, familia e gata să te părăsească. Fiecare cui de care ai nevoie devine o problemă, una grea de tot, aproape de nerezolvat, dacă ești patron. Ei bine, nimeni nu vede cum te chinui, toți își închipuie că nu mai ai unde pune banii, de multi ce is.

— Si nu-s mulți?

— Păi, nu prea. Ca să rezisti trebuie să calculezi foarte bine fiecare amănunt. Să luăm profitul, de pildă. Pe piață e criză de pantofi. Eu produc pantofi de piele. Puteam să-i vînd cu un preț foarte mare, să dau o lovitură și gata!

— Nu e tentant să dai lovitură, eiad, mai ales în comerț, sint destui care au făcut-o?

— Păi nu, eu îmi vînd pantofii imediat, și cu banii plătesc

salariile oamenilor și dau altă piele și fac alții, și tot așa. Un adevărat producător nu scoate bani din umflarea prețului de cost, ci din rularea lor rapidă.

— Cite perechi de pantofi produceți?

— 800 pe lună.

— La nivelul actual al cererii cred că și dacă ați produce 8.000 tot ați de repede i-ați vinde.

— Fără să mă laud, și eu spun tot așa. Mai ales dacă aveam magazinul meu. Puțin lucru e să vinzi pantofi de piele cu 1.400 lei cînd alia de plastic costă 1.700? Dar asta-i altă problemă. Sigur că cererea e mult mai mare. Cum s-o onorez, însă? Pot eu să angajez mîine 400 de oameni?

— Ei, ar fi minunat! Pentru că, fără îndoială, cea mai convingătoare dovadă a credibilității și seriozității unui patron, este, mai ales în acest moment, numărul locurilor de muncă pe care le oferă.

— Așa este. Numai că... Deci angajez mîine 400 de oameni și poiimiie nu mă capăt" piele. Vedeți și eu zic „capăt”, parcă mi-ar da-o cineva de pomană. Dar asta-i situația, eu sint pa-

tron. Și întii primesc piele societățile cu capital de stat. Ce fac eu cu oamenii angajați? Cine-mi dă mie dreptul să risc viața, da, da, viața lor și a copililor lor? Adică, dreptul mi-l dă, că nu mă împiedică nimeni, da conștiința nu mă lasă. Nu te poți îmbogăți expunîndu-i pe alții săraciei.

— Am auzit puțini patroni vorbind ca dumneavoastră. În schimb, cunosc multe persoane care se tem să se angajeze la patron, că acesta poate da faliment, de parcă falimentul ar fi rezervat în exclusivitate particularilor.

— Aș putea să zic că asta-i o gîndire pe dos, pentru că cine altul mai mult ca patronul e interesat să se țină cit mai departe de faliment? Și totuși, nu mă pot împiedica să vă spun că, fără s-o știu, ei au dreptate să se teamă de faliment.

— Cum vine asta?

— Păi, o să vorbesc iar de piele, că asta mă doare cel mai tare. Eu, ca particular, am bani puțini, da ei sint siguri, pot să achit pe loc suta ala de metri pătrați de piele pe care o cumpăr, și normal ar fi să fiu

servit imediat. Ei bine, nu e așa. Vine o mare întreprindere cu capital de stat cu o comandă de câteva mii de metri. Eu sint lăsat să aștept și iau ce mai rămîne, desî întreprinderea are de fapt nu are cu ce achita pielea. Așa se întâmplă de fiecare data, indiferent de ce ai nevoie.

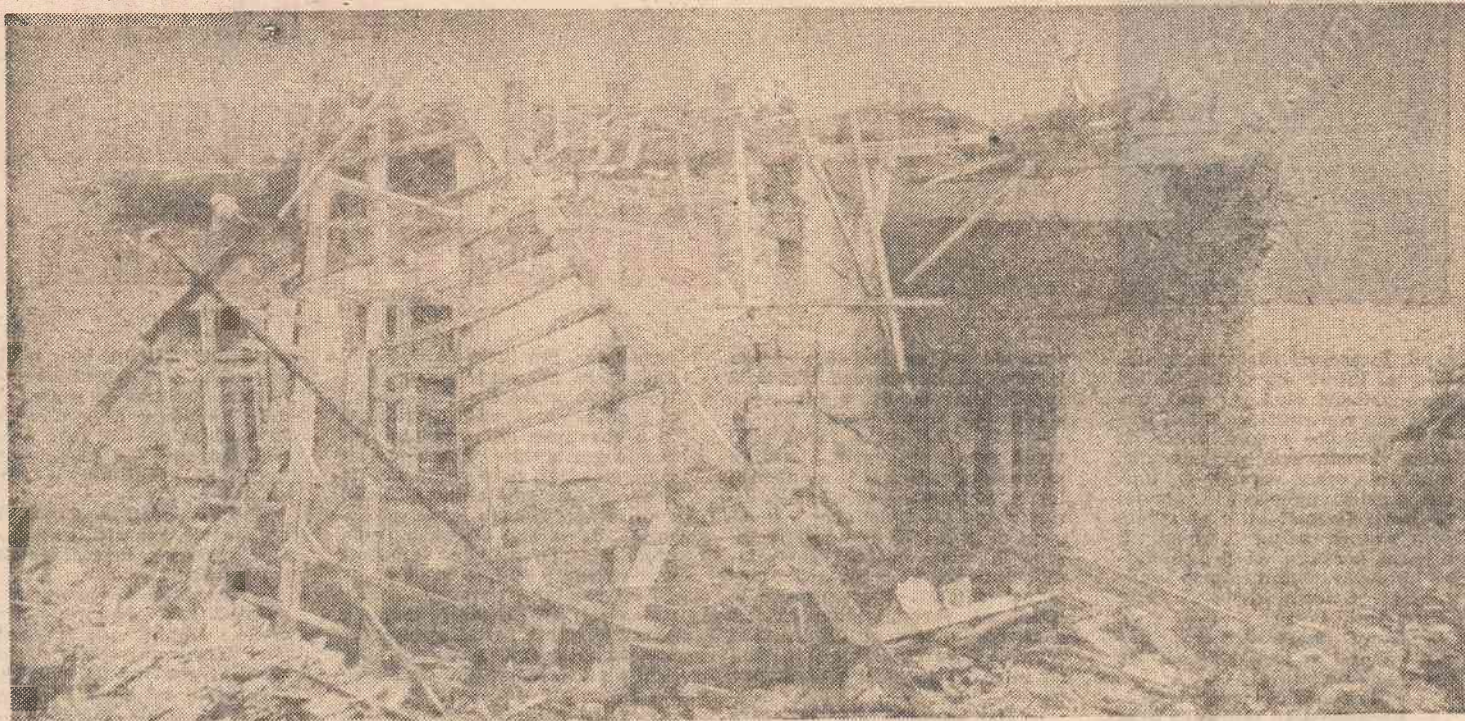
— Bine, dar e absurd să procedezi astfel, toată lumea știe, cînd condiția existenței unei întreprinderi, fie ea și de stat, este rentabilitatea.

— Știu că nu vă vine să mă credeți. E absurd, dar asta e adevărul. Spune-mi dumneata, de ce e cetățean de gradul I tipul de la întreprinderea aia mare? Pentru că face parte dintr-un serviciu de aprovizionare de 30 de oameni? Eu îmi fac singur și aprovizionarea, și desfacerea, tot eu rezolv și problemele de producție, alerg din zori pînă în noapte și dorm cîteva ore, și alea cu cosmaruri. Asta, în timp ce funcționarul de la desfacere, cel care vinde pielea, e și el unul din vreo 30 care își închipuie că or s-o ducă tot așa ca pînă acum — știți vorba „noi ne facem că muncim, ei se fac că ne plătesc”.

— Chiar, cit credeți că „au s-o mai ducă”?

— Păi, după un minim bun simț economic, n-ar mai trebui să o ducă deloc. Numai că atîta vreme cit privatizarea e prioritatea priorităților, iar patronii oameni demni de respect numai în interviurile transmise la televiziune...

A consemnat ROXANA PAICU MANOLESCU

Teroare și deznădejde la Banloc

Mortul, la masa de șah

Vineri, 12 iulie, a.c. Părea o zi ca oricare alta. Fiecare își vedea de treburile lui, preocupat de problemele zilnice. Nimic nu prevestea ceea ce avea să se întâmple. La cafe-bar, lume puțină. De fapt, doar doi consumatori. Stăteau la o masă și jucau șah. Unul dintre ei, aflat la mutare, zăbovea încruntat, calculându-și cea mai bună soluție. Ora 13.40. Podeaua a început brusc să se miște, pereții să se clatine. Zgomote și trosnete urcând parcă din pământ. Cel care aștepta mutarea partenerului, a plonjat, speriat, sub masă. Celălalt, crispat, ne-reușind să se sustragă calculelor pătrățelelor alb-negre, nu a mai avut timp decât să-și schițeze uluirea. Tavanul s-a prăbușit cu un zgomot asurzitor, sfărâmându-i capul și lîpindu-i-l pe tablă de șah, printre piesele mici, de lemn.

„Bine că nu era pe-nserat, la o oră de vîrf — îmi spune Solomon Cădereanu, paznic de noapte la IAS. Altfel, ar fi fost 80—90 de morți. Așa, numai omul ăst' a murit. Celălalt, care s-a băgat sub masă, a scăpat cu zile...”

Cafe-barul are o construcție bizară și oarecum neașteptată pentru aceste locuri. Pare un castel în miniatură, mai ales datorită turnului de veghe. Are o vechime de peste 100 de ani și a fost destinat a fi magazie de harnașamente a conacului nobiliar. Ulterior, pe vremea cînd populația de origine germană din zonă era destul de numeroasă, a fost transformată în capelă romano-catolică. Cînd au rămas prea puțini enoriași, datorită valului de emigrație către Germania, de vreo 20 de ani, a fost transformată în cafe-barul „Sirena”. Acum, este într-o stare jalnică. Turnul fisurat se apleacă tot mai mult într-o parte, datorită frecvențelor replici ale cutremurului. Ar putea cădea pe neașteptate. Ar trebui, poate, ca o comisie de arhitecți să vină aici să facă releveuri, pentru ca, ulterior, clădirea să fie reconstruită. Dar cine poate spune cit va mai rămîne în picioare?

Mobilier regal la Primărie

Despre trecutul îndepărtat al localității sînt puține date. S-ar putea spune că originea ei zace încă în necunoscut. Un document din 13 mai 1400, dat de copistul din Cenad, amintește de localitatea Byallak, pe care Pesty și Ortway o așază în secolul Banlocului. Această depunere, care înseamnă în traducere „Locul bivoliului”, face trimitere la o amintire străveche, pe care locuitorii o leagă de existența unui bivoli al cărui muget înspăimîntător s-ar auzi în anumite locuri, în anii ploioși. În actuala vatră a satului a existat o comunitate bine încheagată în secolul al

XIV-lea. În timpul ocupației turcești, Banlocul era reședința de vară a pașei de la Timișoara, între anii 1552—1716. Cele mai fertile și mai frumoase locuri din acest ținut al vechilor păduri și al mlaștinilor aparțineau moșiei contelui Karacsonyi, care își avea aici castelul de armă.

Pe harta contelui Mercy — guvernatorul Banatului, după ocuparea de către habsburgi —, executată între 1723—1725, localitatea apare sub numele de Banloc. În lucrarea lui „Torontal Varmegya torenete”, editată după Revoluția de la 1848, Gánu Baravszki amintește că în comuna Banloc trăiau 2 882 locuitori, între care 207 maghiari și 414 germani, restul fiind români. Banlocul avea pe atunci 441 de case, poștă, telegraf și telefon, o fabrică de spirt, o moară și un gater. În acel moment făcea parte din județul Torontal, fiind situat la marginea estică a lui.

La războiul din 1914—1918 au luat parte 550 de bănelogeni, din care 85 nu s-au mai întors acasă, cîzînd și ei la datorie, pentru realizarea idealului național, unirea Transilvaniei cu România. După primul război mondial contele Karacsonyi pleacă, moșia fiindu-i expropriată în 1922, cînd, o bună parte din ea este împărțită țăranilor sosiți de pe front. Dar moșia rămîne încă puternică și trece, în 1935, în stăpînirea reginei Elisabeta a Greciei, care o cumpără cu 22 de milioane de lei. Vechiul castel, construit în anul 1859, este utilizat de către regele Mihai ca reședință de vară, cîțiva ani la rînd. Ulterior, castelul este transformat în școală și a funcționat așa pînă în zilele noastre.

Multe sînt mărturiile vechii familii nobiliare la Banloc. Pînă și în localul Primăriei de aici, am fost uimit să găsesc un mobilier de epocă de cea mai bună calitate, care și-ar avea locul, mai degrabă, într-un muzeu. Este vorba de două fotolii și o mîsuță rotundă avînd ca element stilistic comun sculpturi metalice reprezentînd capete, de leu cu aripi. Proletcultiștii s-au grăbit să le rechiziționeze pentru Primărie, bătînd în cuie tăblițele cu numere de inventar pe care poți citi „proprietarul”: SFA-TUL POPULAR, RAION DETA.

Paradoxal — gîndindu-ne la constituția solului —, Banlocul este totuși o veche zonă seismică. În 1903 a avut loc aici un cutremur mai puternic decît cel de-acum, iar în 1957 s-a resimțit destul de tare un altul, cu epicentrul în Iugoslavia. Oamenii din partea locului or fi uitat aceste amănunte și și-au construit case cam fragile. Majoritatea sînt ridicate din lemn și argilă. Nu este deci de mirare faptul că acum, în urma acestui cutremur destul de violent, majoritatea nu mai pot fi reparate, ci trebuie dărîmate și reconstruite.

Un bilanț sumbru

Comuna Banloc conține și satele Ofenița, Dolat, Soca, Partoș și Livezile. Toate acestea împreună cu comuna Ciacova și orașele Deta și Timișoara au fost afectate de cutremurul de la 12 iulie. Cel mai lovit a fost însă Banlocul. O notă întocmită de Prefectura Timișoara relevă următoarea situație dezastruoasă: Banloc — 599 de case și 5 099 de locuitori, 530 de case afectate, din care 360 nelocuibile; Ofenița — 191 de case, 307 locuitori, 170 de case afectate, din care 150 nelocuibile; Dolat — 296 de case, 1 475 locuitori, 130 de case afectate, din care 120 nelocuibile; Soca — 213 case, 592 locuitori, 60 de case afectate, din care 30 nelocuibile; Partoș — 221 de case, 409 locuitori, 60 de case afectate, din care una nelocuibilă; Livezile — 464 de case, 1 402 locuitori, 120 de case afectate, din care 40 nelocuibile; Deta — 197 de case afectate; Timișoara — 290 de case afectate; Ciacova — 426

cit. Guvernului următoarele: 1. Declararea zonei afectate ca „zonă sinistrală”; 2. Necesități urgente de suplînire a alocațiilor bugetare, după cum urmează: refacerea drumurilor comunale din zonă, drumuri complet ieșite din uz, pentru un total de 54 km, în valoare totală de 108 milioane lei; necesitatea construirii școlilor din Banloc și Ciacova, cu satele aparținătoare, 24 milioane de lei; realizarea unui sediu nou al Poliției, sediul vechi fiind complet deteriorat, 3,2 milioane lei; reconstruirea Castelului din Banloc, monument istoric, 18,5 milioane lei; alocații pentru expertize, studii și proiecte la obiectivele social-culturale și monumentele istorice, 8,5 milioane lei; utilitatea zonei sinistrate cu aparatură de înregistrare seismologică, 16 milioane lei; restaurarea imobilelor cuprinse în lista monumentelor patrimoniului național avariate, în valoare de 350 milioane de lei (în vederea constituirii acestor fonduri, se propune ca, în-

Sub cerul liber

În acest timp, Banlocul se zbate între teroare și deznădejde. Replicile cutremurului din 12 iunie sînt foarte frecvente, unele dintre ele fiind destul de periculoase. Casele, deja zguduite și avariate, nu mai prezintă nici o siguranță. La trei zile de la cutremur, în urma unei replici mai puternice, garajul d-lui Aurel Ioachim, primarul din Banloc, s-a dărîmat.

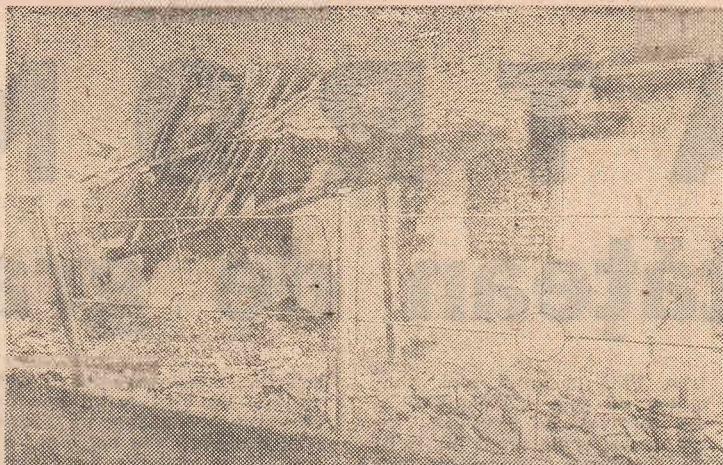
Din cînd în cînd, prin case, cad pereți întregi sau tavane. Locuitorii nu mai au curaj să intre înăuntru. Dorm sub cerul liber, sau — cei mai norocoși —, în corturile montate în stradă. Stau toată ziua în stradă sau prin curți. Merg cu capul în pămînt, însemnăți parcă de blestemul care le-a strînat rostul. Au muncit o viață de om, pentru 80 de lei pe zi, la ceapeu, ca să-și poată construi o casă. Acum au rămas fără acoperiș. Dl. inginer Ioan Hătașan, salariat al Prefecturii, stă aproape 18 ore aici, în fiecare zi încercînd să organizeze cît mai bine reintrarea în normal. Oamenii îl iau de mină și îl trag, fiecare, la el în casă, să vadă dezastrul. Ce părere are dinsul, nu cumva se va prăbuși? Oare vor primi și ei ajutor, să își poată reconstrui, pînă la iarnă, o casă nouă?

Panica este enormă. E greu să organizezi o activitate cu acești oameni înfricoșați. Unele case par a fi rezistat cu bine cutremurului, privity din afară. Dar nu-i decît o aparență. Dacă intri, metri întregi de fisuri groase, tavane „decupate” și pereți strimbați te întîmpină la tot pasul. Școala este aproape distrusă, turla bisericii stă să cadă. Nu mai poate fi reparată, trebuie dărîmată și înălțată din nou.

Locuitorii mai tuciori stau toată ziua în grup compact, în fața Primăriei. Așteaptă să vină mașinile cu ajutoare, să se re-peadă, să apuce. Din cînd în cînd se ceartă, se mai pîrușesc. Doar cutremurele îi mai despart. Atunci pălesc și amuțesc. Lor li se închină, ca unor zeiță malefice. Aud tot felul de cifre și își fac cruce. Un mort, 28 de răniți spitalizați, 2 033 de clădiri și 126 de vehicule avariate.

Dumnezeu nu are limite

Drumul pînă la Ofenița este infernal. Gropi și noroi, ARO-ul nu poate depăși 20—30 km pe oră. Ajungem. Satul pare pustiu. Catedrala catolică zace pîrăsită, plină de fisuri, cu un morman de tencuială și de cărămizi sparte grămădit în fața porții. În capătul uliței vîd lume strînsă în jurul unui camion militar din care se descarcă piloni și pînă de cort. În rest, nici țipenie. Ziduri căzute, pereți de case spărți, prin care poți privi toată anatomia construcției.

de case afectate. Totalul, pe toată zona, consemnează deci 2 033 case avariate, din care 790 nelocuibile. Procentual, au fost afectate 40% din fondul locativ și circa 3 700 de locuitori sînt sinistrați.

Încă din primul moment, conducerea Prefecturii a alarmat Comisia pentru calamități naturale și a luat mai multe măsuri care se impuneau. Astfel, s-a ocupat de asigurarea de corturi pentru cazarea sinistraților, restabilirea comunicațiilor și alimentării cu energie electrică, crearea unui flux constant de aprovizionare cu alimente de strictă necesitate, asigurarea asistenței sanitare pentru acordarea de prim-ajutor și control epidemiologic, asigurarea de materiale de protecție (carton gudronat și folii de PVC) pentru protejarea bunurilor locuitorilor sinistrați.

Pentru înlăturarea eficientă și rapidă a efectelor seismului, Prefectura Timișoara a soli-

cepînd cu data de 1 iulie 1991 și pînă la finele anului, cel 50% care se virau la bugetul statului, conform H.G. nr. 86/1991, în mod excepțional, să rămînă județului Timișoara, pentru înlăturarea efectelor provocate de seism, în valoare de 550,2 milioane lei); 3. Asigurarea cu prioritate a reparațiilor pentru necesarul de materiale de construcție; 4. Acordarea de credite în condiții avantajoase pentru populația din zona sinistrală în vederea reconstrucției de locuințe.

Prefectura din Timișoara a făcut tot ceea ce i-a stat în putință pentru ca viața să reîntre în normal. Nu prea a fost însă auzită în restul țării și, în special, de factorii responsabili de la București. De abia marți, 16 iulie, a sosit la fața locului un reprezentant al Guvernului, în persoana d-lui ministru secretar de stat, Dan

UN NOU MEDICAMENT ROMÂNESC

„Carpicon” — între miracol și deznădejde

● un unguent cu efecte miraculoase ● nu oricine se arde devine titular de brevet ! ● vânzări de peste jumătate de milion de lei pe lună ● adică nu mai puțin de 20 000 lei pe zi ● sutele de solicitanți asediază producătorii ● patru ani de șicane

Mare agitație la intrarea în curtea fostului Institut de Științe Biologice. Zeci (dacă nu cumva sute) de persoane foiesc temătoare în preajmă, verificând adresa, întrebând, râsuflând cu ușurare: într-adevăr, aici trebuie să fie — str. Splaiul Independenței nr. 296. Cei mai mulți par a se fi descurcat tare greu pînă să descopere și să localizeze prețioasa adresă. Provinciali și bucureșteni laolaltă, potopesc cu întrebări precipitate pe oricine ar fi în măsură să ofere relații suplimentare. În priviri licăresc nerăbdarea, speranța renăscută. Da, aici e. Șansa vindecării multasteptate îi emoționează; le dă peste cap stăpînire de sine și cuvintele li se amestecă, creînd o bucurioasă devălmășie sonoră. Au venit de la Sighet, de la Bacău, de la Constanța. Au auzit la Radio, au mai citit ei cite ceva prin ziare. Vecina ori ruda, ba chiar cunoștința apropiată s-au vindecat, sint acum sănătoși cu toții...

Portărița ordonează solicitanții, îi îndrumă, le răspunde și veghează „pătrunderile”. În curte, citeva clădiri, flancate de o vegetație bogată, alei asfaltate, liniște. Colectivul Centrului de Cercetări pentru Tehnologii Ecologice, sub al cărui patronaj se produce alfa-minune, își duce traiul într-un provizorat socant: 2—3

încăperi aflate în gura serei destinate experimentărilor și încă una, jalnică, cu rol multifuncțional (laborator, magazie, birou ș.a.m.d.), aflată într-o altă clădire din vecinătate.

Ca spații și dotări, Academia Română — care patronează mai tot ce e-n jur — s-a decis să oblađuiască în spiritul toleranței și acest „copil de suflet” al cercetării științifice. În fond, nu cercetarea e importantă, ci, pasămite, forul de care aparține. Spațiu ar cam fi, slavă Domnului, pe măsura divergențelor apărute. Că protocoalele au rămas nefinalizate, că nu s-a ajuns la o conciliere între ministere, că 30 de specialiști își împart frățește rația de oxigen, călcîndu-se pe picior dintr-o obișnuință de ani de zile, nu pare să sensibilizeze pe nimeni.

Bolnavii simt minunea pe propria piele

Pe d-na Viorica Vintilă, „părintele” miraculosului unguent, o aflăm, practic, stricto sensu, „la strîmtoare”, adică în camera de lucru polivalentă, locul unde se produce medicamentul în cauză. Din cei aproape 20 de metri pătrați ai încăperii, funcționali dacă au mai rămas (cu dărnicie!) abia un sfert. De aici pleacă, prin dăruirea zilnică a producătorilor (Viorica

Și asta în vreme ce în „Europa” medicamentele se prepară în instalații sofisticate...

și nu doar atât... ● bani sînt — birocrația s-a trîiască ! ● un colectiv de excepție : anual, aproape omul și milionul ● inteligență pe... teren viran ? ● „Fără reclamă, că sucombăm !” ● cît va avea de trăit „Carpicon” ?

Vintilă — cercetător, Stan Constantin — tehnician) sutele de cutiute de „Carpicon”, unsoarea aducătoare de sănătate.

Cum a început totul ? D-na Viorica Vintilă inspiră adinec, apoi vorbește însăși povestea : „Pe vremea cînd lucram în învățămînt, în 1981, am avut — din nefericire — un accident : am luat foc acasă și m-am ales cu arsuri destul de grave. N-am avut altă soluție decît să aplic imediat rețeta unguentului pe care o știam de la bunica mea. M-am vindecat rapid și văzînd aceasta, șeful meu (căci intrasem între timp într-un colectiv de biochimisti) m-a sfătuit să dau unguentului o bază teoretică, argumentată științific. Am trecut la acțiune în 1982, cînd am încheiat un contract de cercetare științifică cu Academia de Științe Medicale, care s-a arătat receptivă și a admis produsul. Denumirea de „Carpicon” provine de la „Carpă” și „confiere”, deci produsul are în compoziție rășini de confiere prelevate dintr-o anumită zonă geografică a țării. În 1985 a fost brevetat și omologat. Am primit avizul terapeutic și cel de fabricație pentru București, pe raza Oficiului Farmaceutic nr. 1, dar nici măcar atît n-am putut face. Vechea conducere a acționat în chip cel puțin ciudat, sabotînd prin toate mijloacele inițiativa noastră. A existat și aici jocul acela teribil al orgoliilor. Veneau foarte mulți pacienți și, creîndu-se concurență între noi și alte „persoaje” importante din Institut, s-a interzis producerea unguentului. Între 1983 și 1989 șicanele s-au ținut lanț. N-am putut livra unguentul decît citorva spitale din țară : celor din Pitești, din Sighetu Marmației și secției de „arși” de la Tg. Mureș. Experimentările competente de aici au arătat că produsul dă rezultate excepționale. În Capitală nu am putut pune la dispoziție produsul nostru decît Spitalului de Obstetrică și Ginecologie Giulești, pentru vindecarea tromboflebitelor mamelor lehuze. Veți fi, desigur, curios să aflați indicațiile produsului. Ele sînt destul de numeroase : AFECȚIUNI DERMATOLOGICE DE LARGĂ VARIETATE ; ARSURI CLASICE SAU PROVOCATE DE IRADIERE CU RAZE X, ULTRAVIOLETE SAU IZOTOPI ; ACNEE JUVENILĂ (înălăturînd tratamentul hormonal, care e o crimă pentru copil !); FURUNCULOZE, ARTERITE, TROMBOFLEBITE, FLEBITE, ULCERE VARICOASE (nu mai pentru anumite zone geografice) și nu în ultimul rînd, pentru PREVENIREA ESCARELOR ÎN CAZUL CELOR IMOBILIZAȚI LA PAT. Produsul

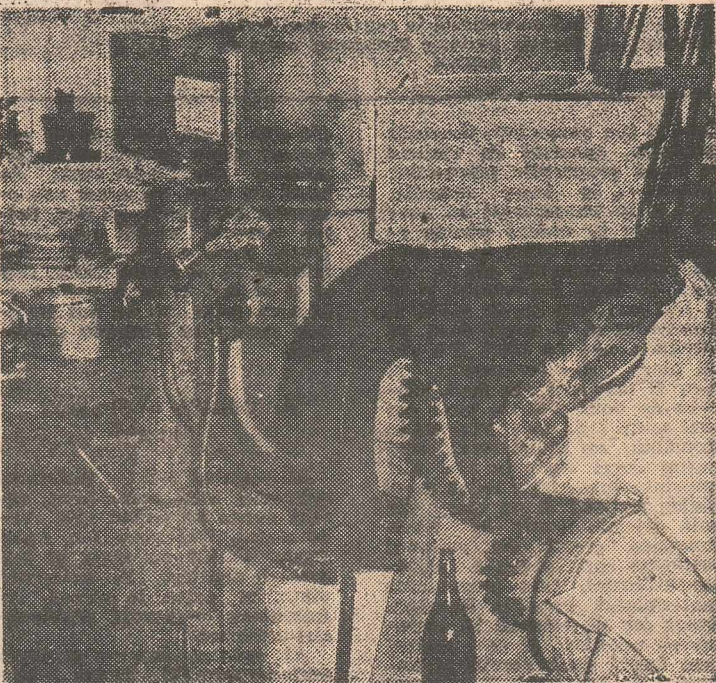
are patru acțiuni majore : acțiunea vasodilatatorie, antiseptică, trofic-regeneratoare și analgezică locală.”

Baraca, dulce baraca !

Prin ușa întredeschisă se disting vociferări pe culoar. Solicitanții dau impresia că sînt gata să ia cu asalt petiul de spațiu al laboratorului. „Îi vedeți ? — continuă d-na Vintilă. Așa e zilnic. Nici nu mai știu cum să mai facem față. De reclamă nu avem nevoie, că sucombăm ! Nu putem produce decît maximum 30 kg de unguent pe zi, abia reușind să acoperim necesitățile celor deja aflați în tratament. Vinдем de 20.000 de lei pe zi, în condițiile în care prețul e rezonabil : 3 lei/g. Într-o lună am făcut vânzări de 540.000 lei. Asta numai din munca noastră, a celor doi ! Nu vom putea trece niciodată la fabricație la scară industrială, căci rețeta, etichetarea de orice, compus chimic, bazată exclusiv pe resurse naturale, trebuie respectată întotdeauna. Avem mari greutăți pînă și cu ambalajul — spre rușinea noastră, nu avem hirtie „self adhesive paper” pentru etichetele de pe cutiute. N-am găsit nici un fel de adeziv pentru PVC, iar HARDROM ne-a promis sprijinul doar dacă vom avea dolari, să aducem din import... Fîind unitate de cercetare-dezvoltare pe bază de contracte, birocrația ne dă bătăi de cap în permanență. Cea mai spinoasă problemă, cu care ne confruntăm rămîne însă cea a spațiului. E îngrozitor să lucrezi astfel. Oamenii vin, nu cunosc problema și ne acuză tot pe noi. Ce folos că încă din martie a.c. am depus cereri și memorii de acordare a unui spațiu decent ? Nu ne-a luat nimeni în seamă. Există și reavoință și nepăsare și parcă vechile șicane s-au înmulțit ! Singurul semn de receptivitate l-am primit din partea Primăriei Sectorului 6, care se pare că ne va pune la dispoziție un teren viran (! — n.n.) pe care să ne putem construi noi, colectivul de cercetători, o baracă (!!! — n.n.) Chiar dacă sînt nenunțați bolnavii care se agață de noi ca leucații de pai, în condițiile în care nu vom avea pînă la urmă un spațiu adecvat, e posibil să nu mai putem produce !

Domnilor îndrituiți, mai e încă vreme să dați un răspuns onorabil modestelor cereri adresate. Mai e încă vreme să dați măcar așa, indirect, o mîină de ajutor celor aflați în suferință. Altfel, nu cumva să vă ardeți tocmă cînd se va fi epuizat și ultimul flacon de „Carpicon”...

CRISTIAN PAVEL ■

Laborator, magazie, birou ?

Fotografii de IONEL PUICĂ ■

O remorcă acoperită cu prelată. De sub prelată, citeva chipuri de copii, apoi o femeie. Se privesc curioși. Dăm binețe și întrebăm de prototip. „Dacă vreți, vă pot deschide eu biserica...” Traversază ușa plină de noroi, cu un copil în brațe, cu celălalt mai măriceel ținîndu-i-se de fustă.

„Cum a fost la cutremur ?” „Am fost dimineața cu amîndoi copiii la fin și cînd am venit acasă le-am dat să mîncească și i-am culcat. După aia, m-a chemat o vecină să stau cu ea, că îi făta vaca. Cît timp am stat acolo, odată s-o cutremurât pămîntu’ de nu mai am vădit nimica, numai praf. Pînă am ajuns înăuntru, cînd am ajuns în prag, o căzut tavanul în urma noastră. Numa’ bine, am salvat copiii. Și am ieșit în drum și după aia nu mai o fost, nimic. Toată lumea era agitată, toată lumea era în stradă...” „Unde locuiți acum ?” „Locuim pe stradă, într-o remorcă locuim, cu doi copii. Noaptea, cînd plouă, stăm cu căni, să nu plouă pe copii. Soțu’ meu lucrează în agricultură și îi la combine, afară. Cînd vine acasă, stăm pe sub garduri. Dar ziua tre’ să meargă să ne cîștige piinea. Că dacă nu merge acum la treierat, noi la iarnă nu avem ce mîncea.” „Cum stați acum cu aprovizionarea aici, în sat ?” „Acuma ne-o adus alimente și piinea, și de toate... Dar nu avem unde să facem mîncare, că p-curte nu putem să stăm să facem mîncare că avem copii mici și nu avem posibilitate. Copiii sînt toți speriați și nu putem nici să-i lășăm jos din brațe”. „Spuneți-mi, vă rog, unde lucrați ?” „Eu, actual, nu mai lucrez niciunde. Am lucrat la biserică, am fost femeie de serviciu. Și acum biserică a căzut... (începe să plîngă nervos). Am 24 de ani și am avut trei copii. Unul mi-o murit acum doi ani, la trei luni, și-acuma am numai doi copii. Unul are 4 ani și fetița are un an, acum, luna asta, în 27... (începe din nou să plîngă.) Eu sînt o fată săracă, am crescut fără tată, cinci frați. Și-acuma sînt fără casă ! Și a căzut și biserică ! După căși nu ne pare așa rău, căși poate o să ne mai facem, dar biserică nu mai o să fie în sat alcea, și mai mult după biserică ne pare rău... C-am fost numai 5—10 familii de nemți, și-acuma nu mai o s-avem biserică. Stau statuile sparte în curți și nu vine nimeni după ele...”

Ieșim dintre grămezile de moloz, cu sentimentul că sîntem și apărați sub cerul liber. Mai înainte de a demara, arunc o ultimă privire către turla bisericii, cu tabla căzută, în care porumbeii deja s-au acomodat. Cerul se filtrează parcă și mai mohorit, printre bucățile de tablă jupuite.

PAUL VINICIUS ■

NOI ȘI EVREII

O apariție regretabilă

În vara aceasta s-a tipărit „Martiriul evreilor din România”, carte apărută la Editura Hasefer București, cu un cuvânt înainte iscălit de șeful-rabin al cultului mozaic din România, dr. Moses Rosen. O apariție cu totul regretabilă. Înainte de a arăta de ce cartea era mai bine să nu apară, am să fac unele precizări.

De multă vreme, în articolele mele, precum și în expunerile de politică externă, am arătat că în conflictul arabo-israelian dreptatea este de partea Israelului, fiindcă el luptă pentru supraviețuire. Din această cauză, mi s-a spus de multe ori că aș fi evreu ori măcar plătit de evrei. Dacă aș fi fost evreu, aș fi fost mîndru de acest lucru în aceeași măsură în care sînt mîndru că sînt român. Babi de la evrei n-am primit, așa cum n-am primit de la nimeni. Am scris și am vorbit în favoarea Israelului pentru motivul că am fost și sînt convins de dreptatea acestei țări. Nu-mi fac din asta vreun merit, era și este de datoria mea să spun ce cred. Am evocat însă poziția mea, ca ziarist, în problema conflictului din Orientul Mijlociu, a conflictului arabo-israelian, pentru a oferi tuturor dovada că pe mine nu poate să mă încerce nici cea mai mică idee de antisemitism și că de pe această platformă am autoritatea morală să mă refer și critic la unii dintre evrei, dacă este cazul și atunci cînd este cazul. Și acum este.

Definiți termenii...

Mai întii, câteva cuvinte despre antisemitism. Iată două definiții ale termenului. Din Larousse: „Doctrină sau atitudine a celor ce sînt ostili evreilor și tind să determine luarea împotriva acestora a unor măsuri excepționale”. Din DEX: „Doctrină sau atitudine rasială îndreptată împotriva evreilor, cărora li se contestă drepturile cetățenești în interiorul națiunii în care trăiesc”. La oricare dintre definiții te-ai opri și oricum ai lua-o, nu rezultă defel că referirile critice la evrei, relevarea unor fapte rele comise de evrei și pedepsirea evreilor pentru astfel de fapte înseamnă antisemitism. Și totuși evreii, sau măcar o bună parte dintre ei, consideră antisemitism orice nu e pe placul evreilor. Dacă arăți fapte rele și defecte ale românilor, e în ordine; dacă arăți fapte rele ori defecte ale germanilor, e în ordine; la fel dacă e vorba de americani, englezi, francezi, egipteni, spanioli, ruși, bulgari, japonezi, chinezi ș.a.m.d. Nimeni nu te va acuza de antisemitism, antienglezism, anti-bulgarism etc. Dacă însă arăți fapte rele și defecte ale evreilor, ești taxat pe loc și cu tîrie drept antisemit (la fel, dacă-i vorba de țigani — rasist, iar dacă-i vorba de unguri — sovîni; în articolul de față însă îi am în vedere doar pe evrei). Acest lucru este cu totul dăunător, în primul rînd evreilor. Pentru că o asemenea atitudine dovedește, pe de o parte, o psihologie complexată, pe de altă — o agresivitate perpetuă. Pretinzînd pentru ei o situație privilegiată, aceea de a se situa în afara criticii, evreii nu fac decît să se pună ei înșiși într-o poziție de inferioritate și să stîrnească animozități și riposte. Evreii de pretutindeni ar trebui să știe că nu vor putea să devină egali cu toate celelalte națiuni ale lumii cît timp nu vor accepta — și în Israel, și în fiecare țară unde trăiesc, și pe glob, în ansamblu — că

evreul poate fi criticat, admonestat și sancționat, ca orice om, indiferent de naționalitatea lui, de originea lui etnică, fără ca acest lucru să însemne antisemitism. Și evreul greșeste, și evreul calcă în străchini, și evreul poate fi taxat pentru asta. Ca toată lumea. Cînd evreii vor înțelege acest adevăr elementar și vor proceda în consecință, vor fi înregistrați una dintre cele mai mari victorii ale lor.

Sarabanda falsurilor

Să revenim la volumul „Martiriul evreilor din România”. Apariția lui este regretabilă nu fiindcă un anumit număr de evrei din România n-ar fi avut, în perioada respectivă, de suferit; nu pentru că n-ar fi fost, atunci, un anumit număr de victime. Tipărirea cărții este neavenită fiindcă pornindu-se de la anumite date — pentru folosul demonstrației las la o parte faptul că selecția este arbitrară, tendențioasă, faptul că multe din informațiile cuprinse în documente, și chiar documente întregi, sînt îndoielnice, fac abstracție de toate inadvertențele și admit că întregul cuprins al documentelor este adevărat — se trag concluzii esențialmente false.

Primul fals — atemporalitatea. Alcătuitorii volumului prezintă lucrurile rupte de epoca în care se produceau, ca și cum ar fi fost posibil atunci ca Antonescu să-și ia miniștri evrei și să-i pună pe evrei în fruntea bucatelor. Să ne fie cu iertare, așa ceva era exclus. Antonescu s-a străduit mereu să limiteze la maximum suferințele evreilor, dar n-a putut (ar fi fost înlăturat imediat) să le anuleze cu totul.

Al doilea fals — punerea pe seama României a unor atrocități comise de alții (în speță, de germani, unguri și ruși). Așa, de exemplu, în documentul 104 se dă un tabel în care se spune foarte clar cu privire la numărul evreilor din România: „Evrei înainte de cedarea teritoriilor 735 032; trecuți în Ungaria și Bulgaria odată cu teritoriile cedate — 149 343; luați de armata rusă și deportați din Basarabia, Bucovina și Dorohoi în oct. 1941 — 290 969; total cedați și deportați 440 312; total rămași 292 409”. Și totuși, după ce dă aceste date, semnatul documentului, W. Filderman, comentează: „Astfel fiind, invitația ca România să devină dascălul Europei în materie de deportări este lipsită de obiect, întrucît inițiativa îi aparține, de vreme ce și-a redus populația evreiască cu 66%”. De necrezut! României i s-a răpesc niște teritorii, cu evrei cu tot, și apoi este acuzată că „și-a redus populația evreiască cu 66%”. A cerut România să i se ia niște provincii pentru a-și reduce, pe această cale, populația evreiască? Înțelegea cine poate!

Dragii de ei, germanii...

Al treilea fals — românii mai răi decît germanii. Acest fals se bazează pe mărturii și afirmații... germane, pe care alcătuitorii volumului menționat nu le pun nici o secundă la îndoială. Ei nu se împiedică deloc de faptul că germanii, care-i, acuzau pe români că se poartă rău cu evreii, exact în acea vreme la ei acasă gazau milioane de evrei. În atari condiții, ce valoare au, pentru culpabilizarea, acum, a României, aserțiunile germane de atunci? Zero.

Al patrulea fals — evreii n-au avut niciodată nici o vină, ei au fost mereu doar victime in-

nocente ale barbarilor de români. În realitate, evreii n-au fost deloc îngerași, și din rîndurile lor au fost indivizi care au făcut prostii. „Nu-i nimeni drac și nimeni sfînt” — zicea eu dreptate Coșbuc.

Numărul morților nu contează?

Al cincilea fals (comis de însuși șeful-rabin Moses Rosen) — că, indiferent de numărul victimelor, grozăvia e la fel de mare. Dacă în loc de aproape 200 000 zice Domnia sa — ar fi pierit numai o sută, vina ar fi fost scuizabilă? Nu, stimate Moses Rosen, n-ar fi fost scuizabilă. Se-nțelege de la sine că este regretabilă și de condamnat luarea fără vină nu a o sută, ci chiar și a unei singure vieți, pentru că orice ființă umană este unică, nepetabilă, și moartea ei este ireparabilă.

din teritoriile ocupate de ea), dacă, prin urmare, la noi ar fi dădăit cuptoarele ca la ceilalți? Ne putem juca chiar așa de tare de-a culpabilizarea?

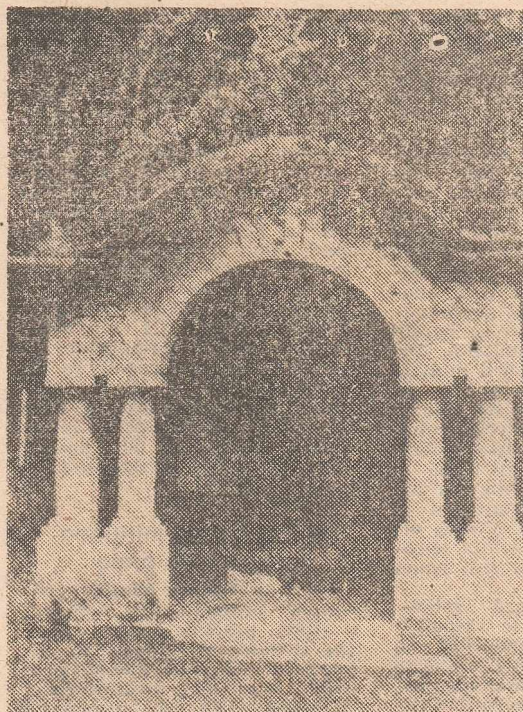
Al șaselea fals — au avut de suferit doar evreii. Da, aceasta este imaginea pe care o creează cartea: de o parte, evreii — îngeri, de altă — românii călăi. În realitate, în acea vreme suferința a atins pe foarte mulți. Au suferit și evreii, dar și țiganii și ucrainenii, și rușii și încă alții. Dar foarte tare și foarte mult au suferit românii. Autorii cărții trag din toate părțile ca să scoată 180 de mii sau 200 de mii de victime din rîndurile evreilor din Transnistria, dar nu suflă nici un cuvînt de cei un milion de români luați din Basarabia în trenuri ale morții din care se descalcau la punctul de destinație doar cadavre, de exterminarea românilor în diferite lagăne din Kamiatka, Peninsula Kola și

stupiditate în mirșăvie”, zicea recenzentul, într-o sintaxă originală (cred însă că se poate ghici sensul celor spuse). Eu aș zice că stupidă este atitudinea celor care susțin că în prezent în România există antisemitism. În primul rînd, tocmai fiindcă lipsește obiectul, adică evreii. În al doilea rînd, pentru că oricît de ineverențioase și de troglodite ar fi unele articole din cîteva publicații, acestea n-au cerut măsuri excepționale împotriva evreilor, lipsirea evreilor de drepturi: numai atunci ar fi avut caracter antisemit.

Al noulea fals — falsul cel mare, o încununare a tuturor celorlalte falsuri — culpabilizarea României. Cartea vrea să demonstreze că, în pofida a ceea ce credeam noi și lumea întreagă pînă acum, România a fost și este un fel de țară sălbatică, o țară a cruzimii și intoleranței, și deci aptă de a fi marginalizată, supusă tuturor represaliilor.

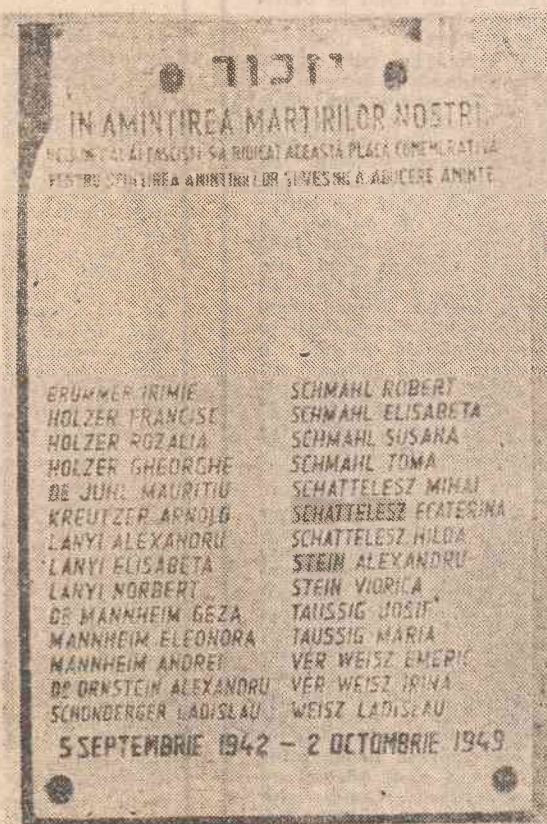
Să se adune numai cele bune

Desigur, ne putem întreba care este scopul unor asemenea luări de poziție antiromânești. Nu vreau să-mă ocup aici de această chestiune. Dar îmi pare rău că se procedează așa. Pe calea pe care au mers cei ce au alcătuit culegerea se poate demonstra orice. Firește, există în trecut și lucruri neplăcute, dar pe acestea trebuie să le uităm, nu să le zgîndărim. Pentru că volume ca acela de care ne-am ocupat se pot face multe: unul — cu mesaje de închinăciune adresate de Moses Rosen lui Nicolae Ceaușescu; altul — cu acțiunile antiromânești ale unor evrei în timpul războiului; altul — cu

Cimitirul evreiesc din Rehin. Monumentul funerar cu numele evreilor din localitate dispăruți în cuptoarele lagărelor de exterminare naziste, unde au fost trimiși de ocupații horthysti

Timișoara. Placă memorială în capela cimitirului evreiesc, cu numele evreilor timișoreni uciși de nazisti

Timișoara. Placă memorială din capela cimitirului evreiesc

Dar, să fim rezonabili, domnule șef-rabin, numărul de victime — adică proporțiile pierderilor umane —, în toate cazurile, deci și în împrejurări ea aceea avute în vedere pentru evrei în timpul celui de-al doilea război mondial, are o enorm de mare importanță. N-ar fi fost mai bine ca, de pildă, la Auschwitz să fi murit doar pe jumătate sau pe sfert din cîți au pierit de-adevăratelea și n-ar fi fost mai rău dacă mureau de două sau de trei ori mai mulți? Și nu e bine că în România au murit mult mai puțini evrei decît în alte țări cuprinse în vîrtejul celui de-al doilea război? Și nu este, din astă pricină, lipsită de rezon imaginea creată de volumul respectiv care, printr-o selecție arbitrară, prin trunchierea materialului, prezintă România drept cap de coloană în masacrarea evreilor și pe români mai feroci decît nemții și ungurii? Li era tot una domnului Moses Rosen dacă în România evreii ar fi împărțit soarta celor din Germania (și

din alte locuri, așa cum nu pomenesc nimic de mușcăria românilor din Transilvania de Nord cît timp s-a aflat sub ocupație horthystă. Și nici despre români, căzuți pe front (acolo unde evreii n-au fost trimiși) nu se spune nimic, deși ei și-au dat viața și pentru apărarea celor 350 de mii de evrei rămași în România neocupată.

Antonescu — din nou la zid

Al șaptelea fals — terfelirea memoriei unui mare erou, căruia evreii ar trebui să-i ridice statui, Mareșalul Ion Antonescu. 450.000 de evrei și toți urmașii acestora îi datorează viața. În carte, la adresa lui Antonescu — numai răstălmăciri veninoase.

Al optulea fals — existența antisemitismului într-o țară „practic fără evrei” (mai sînt vreo 15 000), cum seria un recenzent al volumului de care ne ocupăm. „E un record de

contribuția evreilor la bolșevizarea României ș.a.m.d. Ce rost ar avea? Nu-i mai înțeleg ca astfel de culgeri să nu apară?

În „Cuvînt înainte”, rabinul-șef se întreabă: „Faecm un serviciu poporului român sau îl deservim prin publicarea acestor documente?” Nu, prin publicarea acestui volum poporului român nu i se face nici un fel de serviciu. Dar nici evreilor. Fiindcă îndirjirea antiromânească nu face decît să provoace alte îndirjiri. În ceea ce mă privește, precizez că nici într-un caz ieșiri și atitudini antiromânești ca acelea ale șefului-rabin Moses Rosen și ale altora — pe care le consider accidentale — nu mă vor face să n-am în continuare toată dragostea, prețuirea și prietenia pentru încercatul și talentatul neam evreu.

ION D. GOIA

De la coadă
adunate

Să trăim cu scuze?!

— Ce te-nghesuie, dom'ne, așa? Nu vezi că mă dărimi?

— Ei, scuza-mă și dumneata! Asta-i situația.

— Bravo, dom'ne! Repede le învățați! Dați omului în cap și p'orma zicii: „Scuzați!”

— Stai, nene! Ce te-ai supărat așa, numai pentru că ți-am cerut scuza?!

— Dumneata poți să trăiești cu scuza? Uite, că eu, nu! Ne tirăm zilele, val de capu' nostru, toată luna, așteptând o pensie nenorocită și, când să vină, apare deșteaptă aia la televizor și zice că să nu tragem nici o nădejde, e-or să mai vină banii, că să avem înțelegerea necesară și să-i scuzați.

— Eh, nu-mi mai aduce aminte...

— De ce, nu? La încercă-ți dumneata buzunarele cu scuza și du-te cu ele la piață, să vezi, ți dă ceva pe ele?

— Ți dă pe dracu'! Că iar au sări prețurile, de te doare capul.

— Păi, da! Că tot, madam Neagu face pe năznu' și zice că, vezi Doamne, noile prețuri aparute peste noapte acționează haotic și pînă s-o stabilizeze a făcut-o... asta e!

— Ei, cine-a făcut! Că să vezi mister!...

— Daa! Doamna Neagu și ai ei, habar n-au!

— Cum i-o plăti, dom'ne p'ăștia să mintă chiar așa, fără rușine?

— Să fii sigur că nu cu scuza. Dar de aia care fac toate astea, ce zici? Că, uite, și legea asta a privatizării, cum vor s-o dea.

— Ce te mai miri? Cum le-au făcut pe toate! Așa de bine și frumos ca să nu te alegi cu nimic.

— Cum, cu nimic? Te alegi cu scuza, domnule!

LIANA TATOS

Programe
de doi bani

De unde știe președintele Radioteleviziunii că sînt 7 milioane de televizoare în România, cînd nu există nici o evidență, rămîne o taină. Cum a socotit domnia sa că cei abonați se uită la televizor pentru suma de 1,50 lei, iar e de neînțeles. Din cîte știm, n-am ajuns o țară atât de avansată din punct de vedere al nivelului de trai încît fiecare membru al unei familii să aibă propriul său receptor. Dacă ar fi să facem și noi un calcul, la un televizor se uită, în medie, cam trei oameni. Deci, programul ar fi 50 de bani de persoană. Dar, cum n-are rost să ne amestecăm în încercările socotelii ale domnului Răzvan Theodorescu, mai bine ar fi să spunem lucrurilor pe nume. Televiziunea se teme că, sîturi de atîta minciună, nu vom mai dori să plătim abonamentele pentru

un program care ne nemulțumește și insistă — ba chiar încearcă, prin forță — să impună legislația unui impozit pe audio-vizual, pe care să fim siliți să-l plătim cu toții, fie că ne uităm sau nu la televizor. Iar dacă sîntem șapte suflete într-o familie, te pomenești că vom plăti de șapte ori, chiar dacă avem un singur aparat, iar programele nu merită nici doi bani!

Ului
prezidențiale

Cu miinile-n sold, în cea mai clasică atitudine țărănească, domnul președinte Iliescu se miră în fața ziariştilor români, cum de s-a putut ca un ziarist de peste mări și țări, care n-a călcat în viața lui prin România, să-l considere pe domnealul fascist. Atitudinea respectivului gazetar este calificată drept lipsă de profesionalism. De aici

se poate deduce simplu, că domnul Iliescu este sîcilit de „o anumită parte a presei”, fără deosebire de limbă, naționalitate ori continent. Dar asta e o altă problemă. Noi stăm și ne întrebăm, de ce s-o arăta domnul Președinte al țării, că el, nu prea înțelegem. Pe vremea „golaniilor” domnealul era chiar în București iubit și, cu toate acestea, a binevoit să ne anunțe că Piața Universității e plină de legionari. Dacă domnia sa a văzut acolo unde nu erau, doar steaguri verzi, cum ar trebui calificată o astfel de atitudine?

Un copil
fără identitate

Soții Bloj din comuna Valea Mare — Pravăț, jud. Argeș, au un copil, o fetiță de 7 ani. Adică o crește de cînd avea cîteva luni, dar de avu n-o au cu acte. La toamnă copii

lui ar trebui să meargă la școală, dar nu va putea fi înscrisă, pentru că nu are certificat de naștere. Umbă, vorbește, se joacă, dar dacă n-are certificat de naștere, adică identitate, e ca și cum n-ar exista. Pare absurd, dar uite că se poate și așa ceva la noi: un copil este abandonat de mama lui la naștere, ajunge într-un leagăn de copii, o familie dorește să-l înfioze, face demersurile necesare și... așteaptă. De 7 ani tot așteaptă. În tot timpul acesta, copilul a locuit la ei, leagănul de copii din Cîmpulung permițându-le să-l ia numai pe baza unui „bon de mină”, parafat de doamna Liliana Cocea, medic primar specialist. Acesta e singurul act al copilului, întrucît părinții naturali sînt de negăsit și fără consimțămîntul lor nu se poate face înfierca. Este vorba de Stroe Ion și Ancuța Margareta, despre care au existat vagi indicii că ar locui în județul Vâlcea, dar pînă acum nici poliția n-a reușit să dea de urma lor. Și atunci ce-i de făcut? Legal, familia Bloj nu are voie să păstreze copilul. Să-l ducă înapoi la leagăn, un loc despre care copilul nu are nici amintiri? „Atîția copii români au fost inițiați de străini și noi nu am reușit, în propria noastră țară, să înținem un copil pe care îl creștem de 7 ani!”

Soțul pălilit
de vulpe

Nu-i un secret că la români nevestele (și nu-s puține) sînt snopite în băta și că, în general, știu de frica bărbatilor lor. Foarte rar dai peste o situație cînd soțul e terorizat de soasă, dar atunci pătimește bietul pentru toată specia. Nicolae Popescu, fost domiciliat în București, str. Popa Nicolae nr. 19, bl. 55, sc. 3, et. IV, ap. 45, sector 2 (actualmente fără domiciliu) e unul dintre aceștia.

Mersul pe jos e mai sănătos?

Fotografii de SILVIU STAN

În 1978 a primit de la întreprinderea la care lucra de 20 de ani repartiție pentru o garsonieră. A făcut apoi schimb și s-a mutat la curte, gîndind să se însore și să se rostulască. Ceea ce a și făcut în 1986, cînd s-a însurat cu o femeie cu doi copii gata făcuți din două căsătorii anterioare. Imediat ce s-a văzut cu buletin de București, dumnealui n-a mai suportat lipsa de confort de la curte și s-a întors în ea acasă, la Cernica. În 1987, locuința soțului abandonat este demolată și acesta primește repartiție pentru un apartament, moment în care se întoarce fugara. Membra p.e.r. cu trecere, aranjază cu tovarăsa de la repartiție să-i treacă în acte și pe cei doi copii, deși aceștia fuseseră înfițați de foștii ei soți și se aflau în îngrijirea lor de multă vreme. Ce credeți că a urmat? Evident, evacuarea „fratelui”, prin care ea își obținuse în timp record și buletin de București și locuință. Așa că a deschis acțiune de divorț. La proces, ea — cu avocat și martori, el — singur, convins că dreptă-

tea învinge oricum. Abia cînd a văzut sentința, s-a trezit din bunul simț căre-i orbise și a făcut recurs, pe care, bineînțeles, l-a pierdut. După Revoluție, cu naivitate, a făcut acțiune pentru recurs extraordinar, dar și aceasta i-a fost respinsă pe motiv că la dosar se află declarația lui prin care renunța la locuință. I s-a refuzat să vadă această declarație, de care nu auze nicidecum pînă atunci. Și totuși, cine a făcut-o și a semnat-o în numele lui? De ce nu i se acceptă o expertiză grafologică?

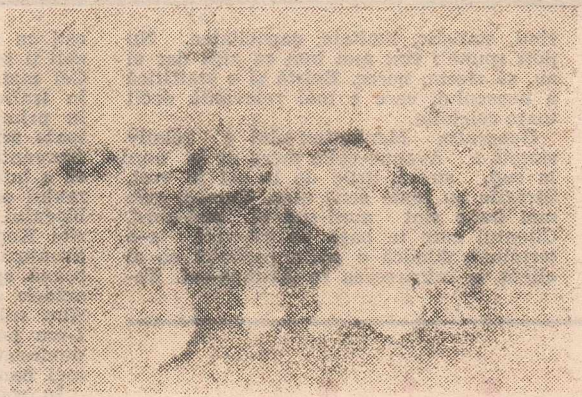
În concluzie, a rămas omul pe drumuri; pînă și diploma de studii și li-vretul militar i le-a oprit și nici cu poliția nu le-a putut scoate de la ea. Din 1989, de cînd „fosta” l-a aranjat, s-a acuiat și el la punctul termic Dunăști, unde trăiește ca un cîine de pripas, nerecunoscîndu-și nici acum din buimăceală. Chiar i s-au întimplat lui toate acestea? Chiar nu îl poate ajuta nimeni să lupte împotriva hîdrei perfide?

VALERIA DORNEANU

Aveți dreptul! Aveți dreptate!

Televiziunea
în șut mineresc!

O scrisoare lungă, scrisă cu vervă și umor primim de la Dumitru Ghib, miner pensionar din Petrila, jud. Hunedoara. Din păcate, fiind prea lungă, n-o putem reproduce în întregime. De remarcat că dl. Ghib e un om cu păreri: despre politică, despre istorie, despre Televiziune. Cele mai multe și mai mușcătoare sînt la adresa Televiziunii, referindu-se la emisiunile preluate prin C.F. Internațional și Supercanale, domnia sa face următoarea observație: „După ce că am devenit groapa de gunoai a Europei din punct de vedere alimentar, tată că acum alții aruncă și alte resturi: de reciclare ne onorează cu filme de trei parale, americanii ne „felicitează” cu toți tîntăroșii și bărbosii în așa-zisele clip-uri pline de răcnite, violență, incendii, femei dezbrăcate și alte minuni”. Despre festivalul internațional de muzică ușoară de la București: „Televiziunea nu a dat în direct Festivalul de muzică populară „Maria Tănase” de la Craiova, l-a transmis numai pe cel de muzică ușoară, să vadă prostul de român marile vedete străine cum dansează din buric cu picuțele noastre”.

F.S.N. — U.D.M.R. vor fi-n veci...

„Ce vrea să facă tovarășul Răzvan Theodorescu din puil de români? Francezi, englezi, afri-cani? Sau nu au cum să justifice salariile celor alde Luchian Mihale și Dana Bartzler? În legătură cu prea des invocata prapăstie dintre mineri și intelectuali: „Ca aceștia să se umple și încet să dispară, intelectualii și studenții să nu mai ricie rana, să nu-i mai batjocorească pe mineri, pentru că aceștia au și ei televizoare și emisiuni despre minieră produc iritare, mai ales după atîtea întâlniri și declarații de reconciliere”. Reproșind televiziunii excesul de emisiuni „intelectualiste”, dl. Ghib e de părere că ar trebui arătată pe post și prostia, așa cum a văzut dînsul

într-o emisiune-sondaj pe teme de cultură generală: „Cum” poate fi calificat un „student care n-a știut să spună ce eveniment a avut loc la 22 iunie 1941 sau un absolvent de liceu care nu auzise de Imperiul Bizantin?”

Un „of” mare mai are semnatarul scrisorii și din cauza „Tele-clubului de simbață” și „Videomagazinului” de duminică: „Nu s-ar putea ca aceștia să fie prezentate de o persoană agreabilă? Nu știu cine a avut proasta inspirație de a-l numi ca prezentator pe acel gogosar acru care este Liviu Tudor Sămuliță. Dacă tot plătesc un abonament RTV, atunci măcar prezentatorii să-mi bucure ochii, dacă emisiunile nu”.

VALERIA DORNEANU

Spital anti-sida
în cetatea Bănei

Pe Calea București, în imediata apropiere a Spitalului clinic nr. 3 de boli contagioase din Craiova, au demarat recent lucrările de construcție a unui mare și modern Spital anti-SIDA. Proiectată ca un ansamblu arhitectonic unitar și armonios, dispus în clădiri cu P + 1 și P + 3 nivele, noua unitate spitalicească, prevăzută a avea într-o primă fază 200 de locuri, este destinată în exclusivitate diagnosticării, acțiunilor preventive și tratării copiilor bolnavi de SIDA, în vîrstă de pînă la 17 ani, inclusiv.

Ultimul popas

Edificiul acestuia sanitar, costînd în final circa o sută de milioane de lei, se execută de Antrepriza particulară de construcții „PROCOM” și este finanțată în colaborare de Societatea mixtă româno-norvegiană „ROMANOR”, care asigură și dotarea spitalului cu aparatură ultramodernă de diagnosticare și tratament.

La ora actuală, noua unitate spitalicească, al

cărui amplasament în zonă a întîmpinat la început serioase reticente și proteste nu tocmai justificate din partea multor craioveni, se află cu lucrările de construcție la etajul I. Ritmul de lucru e alert. Finalizarea este prevăzută la sfîrșitul acestui an, cînd probabil va avea loc inaugurarea.

MIHAI STĂNESCU

POȘTA REDACȚIEI

GHEORGHE DEMIAN — com. Bistra, sat Crasna Vișului, jud. Maramureș: Prin adresa nr. 27 /A/ 543, din 10 iulie 1991, Judecătoria Vișeu de Sus, careia i-am trimis contestația dumneavoastră, ne înștiințază că aceasta face obiectul dosarului civil nr. 1076/1991, dosar ce se află în curs de soluționare, avînd termen de judecată la data de 12 august.

GEORGE POPESCU — com. Glodeni-Lăculețe, jud. Dimbovița: Dacă scrisorile dumneavoastră anterioare au fost adresate domnului director, ele au rămas nedescăcute, căci dînsul a fost în concediu. Dacă aveți materiale „fără cusur”, cum ziceți, fiți siguri că își vor găsi loc chiar și în pagina aceea „confiscată”. Nu este o concesie pe care o facem fidelității dumneavoastră față de revista noastră, ci o recunoaștere a talentului. Mulțumim pentru sugestia — sint demne de reținut — și vă așteptăm cu noutăți din zonă.

CONSTANTIN NECULA — com. Soimari, jud. Prahova: Am expediat scrisoarea dumneavoastră la Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, de unde așteptăm un răspuns competent.

AVASI MARIA — str. Baia Mare nr. 3, Bl. 2, ap. 8, Livada, jud. Satu Mare: Vă sfătuim să consultați de urgență un avocat. După părerea noastră, e vorba de un abuz.

N.R. Adresa Virginiei Faur, solicitată de un număr mare de cititori, este următoarea: Lugoj, Splaiul „1 Decembrie 1918”, Bl. 33, ap. 3, telefon 963 80 132 sau Timișoara, str. Bocmiei nr. 15, telefon 961/28255.

ELENA GRECESCU

În perioada 5-15 iunie la Ankara s-a desfășurat primul Festival internațional de cultură și artă turcă. Pentru prima oară s-au adunat la un loc reprezentanți ai comunităților turco-tătare din Asia și Europa. Au fost prezente grupuri din : Azerbaidjan, Crimeea, Balkaria, Tataristan, România, Iugoslavia, Turkmenistan, Kazahstan. Întâlnirea de la Ankara a fost ca „o livadă a culturii turce formată din copaci din întreaga lume” cum spunea, în seara inaugurării, ministrul culturii din Turcia.

Spre Bosfor

După o întârziere de aproape 12 ore față de ora programată (1), autocarul firmei Özlem din Turcia cu cei 35 de participanți — pe hirtie, în realitate vreo 40 — la festival pornește la drum. Ajungem, pe la apus de soare, la punctul de frontieră Vama-Veche. Față de toate povestile de groază care se vehiculează în țară despre turci, tot drumul spre și în Turcia a constituit o adevărată surpriză... plăcută, evident! Prima : la vamă. M-așteptam să găsesc coadă, aglomerație, probleme. Aș de unde! Sintem singurii călători din vamă la acea oră : 20.00. Controlul de rutină, îndeplinirea formalităților de frontieră și iată-ne în Bulgaria. Am călătorit toată noaptea de-a lungul litoralului bulgăresc al Mării Negre, Varna, Albena, Nisipurile de Aur, Burgas, și nu mai știu ce alte localități apar și dispar în noapte — beție de lumini de toate culorile. Șoseaua este bună, șoferul firmei Özlem asijderca. În auto-

car, luminile de veghe, muzica — turcească (se putea altfel?) — în surdina, aerul condiționat dau o senzație de bine. Oprim o singură dată la un soi de bufet, mai mult o baracă, la marginea drumului. Doi tineri bulgari, binevoitori și nu prea, servesc bere, pepsi, un fel de suc, băuturi, mîncăruri, alune la niște prefuri pentru care i-ar invidia și cei mai „liberalizați” dintre privatizații noștri. În zori, după ce-am rătăcit o bună bucată de vreme prin sate adormite, ajungem și la granița cu Turcia : Kapi-kule (Turnul porții). Vamă mare, 14 piste de control, moderne. Sint surprinsă că nici un vameș turc nu ne trage nici de mină, nici de fustă și nici nu ne face vreo propunere !, așa cum se zvoneste, prin țară.

O mare surpriză o constituie și curățenia care domnește peste tot. Inclusiv în toaletele publice : nici o defecțiune, apa curge tot timpul, peste tot săpunuri frumos mirositoare, tot ce trebuie. O altă surpriză plăcută în Turcia o consti-

tue amabilitatea excesivă a oamenilor și ospitalitatea specific orientală. La doi pași de vamă se află Campingul „Londra” (de ce Londra?) unde se află și un bazar. Negustorii ne îmbie cu vorbă dulci și cu ceaiuri. Nu cumpărăm. Nu-i nici o supărare. Ospitalitatea este ospitalitate și ceaiul este ceai. Surprinzător, băutura tradițională a turcilor este ceaiul, nicidecum cafeaua. Aici cafeaua este aproape un lux. Se pare că prin tranziție, renumita „cafea turcească” a intrat în tradiția românilor. Ne luăm rămas bun de la primele noastre gazde : Mehmet, Ismail, Ömer cu promisiuni de revedere. Inşallah !

De la Edirne la Istanbul

Trecem prin Edirne (Adrianopol), a doua capitală a imperiului Otoman. Oraș mic, împovărat de istorie, cu geamii multe și renumite. Aflăm că geamia Selimiye a fost construită de renumitul

arhitect Sinan pe la vîrsta de 9 sub Baiazid-sultan. Pînă la avem de parcurs circa 250 de șale, sate, ogoare parcelate cu pepeni. De-a lungul drumului, pasul, ca de altfel în întreaga țară, răsăr restaurante („lokanta”). mese și scaune albe ce strălucesc distanță. Măsuțe așezate printre direct pe iarbă. Moteluri. Cafeteluri. Și reclame. Peste tot, gîndești. Și cel mai des se întîl trol ofisi” (similare cu PECO- noi). La fiecare Petrol ofisi” exist hotel mai mare sau mai mic și toriu o „lokanta”, unde găsești oră din zi și din noapte mîncăr și gustoase. Și curățenie. Se circ in Turcia. Mai ales camioanele, carele. Ultimele reprezintă p mijloc de deplasare a călătorilo ferate sînt puține și, de altfel, obișnuința de a călători cu tren există sute și sute de firme a autocare, moderne și luxoase ză lungul și de-a latul întinsei Tur tru a-și atrage clienții, fiecare caută noi și noi modalități. elegante, luxoase, curate, p Ceaiuri oferite la fiecare popas, gustare. Cîte un suvenir. Și c surprize plăcute poate produce ția concurenților într-o econo piață cu tradiție. Am mai amînt litețea oamenilor. Priviri calde încîntătoare. Sint caracteristic comercianților din Turcia : încep copilașul de 6-7 ani care vinde străzile Istanbulului și terminî tronul unei uzine de autoturism

Încă o surpriză

O altă mare surpriză pentru n faptul că în Turcia se munceste mult. Peste tot. Și intens. Pe o vîd mai ales femei la sapă. Au albe și salvari colorați. Se con mult în toată Turcia. În o sate și pe cîmpuri. Grupuri de cu 2-3 nivele, cochete, cu balco brici, complexe industriale. De cîmp ? Pentru că în orașe teren enorm. Ici-colo, priviri nostalgice rări de mîini saluți trecerea „au pe care scrie mare : „Gr Karadeniz — România”, în omă în turcește. „Hoş geldiniz!” („venit !”). Am ajuns la Istanbul, vis pe care îl pareuregem în mai două ore. Sintem preluați d „Turban”, care se va ocupa de tot timpul festivalului.

În Asia Mică

De aici înainte sintem oaspeți tați ai Turciei. Facem un foarte

O profesiune pentru filozofi

Orice taximetrist găsește, în ciuda faptului că e mereu în alergare sau istovit după o goană, răgazul să cugete asupra muncii lui. Cu umor negru. Totuși, cu umor. Oamenii știu că or să abandoneze curînd meseria asta de disperăți, știu că e „ceva de moment”, de vreme ce taximetristii bătrîni sînt puțini la New York, dar dacă din afacere se vor alege cu milionul visat sau nu, nimeni n-ar putea să-ți spună. E momentul să precizez că orice taximetrist — ca de altfel orice american ! — nu se apucă de o treabă dacă nu se simte capabil să vadă cu ochii minții milionul.

„Orele pline — îmi spune unul din noii mei prieteni înfrățiți într-o mocheta — sint, în funcție de anatomia Manhattan-ului, aproape toate orele. În orice caz, din zori, de la 4 și pînă la 1 noaptea sute de mii de cetățeni, milioane chiar fac naveta spre insulă și din insulă acasă. Programul de lucru al majorității (vorbesc de acea majoritate care folosește pentru deplasări rezezi taxiul, nu de masa celor care încep truda la 5 în bucătăriile restaurantelor, de exemplu) e 9,00—17,00, între 7,00—10,00 și 15,30—19,00 timpul se compune din „rush hours”, adică „ore grăbite”. Ore în strînsă relație cu industria restaurantelor. De la 12,00 la 15,00 e „lunch time”. Restaurantele sînt arhipline. Sint ceasurile cînd se face „discount”, adică reducere față de celelalte „rush hours”. Tot ceea ce seara costă 10—12 dolari, la „lunch time” costă 4—5 dolari. Profitul vine din cantitatea mare consumată și din viteza serviciilor. Orice om, care știe să conducă și nu se teme de aglomerație, devine „șofer de Manhattan” într-un an. Ii cunoaște insulei și anatomia, și programul.

Taximetristul dezvoltă un simț special : al locului eficient, al orei bune, al clientului generos și civilizat. Ce înveți în-

tr-un an, ca psihologie umană, nu-ți poate da nici o facultate de psihologie. Geamul securit nu te apără de răufăcători. Te apără numai mirosul primejdiei, cunoașterea omului. Un taximetrist cu oarecare experiență își poate povesti, dintr-o privire, cine ce e fiecare : ce învîrte, cîți bani are în buzunar și la ce-i bun. Ziua are niște „patterns”, adică șabloane. Lunea seamănă cu lunea, dar vinerea nu seamănă cu lunea. Sint variații de interese mari în funcție de sărbători, tîrguri, week-end-uri. Foarte

rînd, statistic, limitele, capacitatea. Nu poți spune : sint mai bun ca alții dar ei au, să zicem, noroc. Există și o statistică a norocului, care e mai relevantă decît toate celelalte.

Geografia Manhattan-ului e relativ simplă : Avenue-urile merg de la nord la sud, streets-urile de la est la vest. Străzile au toate sens unic. Cursele cele mai bune sint nord-sud și sud-nord. Clientul care te bagă pe est-vest te-a terminat, fiindcă e puțin probabil să af client la întoarcerea în Avenue-uri. To-

ești ca un arc. Cînd ajungi acasă mușchii ți se destînd, îi auzi cum se înmoaie. Cel mai bun șofer din București, băgat în trafic pe Madison, ciocnește mașina în primele cinci minute. Cursele sînt toate scurte și foarte scurte. Situația frecventă, pe care un european nu poate să o înțeleagă e că, pe ploaie, destui iau taxiul să-i miște pînă la altă intrare a blocului. Cursele lungi spre aeroporturile Kennedy, La Guardia, Newark sint aventuri. Un exemplu : duceam o persoană spre un aeroport, un student la actorie care trebuia să joace într-un film rolul unui șofer de Manhattan. I-am povestit ceea ce vă povestesc și dumneavoastră. Am cîștigat astfel primii mei bani ca profesor de actorie.

În zona Park Avenue-Lexington e o lume aparte, cu legi proprii : bogați și superbogați. Principala ocupație a soților și a familiilor acestora e tocarea banilor lui tata. Femeile bogate au un vocabular foarte lejer și colorat. S-au obișnuit să aibă servitori și te tratează și pe tine la fel. Oricum, nu te plictisești, ești mereu stîrnit la dialog.

Cîștigul suplimentar, rezultat din bacșișuri, e și el oarecum stabilizat de cei 50 cenți pe care trebuie să ți-l dea orice client la o cursă sub 5 dolari, și de 1 dolar la cursele peste 5 dolari. Cursele de noapte te țin încordat. Te uii, prin semi-întuneric, la client, îl evaluezi, îți asumi riscurile. Noaptea, numărul ticniților e dublu. În orice caz, nu există profesiie care să caracterizeze mai bine relația dintre om și dolar ca aceea de taximetrist în Manhattan : auzi cum curge timpul și auzi cum îți pică banii în pocket. Restul e somn și cîteva sticle de bere. Poți să stringi niște bani. În a un moment dat grămada de bani e măricică, numai că se iveau ba un accident, ba o boală și grămada e iarăși mică. Taximetristul găsește greu o soție. Una, vreau să spun, care să stea cu el mai mult de două săptămîni.”

TUDOR OCTAVIAN ■

Taximetrist de Manhattan (III)

mulți însă lucrează și simbăta, și duminica. Manhattan-ul nu are duminici. Mai bine de jumătate din populația New York-ului munceste, la sfîrșitul săptămîinii, tot atît ori mai mult decît în cursul săptămîinii. Un șofer bun simte „pattern”-ul fiecărui sfert de ceas. Are un ceas biologic specializat. Trebuie să cunoști viața minorităților. E ba Irish Day, ba Portorican Feast și circulația se modifică, interesele se mută. Trebuie să fii lîngă clientul care e pe cale să ridice mina cu o secundă înaintea altui taximetrist”. „Noi — îmi povestesc prietenii mei — nu plecăm la lucru, ci la vînaștoare de clienți. Tristețea în profesie provine de la faptul că îți realizezi cu-

tul devine chestiune de time, nervi și pocket (buzunar). Pe est-vest te miști greu și fiindcă străzile sint blocate de fel de fel de mașini : van-uri (dube), truck-uri (camioane cu containere gigant), gunoieri. Gunoierii sint plătiți de primărie, se mișcă alene, au timp, doar că nu te bați cu ei. Sensul unic îți intră în reflex : străzile care au număr cu soț merg spre est ; fără soț, spre vest. Simți fluxul și cu ochii închiși ; cît despre conducerea propriu-zisă, totul e o problemă de reflexe. Miinile și picioarele devin inteligente. Conduci la un metru în urma mașinii din față cu viteză, iar frîna pe care o pui nu trebuie să-ți arunce clientul peste banchetă. Ești în priză,

pas pentru masă. Restaurantul „SET”
află chiar pe malul Bosforului. Te-
sa invadată detrandafiri, mincarea
oasă, mai ales piinea, serviciul ire-
oșabil și apele verzi ale Bosforului.
Teale albe de pe malul celălalt. Imagini
impresii de neuită. Treceam podul.
ntem în Asia Mică. Am pornit spre
nkara. Amurg superb de vară. Apele
armareii ne vor însoți până la Izmit.
rumul nostru prin noaptea anatoliană
re un vis de Crăciun creștin. Toată
rostrada de la Istanbul la Ankara —
ai bine de 450 km — este iluminată
ntinuu ca bulevardul central al unei
etropole europene. Sutele — de nenu-
ărați — Petrol ofisi sînt impodobite cu
raguri de becuri colorate. Ajungem în
nkara două ore după miezul nopții.
ntem cazați la unul dintre cele mai
ine hoteluri ale capitalei turcești, Hol-
l „Büyük Surlmeli” situat în zona cen-
ală a Ankarei.

A doua zi are loc deschiderea oficială Festivalului, în sala de concerte a Teatrului de artă. Allocuțiunea rostită de ministrul culturii smulge sălii aplauze și răzii. TRT (Türk Radio Televizyon) își face datoria. Se va transmite la televiziune întregul festival. „Festivalul acesta este numai un început, o demonstrație a năvălii de cultură și civilizație a lumii urre. Există peste 160 de milioane de irlci în întreaga lume și vrem să demonștrăm că ne-am păstrat limba și obiceiurile indiferent că trăim în Turcia, U.R.S.S. sau în America”, a spus ministrul culturii, neuitind să specifică că țară perestroika și glasnostul lui Goraciov nu am fi avut ocazia să-i întâlnim e turco-tătarii din Asia Centrală și din lte părți ale U.R.S.S. Și că această întâlnire este folositoare și pentru Uniunea ovietică, dar și pentru guvernele țărilor în care vin celelalte grupuri participante la festival. „Această întâlnire este n adevărat pod al prieteniei dintre poarele și guvernele țărilor din care vin participanții la festival”, a încheiat ministrul culturii din Turcia.

A urmat o prezentare de cîte 10 minute a fiecărui grup. Costumele frumoase, iușorlate, fetele și băieții frumoși așezîndu-se în jurul muzicii, dansurile au smuls torente de aplauze, înroșind minile spectatorilor. Spectacolul sălii a fost la fel de emoționant. Din toată Turcia, din sate și orașe îndepărtate de Ankara se adunaseră în sală, la acea seară — ca și în serile următoare — turci, azeri, turkmeni, tătari din Kazan, tătari-crimeeni stabiliți de foarte mulți ani în Turcia, dar care purtau în suflet nostalgia locurilor natale. Oamenii aceștia și-au păstrat obiceiurile, tradițiile locurilor de basină. Mulți dintre

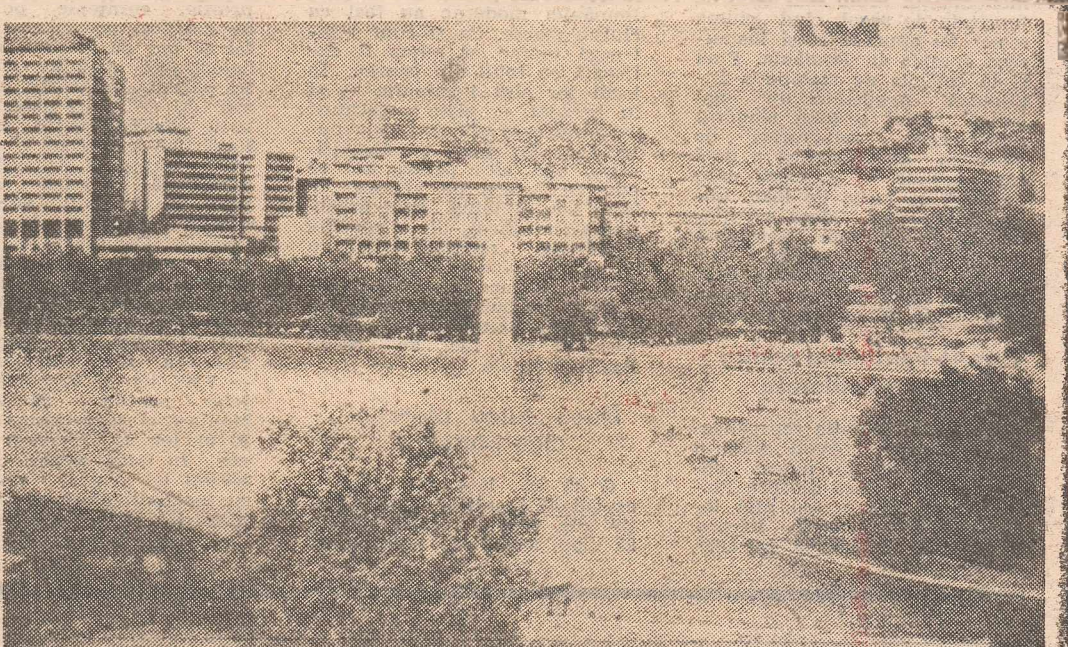
ei mai ales tinerii, deși s-au născut și s-au format în Turcia, cel puțin înțeleg dacă nu și vorbesc limba strămoșilor. Recunosc și îngină melodii cîntate pe scenă. Se discută, se schimbă adrese, se fac invitații. Toată lumea se simte înrudită și prietenă. În sală sînt prezenți și membri ai Ambasadei României la Ankara. Îl cunosc pe dl Valeriu Veliman, secretar 1, turcolog, bun vorbitor al limbii turce. Din simpatie, turcii îl numesc Veli-aby, adică fratele-Veli. Mai tîrziu îl descopăr și pe dl ambasador Alexandru Mărgăritescu.

Am descoperit în Ankara un oraș modern, civilizat, dezvoltat la standardele celor mai mari metropole ale Europei. Și am înțeles de ce turcii îl iubesc atât de mult pe Atatürk — întemeietorul Turciei moderne. Totuși, Ankara are specificul unei capitale a unei țări islamice și asiatice (97 la sută din teritoriul Turciei se află în Asia Mică). Bărbații, de la cei mai în vîrstă la cei mai tineri umblă în costum, cravată cu agrafe și ace scumpe și elegante. În schimb femeile sînt ori foarte elegante și moderne, ori umblă îmbrăcate în uniforma școlilor islamice: broboadă albă, pardesiu lung, gri sau negru, dedesubt cu pantaloni tot gri sau negri indiferent de temperatura de afară.

Există — din păcate, cum spun intelectualii progresiști, formați pe la școlile europene — multe, din ce în ce mai multe școli islamice în Turcia, care impun această uniformă în școală și această rămâne, prin obișnuință, îmbrăcăminte pentru toată viața. Aceste școli sînt fondate, în mare parte, de credincioși arabi și încurajate de fundamentaliștii islamici turci. Ankara este împinzită de gămii foarte vechi și foarte noi. De cinci ori pe zi din minarete, prin difuzoarele multe și puternice se revărsă asupra orașului glasurile melodioase ale muzicinelor. Cea mai mare gămie din Ankara, Kocatepe Gămii, poate primi sub cupolele ei deodată pînă la 20 000 de credincioși. Am vizitat și o gămie foarte veche din cartierul ce se întinde sub ruinele zidurilor cetății — Arslanhane Gămii. Datează din 1290. Am remarcat acolo o ciudățenie : plafonul este susținut de stîlpi din lemn prin intermediul unor capeturi din piatră, grecești, — vestigii ale istoriei încărcate a locurilor. Din multimea muzeelor Ankarai am vizitat Muzeul civilizației anatoliene. Poate voi avea altădată ocazia să prezint epopeea vizitei în acest muzeu-comoară a lui Ali-Baba. Mai sus de muzeu m-am plimbat printre ruinele cetății, împreună cu o liotă de copii curioși și prietenoși. Am admirat apoi apusul soarelui peste colinele Ankarai —

orașul se întinde pe multe coline, sper
că nu tot șapte! — din balconul unei
case din cartierul săracilor unde am
fost invitată la obișnuitul ceai. Am desco-
perit atunci cealaltă față a Ankerei.
Problema de bază și aici este cea a lo-
cuințelor, dar am descoperit că în casele
improvizate există destulă bunăstare:
covorașe scumpe, aparatură electronică,
autoturisme.

Majoritatea turcilor au auzit despre România, au auzit de moartea lui Ceaușescu și consideră că aceasta este esențialul ! Au auzit că o ducem greu economic, dar ne asigură că ei au trecut prin asta și au convingerea mai mult decît noi înșine că problema aceasta se va rezolva cu timpul. Mulți au auzit că, în România, comuniștii nu vor să se despartă de putere, dar cu optimismul lor de fier cred că democrația este un

drum fără întoarcere și mai au convingerea că o țară cu cit este mai democratică, cu atât acolo se munceste mai mult ! (Să fie oare un sfat, o lecție de democrație pentru noi?). În ceea ce privește politica turcă, omul de pe stradă consideră : unii, că Ozal a făcut și face foarte mult pentru Turcia ; alții, că Ozal are tendințe de acapărare a puterii prin favoritisme, nepotisme, etc. Exem-

plul clasic pe care ți-l oferă oricare turc este cel al creării primului canal privatizat de TV — Star 1 — de către o societate: „Magic Box“, condusă de șase persoane în fruntea cărora se află un domn numit Ahmet Ozal, fratele (după unii) sau fiul (după alții) al președintelui. Neavind confirmarea oficială am luat vestea ca pe un „cancan“ al turcilor dornici, de senzațional. În Turcia există șase partide mari. La ora actuală la putere se află Anavatan Partisi. Se pare că la viitoarele alegeri va avea mari șanse de câștig Dogru Yol Partisi (Partidul Drumului Drept) al lui Demirel. Dar pînă atunci mai este și numai Cel de Sus va fi știind care-l adevărul. Ca o curiozitate pentru noi, în Turcia studenții nu au voie să facă politică și de aceea nu m-am mai mirat cînd am văzut Universitatea din Istanbul înconjurată de poliști, aceștia împinzînd și încetîna Universității, încît la un moment dat te poți întreba dacă nu cumva ai greșit călădirea!? Am asistat și la scene mai comice: la 7 iunie elevii din școlile primare și gimnaziale au intrat în vacanța mare. Evidențial a fost marcat într-un mod insolit. Elevii s-au plimbat grupuri-grupuri pe artera principală a orașului Ankara „bătîndu-se“ cu ouă! În acea zi s-au vîndut circa trei milioane de ouă în plus față de alte zile. Ouăle mai gresesc tînta și nîmcesc și în trecători.

nevinovați. Nimeni nu se supără. Nici măcar polițiștii care în ziua aceea fac un lanț continuu de-a lungul bulevardului. Veselia este generală.

În mare, locuitorii Ankarei par mulțumiți de viața pe care o duc, în ciuda inflației, a șomajului și a tuturor relelor de care nici ei nu sint ocotiți întotdeauna.

SEVGHIN OMER

Încercăm să surprindem Italia din mai multe unghiuri. Secvențe de viață, de istorie, de realitate imediată, de documentare și de drumetă nu tocmai descurt în țara lui Dante și Ovidiu.

NU UITA CA EȘTI ROMÂN ! În momentul în care preotul Doru Ghiaja și I.P.S. Emilian de Alba Iulia au cîntat acest cîntec tulburător în casa italianului Alessandro Taroko și a consoartei sale, Rodica Spătaru, prima a început să bîngă doamna Rodica, apoi soțul, pe urmă fidele Alexandru și bunica. Cîntecul, se vede treaba, nu are bariere de limbă și simțire. Cîntecul este un mod nobil de-a ne spăla sufletul pe marginea hămeștilor ochi. Să ni-l readucem aminte împreună : „Nu uita că ești român / Nu uita că ești român ! / Că tatăl tău a fost cioban / Bunieul tău a fost Traian / Și-n țara asta te-ai născut să fii stăpîn !”.

Ziarista FAUSTA, de la cotidianul veronez **L'Arena** (mai precis, **FAUSTA MANNARINO**, jurnalistă publicistă), împreună cu fotoreporterul **RENATO MALAFFO**, m-au invitat într-o seară la o reuniune de cultură și sport în unul din cele mai elegante localuri din Verona. Echipa de fotbal veroneză promovase în prima ligă a țării. Era delirul de pe lume! A fost prezent și fotbalistul Gulliti, cu o serie de fani care purtau, în semn de admirație față de idol, prototipul coamei lui Ieone, împletită mărunț, precum sint-coamele frumuseților cai gătiți de nuntă. S-a băut whisky la gheață și s-a dansat discret. Aveam să-mi dau seama ceva mai târziu că Fausta și Renato m-au dus de fapt într-o lume foarte bună.

MOSCATO DEL PIEMONTE este un vin alb, ușor, spumant, aromat. Are izul

unui muscat de-al nostru, dar este ușor sampanizat. Costă 4 000—5 000 de lire. În banii noștri ar veni 40—50 de lei. La gust întrece însă șampania noastră, care sare ușor de 200 lei. Italienii beau un pahar-două de vin alb la masă și sfîrșesc, adesea, cu un whisky mic. Salata de fructe (banane, smochine, mandarine etc.) este atât de consistentă, încît nu-ți vine să servești al treilea pahar de vin. Același lucru se întîmplă și cu berea. Sînt vreo 40—50 de sortimente, din mai toată lumea berii bune. În prima tinerețe, numai în Germania am băut o bere atât de bună și de ieftină. (Între noi și în paranteză fie vorba, zilele trecute am băut o berică acrică la Hanul lui Manuc din București, după care mi-am lăsat bubițe năruțele pe piele, de toată frumusețea națională).

GIOVANNI DUO. Asistentă Graziella Francini, din Florența, a făcut o afirmație ironică: Italia este cunoscută în lume prin **calcio** (fotbal), **pizza** și prin **Sole mio**. Tatăl său, Giovanni Francini, (**babo** se spune la tată în dialect florentin), a adăugat sub același apelativ al ironiei: Italia este cunoscută și prin **GIOVANNI DUO** ! N-am înțeles imediat substratul ironiei. Giovanni Duo îl desemnează, în Italia, pe Papa Ioan Paul al II-lea. Democrat-creștinii câștigaseră bătaia în referendumul cu socialisții și comunistii. Aveam să-mi dau seama ceva mai târziu că sfântul părinte, cu chipul său, nu era prezent doar în glumele „deșarte”, ci și pe medalioane, porțelanuri, pe ilustrate, în rind cu cei mai mari artiști ai lumii.

VIATA IN AEROPORT. Oamenii vin și pleacă, într-un furnicar indescriptibil. Japonезii și americanii circulă mult și aveau și pungile cele mai pline cu mărci și dolari. Noi, românii, am așteptat în aeroportul Leonardo da Vinci din Roma preț de 10 ore. E adevărat că mai așteptau și alți oproșiți ai sorții: cei din Tunis, Colombo, Benghazi. Dacă ar exista și lumea a patra, probabil că am mai fi

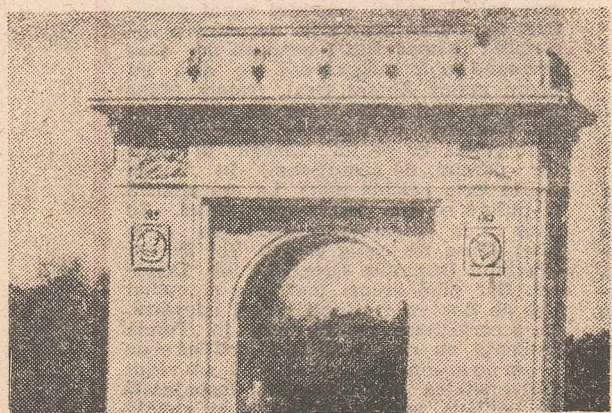
asteptat încă 3 ore. Într-un deplin consens național, sintem, lată, în aer. În cosmos omul este mic de tot, cit o rimă și cit o fărîmă. Poarte bine, măcar în mările văzduhului sintem și noi egali cu „împuțuții ăia de capitaliști” japonezi și americani !

TEZA ȘI ANTITEZA. Una dintre tezele vinturate de comuniști sub bottoarele noastre fralere a fost reducerea treptată a diferențierilor dintre sat și oraș. Mai bine zis, invers. În ultimii ani de domnie a piticului roșu de la București, situația țăranilor noștri a devenit atât de amarnică, încât îi se făcea realmente milă de bieții noștri pluguri.

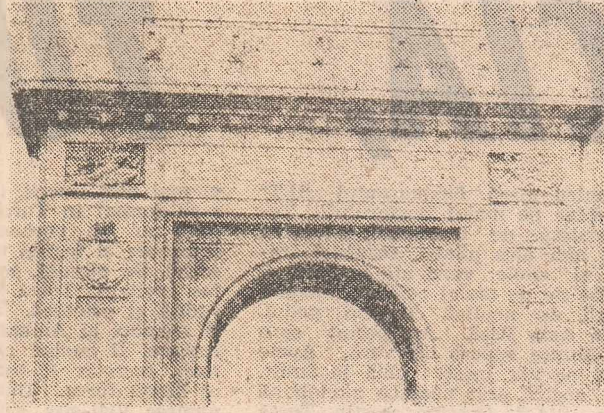
Am fost în câteva sate în Italia (promit să revin cu relațiile de rigoare). Nivelul de trai este la sat și la oraș, același. Aș spune chiar că la țară se trăiește mai tihnit și mai bine. Vă dau doar două exemple: în magazinele sâștești INTERMERCATO găsești tot ce-ți trebuie, ca la Roma, ca la Torino și Milano. La farmacia dintr-un sat medicamentele se aduc de 7 (șapte) ori pe zi. Firma FIAT avea o reprezentanță în comună. Dacă soții MODENA aveau, de pildă, chef să vadă un spectacol în Florență, dădeau o fugă cu mașina în orașul dorit. Benzina e foarte ieftină, de altfel. Mașini: două-trei în familie, ca bicicletele la noi.

NOAPTEA LA ROMA. Este lumină ca ziua. Doar în sufletul meu puțin bulversat e o umbră de cer plumburiu. „Cînd îi vom ajunge din urmă?”. Idee preconcepută, de sorginte pur comunistă. Mă plimb neaoș prin Roma innoptată și totuși așfi de înseninată. Mă plimb ca un pui de țaran transilvan sau ca un împărat roman, asta nu mai are nici un Dumnezeu de semnificație. Cert este că sufletul meu tinăr e dornic de nou și de primenire. Netezește-mi, Doamne, și luminează-mi calea către perfecțiune!

DORIN SĂLĂJAN ■

Cine mutilează Arcul de Triumf?

În fiecare zi, pe lângă Arcul de Triumf trec mii, zeci de mii, poate chiar sute de mii de „oameni de bine”, călătorind spre slujbă sau spre „liniştea” personală. Nici unul nu ridică fruntea — sau n-o ridică — îndreptându-se, cu îndesul atenţie — pentru a-l privi pe înfăţişarea cîteva clipe. Puţini îşi mai amintesc cum arăta monumentul acum mai bine de jumătate de secol, cînd „cuma roşie” nu apucase să-şi instaurze domnia în România. Pînă şi la colecţia de stampe a Bibliotecii Academiei nu mai există decît o (una singură) reproducere fotografică de mărimea aproximativă a unei cărţi poştale — şi aceea greu de găsit ca iarba de leac. Lucru inadmisibil, dacă ne gîndim că la cea mai importantă colecţie a ţării, celebrul monument este reprezentat doar printr-o copie de mîna a doua, care poate fi oricînd răcită.

Regele Ferdinand contra stucaturi inflorate

Privind cu atenţie reproduce-rea (pe care o aveţi alăturat şi dumneavoastră), puteţi observa că pe latura dinspre Piaţa Presei Libere se află înscrise, într-un cerc fiecare, efigiile lui Traian şi Decebal,

de ale căror braţe „e viaţa noastră făurită”. Pe latura opusă, se află poziţionate simetric faţă de mal sus pomenite chipuri, efigiile regelui Ferdinand şi ale reginei Maria. Deasupra este sculptată coroana regală, semn al continuităţii unei tradiţii monarhice.

Bineînţeles că de îndelungată vreme efigiile celor două personalităţi de marcă ale istoriei României moderne au fost cu cinism şterse. Ca şi cum o întreagă vreme ar putea fi extirpată cu totul din istorie. În locul lor sînt închipuite — şi în prezent — nişte stucaturi inflorate care sfidează prin puternicia lor lipsă de semnificaţie, mai ales pentru cei ce ştiu ce fusese pe vremuri în locul lor. Şi totuşi, anul trecut, aici s-au făcut, din dispoziţia Primăriei, „reparaţii” care au durat mai bine de două luni. Pentru ca lucrarea să se desfăşoare în bune condiţiuni, au fost asamblate nişte schele care, ce să-i faci, au costat îndestul şi ele.

Dacă „turcu plăteşte”, cine-i turcu?

O să vă întrebaţi: cine a executat lucrările de „reparaţii” din timpul iernii trecute. Ei bine, aflaţi că antrepreno-

rul general a fost una şi aceeaşi persoană cu constructorul — şi anume Antrepriza de Construcţii-Montaj nr. 5. Lucrările au fost executate de către grupul şantier construcţii-montaj nr. 7. Dar nu numai de ei. Aceştia au executat „zgrăvire” (1400 metri pătraţi), „reparaţii de tencuială” (1100 metri pătraţi). Alte operaţii executate: reparaţii de profile, curăţenie pe terasă, pe scări şi pe paliere (în total 60 ore de lucru), vopsirea balustradelor metalice (170 metri pătraţi), pardosire cu mozaic (25 de metri pătraţi), etc., toate costînd 345.100 lei. Plata lucrărilor s-a făcut din contul D.D.P.-ului şi al Primăriei, nr. 650.950.150, deschis la B.I. — S.M.B. În procesul verbal de recepţie (întocmit de ACM 4, Brigada Complexă nr. 1), pentru lucrările necesare a se efectua la Arcul de Triumf — amenajări executate în luna noiembrie 1990, găsim consemnate următoarele operaţii: 1. Frecarea placajelor exterioare — 7.077 lei, 2. Frecarea placajelor profile — 59.787 lei, 3. Montare şi remontare scelă — 23.791 lei, 4. Transport utilaje, etc. În total, lucrări cotate la 260.023 lei. Numai cheltuielile cu instalaţii electrice au costat 29.804 lei. Cifra totalului absolut se ridică la 964.261 lei, de-

falcăt pe unităţi de lucru: ACM 7 — 257.000, ACM 5 — 404.000, iar ACM 4 — 260.000 de lei. Aproape un milion, pentru ce? Pentru ca militarii „defilind de 1 decembrie 1990, să dea onorul la stucaturile inflorate. Şi tocmai cu prilejul cărei zile? De ziua naţională, aniversînd făurirea României Mari, al cărei dîntiu tericil rege a fost Ferdinand I!

O propunere pentru generaţiile viitoare

În legătură cu aceste acţiuni petrecute, se pun mai multe întrebări. Prima dintre ele ar fi, poate, aceasta: de ce curăţenia şi reparaţiile nu s-au făcut, cum ar fi fost mai mult decît normal, adică absolut obligatoriu — de către echipe de restauratori specialişti, cu experienţă, de la Muzeul naţional de istorie — sau măcar sub stricta supraveghere şi îndrumare a acestora, care oricum n-ar fi avut dreptul să lipsească de la aceste operaţiuni? Mi se pare greu sau deloc admisibil ca, în condiţiile în care specialiştii există, de asemenea acţiuni să se ocupe antreprizele de construcţii. În ritmul asta, mîine, voioşii constructori vor vopsi Coloana Infinitului sau vor muta Masa

Tăcerii în Parlament! De ce, dacă tot s-au cheltuit atîta bani, n-au fost refăcute cele două efigii care aparţin, în definitiv, celei mai glorioase pagini din istoria naţională? Se străvede şi în acest caz violenţa reacţiei organice a Puterii în faţa a tot, ceea ce priveşte „deca de monarhie şi monarhie”. Printr-o adresă a Direcţiei Domeniului Public către Centrala de Construcţii a Municipiului Bucureşti (ACM 7), se cere ca „în vederea pregătirii traseului pentru 1 decembrie (...)”, să rugăm a executa la Arcul de Triumf lucrările de reparaţii şi remedieri necesare pentru ca monumentul să se prezinte în bune condiţiuni. Adică, cu stucaturi cu motiv floral (bine totuşi că n-au fost transdăfiri!). Salutate din mers şi în pas de defilare de floarea oştirii române înseamnă „în bune condiţiuni”? Şi asta cu ocazia primei aniversări a zilei naţionale a unei României cu adevărat libere?

Dacă tot nu au fost aşezaţi „strămoşii” în „cripta lor de colb de cronică”, propunem ca, în locul de demult răposatelor imortalizări ale capetelor încoronate, să figureze efigiile d-nilor Roman şi Iliescu...

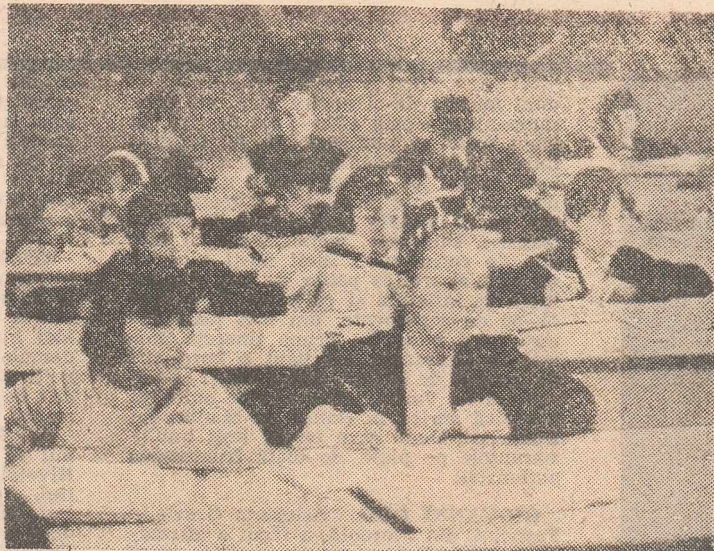
MIHAIL GALAŢANU ●

O primejdie care pîndeşte şcoala:

SĂRĂCIA

O vorbă spune că atitudinea omului faţă de şcoală indică fidel propriul său grad de şcolarizare. Posibil. S-a verificat pe demnitarii comunişti: în genere, indivizi semidocţi au preţuit şcoala mai puţin decît orico altceva. Fireşte, fiindcă pentru mulţi dintre ei şcoala era ceva ce nu „cîntă” nimic. La fel şi azi, cînd se aprobă o majorare a salariilor în învăţămînt, dar cu condiţia ca aproape jumătate din respectiva majorare să fie realizată de către şcoală din „resurse proprii” (!). Care resurse? Şcolii nu numai că nu i s-a dat, dar i s-a şi luat din puţinul care-i mai rămăsese. Un exemplu, în municipiul Sighetului Marmăriei.

În acest oraş, construcţii şcolare nu s-au mai făcut de prin anii '70, deşi între timp a avut loc o relativă expansiune urbanistică. În prezent, pe ansamblul municipiului există un minus de aproximativ 40 săli de clasă. Adică sub necesar. Activităţile la clasă nu se pot efectua normal, există şcoli care funcţionează cu „indice 3”, asta înseamnă trei schimburi de clase pe zi, „ore” de 40 de minute, cu pauze de 5 minute, iar pe timp de toamnă-iarnă părinţii îi aşteaptă pe elevii din ultimul schimb să-i conducă acasă pe întuneric, „să nu se întîmple ceva”. Cu toate acestea şi în acelaşi timp, fostul comitet municipal pînă la urmă primărie au înstrăinat o mulţime de spaţii şcolare. Simplu, prin transfer. Întrucît construcţiile şcolare şi terenurile aferente sînt, potrivit Naţionalizării din 1948, proprietatea Statului român, primăria locală, ca reprezentant al statului-proprietar, poate dispune practic după bunul-plac asupra destinaţiei imobilelor şcolare.

Uneori bunul-simţ i-a împiedicat pe cei de la primărie să facă prostii, altcînd nu. Astfel, în „anii-lumină”, şcoala sîgheteană a fost frustrată de nu mai puţin de 4 spaţii şcolare, totalizînd 11.428 m². Trei dintre acestea au fost transformate în felurite ateliere sau depozite, iar unul — se putea altfel? — a devenit circumă!

Mai izbitoare este situaţia imobilului din str. Avram Iancu nr. 6, construcţie datînd de la sfîrşitul sec. al XIX-lea şi care a fost, pînă la schimbarea destinaţiei, în 1983, una dintre cele mai vechi şi impunătoare şcoli din oraş. Este o clădire cu etaj, un spaţiu total de 8.325 m², care a adăpostit în ultima sa utilizare şcolară Internatul Liceului „Dragoş Vodă”: săli de clasă pentru mutaţie, dormitoare, o cantină şi o sală de sport. Asta pînă în 1983 cînd,

datorită reducerii drastice a bursei, numărul elevilor interni a scăzut la vreo optzeci. Primăria a desfiinţat Internatul şi a închiriat clădirea unei fabrici textile, Cooperativa „Aria maramureşeană”. Cu acea ocazie, construcţia a fost evaluată de către „experţi” de partid şi de stat la o valoare totală de 482.328 lei, adică la mai puţin de jumătate de milion, sumă mai mult decît derizorie, de-a dreptul ridicolă. Chiria a fost stabilită în aceeaşi manieră, la 16.000 lei/lună, mai puţin de 2 lei/m². Cooperativa a făcut ceva schimburi, „investiţii”, în unele locuri a zidit pereţi pentru a face blouri, iar în altele a dărîmat pereţi pentru a face hale de producţie, a introdus instalaţii electrice de forţă şi, desigur, a zgrăvit din cînd în cînd. Cheltuieli totale: 4 milioane lei. La acestea s-ar

mai adăuga chiria plătită către primărie din 1983 pînă în prezent, peste 1,5 milioane lei, ceea ce reprezintă, luată separat, o amortizare de trei ori a valorii iniţiale a clădirii.

Ce s-ar întîmpla în cazul retrocedării clădirii de la Cooperativa către şcoală? Mai întîi, Cooperativa ar prelua contravaloarea investiţiilor făcute, adică 4 milioane lei. Apoi, ca să redea localului destinaţia iniţială, şcoala va trebui să dărîme pereţii pe care i-a zidit Cooperativa şi să-i rezidească pe cei pe care i-a dărîmat, să scoată firele inutile de la instalaţia electrică etc., alte milioane. Pe de altă parte, Cooperativa, cu cei 500 de angajaţi, depozite, magazine s.c.l. o să aibă, la rîndul său, nevoie de un alt sediu, corespunzător. Atunci, n-ar fi mai simplu să se construiască o şcoală nouă? Sigur că da, numai că „nu sînt bani” şi, ce e mai grav, poate nici interes. Sau, chestiunea s-ar putea rezolva, simplificat, astfel: Cooperativa cu pricina să plătească chiria nu către primărie, ci direct către şcoală, perspectivă de care nu se arată prea încîntată, întrucît ar urma să plătească un preţ dictat de mecanismul pieţei, nu cel stabilit arbitrar de către primărie, în 1983. Privind cazul acestui imobil, soluţia va depinde, cert, de măsura în care actuala primărie va manifesta înţelegere faţă de problemele şcolii.

Oricum, un cadru juridic adecvat pentru a rezolva just problemele şcolii nu există la ora de faţă. Ba, dimpotrivă. Înainte, pe vremea lui Ceauşescu, şcolile rurale dispuneau de un anumit „lot şcolar”, de regulă terenul pe care şcoala îl moştenea dinainte de război, menit să completeze subzisten-

ţa învăţătorului. În recenta lege a fondului funciar (Legea nr. 18/1991) este prevăzută posibilitatea ca Biserica să fie improprietărită cu maximum 5 ha — dar Şcoala nu! Soluţia ar fi atunci ca primăriile locale să păstreze cu titlu de proprietate formal aceste terenuri, dar în realitate să le transfere şcolii spre folosinţă. În caz de „folosinţă”, şcoala ar mai trebui să plătească, în plus, taxe către primărie! Poate că aceste taxe ar fi acoperite convenabil prin exploatarea terenului. Dar nici măcar pentru această rezolvare, chiar inechitabilă, nu se găseşte bunăvoinţă peste tot.

Iată ce comunică Prefectura judeţului Maramureş. Comisia judeţeană de aplicare a Legii fondului funciar, Şcolii din satul Rona de Jos, prin hotărîrea nr. 9/23 mai 1991: „Potrivit art. 34, alin. 3, din Legea nr. 18/1991, numai instituţiile de învăţămînt cu profil agricol sau silvic pot deţine terenuri agricole”. Semnat: preşedinte, prefect Gheorghe Popa. Deci, prin efectul Legii fondului funciar, şcoala ar urma să-şi piardă inclusiv lotul şcolar pe care l-a deţinut pe vremea lui Ceauşescu. Şi se află în lumea satelor oameni de o rapacitate suficient de mare ca să ocupe şi lotul şcolii. De exemplu, în comuna vecină cu cea mai sus-pomenită, în Rona de Sus, lotul şcolar a fost acaparat de către medicul veterinar. Este, aşadar, mai rău ca pe vremea lui Ceauşescu? Evident că da.

Vom reveni cu alte cazuri, din nefericire asemănătoare.

NICOLAE IUGA ●

Numele său este Constantin Niculescu. Ambitia i-a dat ghes să-și inventeze funcția și să-și agate în piept ca pe o medalie de tablă.

Nu l-a ales nimeni. În schimb sînt din ce în ce mai mulți membri ai AUTOMOBIL CLUBULUI ROMÂN care s-au săturat pînă peste cap de șefia cu pricina. Nu-i plac nici cît negru sub unghie critice, controalele, ziaristii. Totuși, nimic nu-i înspăimîntă. Deci totul i se permite :

■ Pe Gheorghe Butnaru, fost membru al fostei comisii de cenzori, l-a anunțat fără menajamente : „Dacă te mai îei mult de mine, ai să vezi ce pătești ! De altfel, și-așa, și-așa, te aranjez eu !”

■ Mama inginerului Adrian Lungescu — pedepsit cu desfacerea contractului de muncă pentru teribila îndrăzneală de a fi formulat nisaiva nedumeriri și propuneri din partea filialei ACR Constanța — s-a pomenit amenințată telefonic : „Convîngeți fiul să cadă la învoială, cum i-am propus, și să renunțe la proces. Nu de alta, dar dacă nu se potolește, s-ar putea ca pe nepoțica dumatăle s-o calce mașina !”

■ Ingerului Nicolae Nan, filiala Prahova, domnului Teodorescu, filiala Telemorman, și secretarului Filialei Dolj, eu gingășie nespuse li s-a dat de înțeles — că nu-i foarte potrivit să aibă nemulțumiri în legătură cu stilul conducerii centrale pentru că pot deveni în orice moment colegi de șomaj cu fostul secretar al filialei Constanța.

■ Neîndrăznind să spere la concedierea Adinei Anghelescu, nesuferita autoare a unei serii de articole publicate în „Baricada”, Constantin Niculescu, bicul lui Dumnezeu, și-a scos pîrleala dînd afară o secretară, prea indiscretă după gustul său. Dar, pentru a se răcori de-a binelea, nu gîndește de două ori, că și pune mina pe telefon și mult zice duios : „Fiți atenți cum circulați, domnișoară ziaristă, că ar fi păcat de tinerțile dumneavoastră să vă lovească mașina pe trecerea de pietoni”.

Cu aceeași dulce nepăsare, secretarul general a numit (!) și Consiliul de administrație al Centralei, iar după un an cam tulbure în mișcări financiare, a catadiscit să desemneze (!) o comisie de cenzori, neluînd în considerare că n-avea cituși de puțin dreptul la așa ceva.

SA AIBA CEVA DE ASCUNS ?

Nuuu, probabil că e vorba doar de o discreție ieșită din comun. Căci tare se mai fusti-cește sfiosul secretar cînd i se cere să explice de ce sînt filialele obligate să cedeze Centralei atîta amar de procente din cîștigurile realizate, fără ca din fondul astfel creat să li se returneze bani pentru investiții (situația a 17 filiale care n-au primit nici un leușor de-a lungul anului 1990).

Tot peste mină îi este să dea lamuriri pentru care înțelege motivul încasării în valută — rezultate în urma serviciilor prestate străinilor — se virează obligatoriu în contul societății comerciale TOURING A.C.R., singura care are cont special.

Dacă te pune Necuratul să „codești și ce a fost cu excursia din perioada campionatului de fotbal în Italia, unde domnul secretar a fost însoțit de draga sa nevastă, de fiica însoțită la rîndu-i de logodnic, precum și de nelipsita contabilă șefă a Centralei, doamna Cimpoeru, aflată evident în

compania familiei compusă din soț și doi copii; dacă n-ai aș-tîmpăr și te interesează și cum devine treaba cu cele 32.400 de dolari S.U.A. achitați pentru o excursie de 2 săptămîni în Japonia și Australia, din contul asociației, dacă te amesteci unde nu-ți fierbe oala și întrebă după care lege s-a orientat multistimulabilității cînd, înainte de liberalizare, hotărîse un salariu cam de 16.000 lei pentru sine, iar pentru devotata contabilă-șefă a Centralei cam 11.000, cu tot cu indemnizație... ori dacă ai nesăbuită curiozitate de a afla cu cît își vor mări acum veniturile lunare cei doi, căci muritorilor de rînd, angajați la filiale li s-au expediat contractul colectiv de muncă, contractul individual și grila de salariu care cuprinde pentru personalul TESA între 4.000—6.000 lei, iar pentru muncitorii, între 4.000—8.000 lei, astfel încît la 4.000 lei salariu brut este necesară o manoperă în valoare de 10.000 lei, iar la 8.000 lei brut, 18.000 lei manoperă (aceste propuneri încălcînd fără tresărare prevederile Guvernului care stabilește un salariu minim de 5.700 lei plus protecția socială 2.800 lei).

Tot așa, dacă te încapăținezi să știi de ce nu s-au negociat cu adevărat salariile și cum își imaginează cîrmaciul ACR-ului că se poate trăi cu banii promiși; de ce, în loc să dea atenție criticilor și propunerilor legate de felul în care este gos-

podărit avuții asociației, luminăția-sa vede roșu în fata ochilor și desface contractul de muncă al îndrăznețului (cazul secretarului filialei Constanța, inginerul Adrian Lungescu, șomer, în imposibilitate de a se angaja, deoarece atotputernicul Constantin Niculescu, mai-marele general ACR, l-a dat afară „pentru abateri grave de la disciplina muncii și nerespectarea prevederilor Statutului ACR” !).

Deci dacă toate-acestea fi-vor întrebate, ca subaltern al domnului Niculescu și-ai dat foc la valiză (și nici că ziarist nu stai prea bine...). Pentru că dl. Ni-

culescu este dumnealui sfîșnit și rușinos nevoie mare, dar și cînd se infurie... Ori concediază ori amenință — de preferință cu accidentul de mașină. Ori aranjează la nivel înalt.

SOMN USOR. AUTOMOBILISTI ROMANI !

400.000 de membri cotizează, tac și, prin pasivitatea lor, îi permit domnului președinte Niculescu să fie conducătorul ACR-ului, deși nu l-a ales Conferința Națională (întrunită ultima oară în 1974), și dau mină liberă să numească un Consiliu de Administrație care

stabilește salarii, investiții, afaceri, exact cum îi convine comandantului suprem mai bine, să folosească banii ACR-ului — românești, dar mai cu seamă străini ! — cînd și cum i se păzare.

Cei 400.000 de membri nu-l creează probleme, iar povestea cu dosarul întocmit de o echipă a Ministerului Finanțelor urnită după numeroase senzări ale unor filiale din țară, nu face altceva decît să-i înurajeze abuzurile. Pentru că brigada de control a cercetat ce-a cercetat, dar cînd a solicitat de la Centrală documentele cu situația economică s-a lovit de refuzul neînduplecat al domnului Niculescu. Echipa de control financiar a formulat concluzii cam pe 90 de pagini, l-a amendat cu 20.000 lei pe domnul Niculescu (pentru neprezentarea actelor) și în momentul în care dosarul a aterizat pe biroul d-lui subsecretar de stat Eugeniu Goga, totul s-a destrămat ca un vis. Gura lumii s'ododă spune că nu întîmplător îl ocrotește dl. Goga pe pădăranul secretar-general, ci pentru că noua mașină stăină a fiului salvatorului tocmai de către sârmanul prigonit Niculescu ar fi fost procurată, dacă nu dăruită...

Oare Politia Economică nu e interesată să intre în amanunte mai intime cu slăvitul conducător ACR ?

OLTEA MUTULESCU ■

Recenta mărire a prețurilor, de care guvernul s-a desolidarizat mai întîi, ca apoi să-i dea binecuvîntarea prin hotărîrea din 4 iulie 1991 a stîrnit un nou val de minie și revoltă. De data aceasta, guvernul s-a întrecut pe sine : în 4 iulie a dat hotărîrea, dar cu aplicabilitate de la 1 iulie. Dacă mai adăugăm că ea a fost transmisă agenților economici abia în 10 iulie (timp de 10 zile agenții economici au lucrat cu vechile prețuri, deci în pierdere), atunci declarațiile de sinceritate și transparență ale primului-ministru sînt de-a

dreptul irresponsible. Răspunzînd solicitărilor multor cititori, am luat legătura cu fosta întreprindere de prelucrare a cîrnii de la Popești-Leordeni (actualmente Societatea Glină S.A.), pentru a obține lamuriri în legătură cu prețurile atît de umflate (sau reumflăte) ale produselor pe care le livrează rețelei comerciale. Interlocutorii noștri au fost domnii Menadoru Coza (director tehnic) și Ion Ciocoveanu (director comercial).

UNDE-S SALAMURILE DE ALTĂDATĂ?

Rep. : Domnilor directori, de ce s-a ajuns la această remă-jorare a prețurilor la numai trei luni de la prima scumpire ?

M.C. : În domeniul agro-alimentar, totul pleacă de la producător : orice „mutare” a acestuia declanșează o reacție în lanț. În toată lumea, agricultura și creșterea animalelor sînt subvenționate de stat și, implicit, controlate de stat.

I.C. : La noi, subvențiile sînt aproape simbolice și producătorii sînt nevoiți să recurgă la soluții nepopulare. În perioadele de supraproducție, în Irlanda statul îi subvenționează pe crescătorii de animale ca să nu mai crească animale. În România, în plină criză de alimente, de carne și preparate din carne, impozitul anual pentru gîină de 40 de lei, iar pentru păsănatul unei vite 1.000 de lei. Cum să ne așteptăm la prețuri rezonabile, dacă crescătorii de animale nu sînt sprijiniți ?

Rep. : Ce prețuri practică acum crescătorii de animale ?

M.C. : 50—52 de lei pentru carnea de vită și 58 de lei pentru carnea de porc.

Rep. : Și la ce prețuri v-o livreză dumneavoastră abatoarele ?

I.C. : Carcasa de porc între 85 și 100 de lei, cea de vită între 90 și 96 de lei.

„E USOR SĂ AI NOSTALGIA SALAMULUI DE ALTĂDATĂ...”

Rep. : Nu credeți că la unele produse (muşchi țigănesc, salamuri) prețurile sînt revoltătoare de mari, îndreptățind consumatorul să vă acuze că vă acoperiți pierderile și vă luați salariile pe punga lui ?

M.C. : Noi știm că așa se gîndește și regretăm că mass media întretine această „teorie”, ignorînd datele reale ale problemei. E ușor să ai nostalgia

salamului de vară de 64 de lei, fără să știi că în perioada aceea carcasa de porc se achiziționa la 22 de lei/kg, că 1 m de membrană artificială costa 2 lei (acum costă 30 și o procurăm din import), 1 kg de boia de ardei 50 de lei (și acum 500 de lei). Pînă și banala navetă s-a scumpit (de la 35 de lei s-a făcut 85). Ca să nu mai vorbim de energia calorică, al cărei preț s-a mărit de 6 ori. Salariile nu reprezintă decît 7 la sută din totalul cheltuielilor, în care ponderea o dețin materiile prime.

Rep. : Sînteți o întreprindere rentabilă ?

M.C. : Rentabilitatea societății noastre este între 3 și 8 la sută, față de anul trecut, cînd aveam 15 la sută.

Rep. : Întrevedeți vreo posibilitate de a vă mări rentabilitatea fără a forța prețurile ?

M.C. : Numai prin forțe proprii. De altfel, de la minister

am primit recent o adresă prin care sîntem înștiințați că, începînd de la anul, nu vom mai primi nici o subvenție. Nu-i vorbă, că nici anul acesta n-am primit nimic din cele 70 de milioane ce ne-au fost repartizate. Ne-am gîndit și chiar am demarat unele activități colaterale : producerea de gelatină alimentară și săpun, pentru care materia primă nu constituie o problemă. Grăsimea tehnică, de exemplu, a ajuns să fie pur și simplu aruncată, deoarece industria chimică nu o mai poate prelua, dat fiind importul masiv care s-a făcut după revoluție, atît la grăsimi, cît și la săpun. De curînd ne-a vizitat o delegație de specialiști japonezi. Știți care a fost concluzia lor ? „Pînă nu veți munci în următorii 2 ani 7 zile din 7 și pînă nu veți exporta serios, ca să vă puteți retehnologiza, nu veți progresa deloc”.

NE INTOARCEM, DECI, LA SOIA ?

— Ce șanse sînt să oferim niște prețuri accesibile pentru populație ?

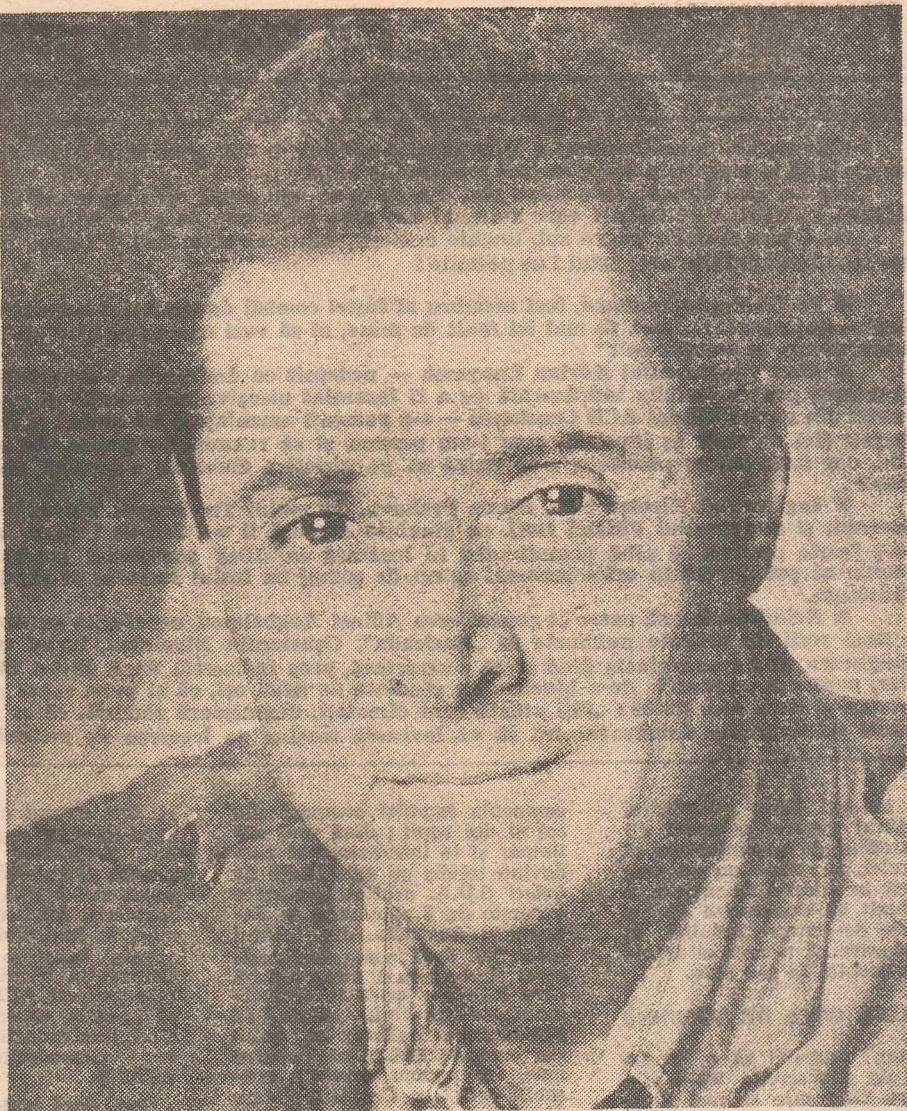
I.C. : S-ar putea să socheze pe mulți ce-am să vă spun : produsele noastre vor avea prețuri accesibile, numai dacă vom folosi soia.

M.C. : Trebuie să informăm populația despre ceea ce înseamnă soia cu adevărat. Românii trebuie să înțeleagă că adaosul de soia nu este găsălnita lui Ceaușescu. Piața Comună practică de mult și pe scară largă adaosul de izolat proteic de soia, neavînd obligația de a-l declara dacă nu depășește 3 la sută. La noi nu s-a folosit izolatul proteic de soia (care nu numai că nu este nociv, dar are calități nutritive importante), ci făina de soia, și asta într-un procent mare și nedecarat. Poate puțini știu că în S.U.A. cel mai bun lapte praf pentru sugari este obținut exclusiv din soia. Sperăm ca presa să nu ne răstălmăcească pledoaria. Mai sperăm, de asemenea, ca prin intermediul dumneavoastră să sensibilizăm pe cei de la ROMPOST TELECOM de care depinde comunicarea noastră cu furnizorii și beneficiarii. Nici noi, nici abatorul de lingă noi, nu avem nici o posibilitate de comunicare telefonică cu exteriorul : din cele 5 telefoane directe nu funcționează nici unul, după cum nu funcționează nici radio speakerul, din cele 16 trunchiuri de centrală nu funcționează decît două. Imaginați-vă cum a decurs negocierea prețurilor cu furnizorii în asemenea condiții.

VALERIA DORNEANU ■

PETRU POPESCU:

România a adus un imens serviciu omenirii

Petru Popescu (născut în anul 1944) a fost între anii 1966 – când a debutat – și 1974 – când a plecat definitiv din țară – unul dintre scriitorii români de mare succes. Cărțile sale – *Zeu printre blocuri*, *Prins, Moartea în fereastră*, *Copiii Domnului*, *Dulce ca mierea e glonțul patriei*, *Sfârșitul bahic*, *Fire de jazz* – se epuizau rapid din librării iar azi au ajuns să se vândă la sume considerabile. Când era recunoscut pe stradă lumea se inghesuia să-i ceară autografe ca unei vedete de cinema sau ca unui sportiv de faimă. Și totuși, deși se afla în plină glorie, tânărul autor a avut curajul să renunțe la popularitatea de care se bucura și a

încercat să-și construiască un destin în spațiul altei culturi unde a cunoscut, de asemenea, succesul și ca prozator, și ca scenarist, și ca regizor la Hollywood.

L-am întâlnit în această vară la Los Angeles, la fel de dezinvolt și de încrezător în forța sa artistică, așteptând cu înfrigurare apariția simultană în mai multe țări a noii sale cărți, *Strălucirea Amazonului*, care va deveni, cu siguranță, un best-seller al anului 1991.

„O floare Petru numită”

— Domnule Petru Popescu, într-un AMFITEATRU, nu mai tin minte prin ce an, să fi fost 1966, 1967...

— A, da, am scris în Amfiteatru și l-am „iniurat” pe Barbu pentru faimoasa lui carte cu Goethe. Și am luat și un premiu de proză scurtă, tin minte, da...

— ...am întâlnit... un grupaj de poezii și printre ele era o scurtă poezie — cred că avea 8 versuri. Începea așa: „Pe o planetă anume / Trăiește o floare...”

— Crește.

— „Crește o floare Petru numită...” Despre ce floare era vorba? Și despre ce planetă era vorba?

— Nu mai tin minte cu ce sentimente am scris poezia aceea, era nostalgică, pentru că, firește, trăiam într-o lume așa de închisă și de lipsită de contact cu altceva... planeta era libertatea și lumea de dincolo de hotarele de atunci ale vieții românești. Firește că poezia, scrisă în modul ăsta, a apărut ca un act de aroganță juvenilă, nu m-am mai gândit la ea de 20 de ani cel puțin, dacă nu de 25 de ani.

— Dar cum a crescut această floare?

— Floarea a crescut foarte ciudat. În sensul că eu veneam dintr-o familie de români foarte speciali. Frații tatălui care fuseseră toți preoți și ofițeri, datorită culturii oficiale a României comuniste, nu se bucurau de multă considerație, nu erau deloc respectați, nici folosiți ca modele de viață. De asta în romanul *Dulce ca mierea e glonțul patriei* am încercat să restaurez, dintr-un anumit punct de vedere, un fel de respect față de această categorie de oameni. Aveam acasă niste modele umane pe care le respectam și care erau cele din familie, dar oamenii aceia fuseseră dați afară din slujbele respective, încarcerati. Tatăl meu care, fiind om de literă și fusesse de stînga înainte de război, făcea o ciudată legătură între cele două epoci: a fost în închisoare pentru răstimpuri scurte și-nainte și după război. Tatăl meu era, din acest punct de vedere, un om cu un adînc conflict între ce se întâmplase înainte și ce se întâmpla în prezentul pe care îl vedeam foarte dureros. Acest sentiment a încercat să nu mi-l transmită mie.

— A reușit?

— Era imposibil să nu fie transmisă fiindcă era foarte vizibil. Atunci, din cauza unei realități care era greu de trăit fiindcă era dificil să combini logic în minte altceva vizibil care se contra-

ziceau în modul cel mai feroce, scăpară era literatura pe de o parte. Pe de altă parte, eu aveam norocul că stiam, învățasem cîteva limbi străine și la realitățile mele interioare se adăuga o altă realitate care era realitatea restului planetei în care mă gîndeam că poate odată o să reușesc să ies, să trăiesc, să circul, să voiaiez eventual, să scriu, ceea ce s-a întâmplat cu dificultăți și cu întârzieri pe care n-am suficient timp ca să le detaliez.

— Ați cunoscut succesul de timpuriu. Era succesul unui băiat care făcea și baschet, era curtat de fete, vorbea într-adevăr mai multe limbi: stiu exact pledoaria din AMFITEATRU, dintr-unul din articolele dv., de fapt din mai multe articole ale dv., pledoaria pentru învățarea limbilor străine, dacă vă mai aduceți aminte că ați scris despre acest lucru.

— Îmi aduc aminte foarte bine pentru că mi s-a imputat de multe ori și chiar și în străinătate.

— Cum a reacționat asupra dv. succesul, deoarece este știut că pentru natura mai slabă, pentru structuri mai puțin pregătite succesul poate fi o povară?

— Depinde ce înțelegeți prin succes. Eu trăiesc în Los Angeles și anume în acea parte a Los Angeles-ului care se cheamă Hollywood, care în mintea oricărui cetățean al planetei este ideea succesului hollywoodian, a succesului de film, a publicității extraordinare, a popularității la milioane de oameni. Într-adevăr un succes de genul ăsta poți să-ți imaginezi că ar împovăra, niste oameni tineri și fără experiență pot fi emoționați și pot să se dezechilibreze.

Am fost popular foarte devreme

— Eu vorbesc despre succesul din România.

— Succesul ăsta de care am avut parte în România era un succes de cu totul altă natură. Într-o cultură care n-avea publicitate... și în care oamenii efectiv populari nu erau, erau împiedicați să fie populari, eu am fost popular foarte devreme la tineret, adică la o parte unde distorsiunea realității făcuse de guvern și de cultura oficială era foarte puternică. Și atunci, n-am avut timp ca să mă răsfăț de succes în primul rînd, pentru că succesul în România, din punct de vedere material, nu era nici pe departe așa de confortabil cum este în Occident.

— Dar din alt punct de vedere?

— De fiecare dată cînd publicam ceva, ori într-o revistă, ori într-o carte, care gra efectiv provocator și exploziv,

apărea cu pagini tăiate sau după un proces de tocmală, cu cenzura, ieseai din treaba asta așa de stors sufletește încît după aceea succesul, faptul că lumea citea și așa mai departe, nu mai știu ce era, o compensație morală, fără îndoială satisfăcătoare, dar nu se compara, noi cînd spunem succes, ne închipuim un succes fără luptă. În România succesul era cu o luptă extraordinară și după mine era chiar tragică.

— De fapt, această luptă n-o prea cunoașteți.

— Am plecat din România relativ tîrziu și-atunci n-am suferit de situația asta prea mult, dar cînd mă gîndesc la Nichita Stănescu, pe care l-am cunoscut bine și a cărui moarte o regret foarte mult, care a fost un om cu mult succes dar succesul lui a fost succesul efectiv al unui individ care nu corespundea ideii culturii oficiale deloc, era un om de o foarte mare originalitate și fiindcă toți românii sînt întotdeauna foarte obsedați de cum trebuie să fie un român, Nichita Stănescu era foarte român, fiindcă era născut în România. Toți cei născuți în România sînt români într-un fel sau altul, dar pe el nu-l preocupă chestia asta absolut deloc. Era foarte liber de această obsesie, dacă faci parte din specificul național, cum faci parte din el, cum participi și tu minte că am fost contemporanul și martorul carierei lui, a luptat omul toată viața și a fost neînteleș și de cei care-l apreciau și de cei care nu-l apreciau.

— Evoluția dv. a fost diferită

— Și mie mi s-a întîmplat același lucru: am fost neînteleș și de cei care m-au lăudat și de cei care m-au criticat. Dacă stau și mă gîndesc acum efectiv la ce s-a întîmplat atunci... practic au fost o serie de scriitori, eram și eu unul dintre ei care pur și simplu n-aveau chef și răbdare să treacă prin îndelungatele dialectici ale culturii române de atunci; ori dialecticile marxiste, ori dialecticile oozitioniste și estetice. Atunci erau o multime de oameni care foloseau mult timp și foarte multă inteligență și talent pentru un fel de filosofie a culturii care venea din diversele părți ale spectrului și în această filosofie a culturii oamenii încercau să-și găsească o anumită eliberare mentală.

— Să știți că n-ați fost uitați în România. Degeaba vă e teamă.

— Dacă în clipa de față lumea își mai aduce aminte de literatura mea, asta înseamnă că a fost un succes. Am zis, dom'le, deschideți ușa, pășiți în stradă, pașiți în realitate, așa cum o cunoașteți, scrieți despre ea, așa cum simțiți și poate că este lucrul cel mai durabil care

s-a scris atunci, pentru că dacă vrem să ne uităm la portretul epocii așa cum a fost atunci, trebuie să ne întoarcem, printre altele, și la cărțile mele și revenind la chestia cu succesul, nu era timp de succes pentru că direcția presei, a doua zi, a treia zi, a patra zi, tăia și așa mai departe. De pildă, cartea mea *Sfârșitul bahic*, de care sînt cel mai mîndru din punct de vedere al atitudinii politice pe care am avut-o, a generat o campanie împotriva ei care s-a întîmplat efectiv puțin înainte ca să mă expatriez, așa că n-am suferit prea mult din pricina ei, dar sînt convins că dacă as fi rămas în România, 4-5 ani de zile as fi suferit mult de pe urma acestei cărți, pentru că, între altele, am prezentat societatea românească nu numai într-o lumină critică, dar într-o lumină în care românii nu vor să se privească pe ei înșiși.

— Cum adică?

— De pildă, eu cred că este foarte interesantă această chestie pentru un popor care a avut o viață foarte tragică și dureroasă și care are foarte multă inteligență nativă, asta se recunoaște de către toată lumea, și de către vecinii, și de către dușmanii: românii dacă e vorba să se privească în oglindă și să se vadă cu totii negii, nu vor să facă treaba asta; preferă o viziune romantică și nostalgică și eroică pe care o merită istoric vorbind, dar sînt tot mereu aceia, în loc să spună: dom'le să lăsăm deoparte eroismul că nu ni-l contestă nimeni și să ne uităm la prezent, că sîntem așa cum sîntem.

Marea spaimă de spontaneitate

— În cărțile dv. scrise în perioada în care ați stat în România apar personaje de o tinerețe fabuloasă și care sînt supuse unor confruntări cu situații limită.

— Tinerețea biologică era singura formă de libertate pe care am văzut-o eu la tineretul României de atunci. Singurul lucru care i se permitea în fond unui om tînr în România era să fie tînr. Fie sportiv, athletic și așa mai departe: restul — totul era foarte bine controlat, și nu numai că era foarte bine controlat dar regimul comunist se lăuda pe sine că este un regim al tinerilor, tinerețe era un cuvînt extrem de folosit, și de fapt era un regim al bătrînilor și al bătrîneții de gîndire. Și totul se făcea pe șablon și cu o mare, mare spaimă de spontaneitate, așa că... mă-ndreptam către tineri, eram și eu tînr la urma urmei, fără îndoială că acestea erau personajele care-mi erau cele mai dragi. Dar tinerețea era singurul farmec al epocii pe care o trăiam, singurul farmec... al oamenilor din jurul nostru. Pe de altă parte, personajele, bătrîni din cărțile mele, care în mod frecvent erau modele din propria mea familie,

Tatăl meu era al șaptelea dintr-o familie de treisprezece frați și surori născuți la București într-o familie de burzezi cuminți care s-a... istoric vorbind... s-a asociat cu crearea României Mari: un examen interesant, prin care conflictele din sinul unei națiuni au fost relativ stinse.

— Cum o fi fost atunci?

— Un moment sănătos pentru o nație: și acești bătrâni au crezut, era înainte de 1920, au crezut că au creat atunci o țară care se va bucura de atunci încolo de dezvoltare civilizată și modernă. Pentru ei războiul și ocupația sovietică au fost o cruntă tragedie și si-au dat seama, după opinia mea, că nu se putea continua fiindcă nu li se dădea voie să facă treaba asta. Nu li se dădea voie de către guvern, în primul rând și formatul cultural care se impunea României de după război era un format pe care nu-l înțelegeau și care îi excludea. Si-atuncea, tragedia, lor... ei înțelegeau bratele către acești tineri, îi vedeau că întind bratele către ei.

— Si tinerii ce făceau?

— Si tinerii aveau nevoie de modelul lor fiindcă toată lumea are nevoie, până la urmă, de părinți. Vrem tot să avem tată bunici vrem să avem sentimentul continuității în istorie. Continuitatea în clipa aceea nu era posibilă pentru că era sfărâmată cu știință și cu metode foarte eficiente prin cultura oficială. Si-atunci, acest... această privire tragică între bătrâni și tinerii care se uitau unul la altul și înțelegeau bratele unii către alții și erau separați chiar de un soi de zid de sticlă, era un fel de cortină invizibilă, între ei, transparentă, dar foarte reală. Este o imagine care mi-a rămas despre România de atunci; să dea Dumnezeu ca în clipa de față să nu mai existe între generații bariere artificiale.

— Ați avut iluzii în acea perioadă a tinereții dv.?

— Iluzii de ce gen, iluzii personale sau...?

— Iluzii în legătură cu posibilitatea dumneavoastră de a vă împlini în spațiul nostru?

— Da. Pentru că, dacă n-as fi avut acele iluzii, fără îndoială că as fi fugit. Mai repede, Mari iluzii au fost anii prevestitori anulul 1968, faimoasa „Primăvară de la Praga” și diabolica scamatorie istorică a lui Ceausescu care a reușit, fără nici un fel de merite, de altfel, să se îmbrace în mantia lui Mihai Viteazul și a lui Ștefan cel Mare, să pună mina pe sceptrul cu care s-a făcut filmul bălăieci de la Podul Înalt, să recitoreașcă Putna, adică semnele, emblemele cele mai sacre ale trecutului și ale națiunii s.a.m.d., nereclamate de nimeni înaintea lui, pentru că Gheorghe Gheorghiu-Dea fusese un comunist internaționalist foarte cuminte; în timp ce Nicolae Ceausescu „poate că îl scrii cu literă mică...”

— Nu.

— „Așa cum văd că e moda acum, a venit ca Richard al III-lea, — mă rog, a apărut ca un cocosat care a vrut să se urce pe tronul Angliei și s-a urcat pe tronul Angliei. Tronul a fost în România și, mă rog, cel puțin în primii 2-3 ani ai acestei evoluții neașteptate, foarte multă lume a fost trasă de sfoară și am avut și eu iluziile respective: am crezut că România se poate desface de Rusia; acum ea s-a desfăcut de Rusia într-un mod oarecare, dar a devenit mai sovietică în interiorul ei decât era înainte. Si-atuncea... eu am fugit în anul 1974...”

— Ce a decis ruptura?

— Lucrul care a decis ruptura, ca să fiu sincer cu cititorii mei români, a fost faptul că ultimele mele trei cărți au apărut foarte iumulte de cenzură; dar mi s-a mai întâmplat un mic, un mic eveniment personal care mi-a deschis ochii.

— Care anume?

— Dictatorul Ceausescu a făcut un voiaj în America de Sud la care a fost prezent și un corp de presă din care am făcut parte și eu; eram cel mai tânăr reporter și singurul motiv pentru care am ajuns acolo, se pare că a fost faptul că stiam limbi străine. Dar l-am văzut pe Ceausescu operind pe viu, l-am văzut, avind în vedere că presa însoțea stăpânirea românească, te aflai în niște situații în care îl vedeai pe șeful statului acționând cu propriii lui subalterni, care erau guvernul României. Si am asistat la niste scene de putere discreționară atât de dezgustătoare încât mi-am spus, dom'le, uite ce se întâmplă, asta, acest dictator își spune el că e Ștefan cel Mare, dar nu e Ștefan cel Mare, este Mihnea Vodă cel Rău, este Doamna Chiaina, este Lăpusneanu, este Despot Vodă, toate într-o singură persoană; a încerca să-ți petreci viața, indiferent ce ești, artist sau orice altceva, a încerca să-ți petreci viața într-o țară, într-o cultură care fără îndoială că se va pune sub semnul acestei personalități timp de 20 de ani de aici înainte este o prostie. Practic vorbind, chiar dacă te expatriezi și nu mai poți să mai fii artist, ceea ce mulțumesc lui Dumnezeu nu s-a întâmplat cu mine, dar a trebuit să porți lupta de rigoare ca să poți să scrii literatură într-o altă limbă, indiferent, mi-am spus, ai o singură viață ai datoria să-ți trăiești viața în libertate, fuși, că aicea în România, nu se poate întâmpla nimic

altceva, decât un sfîrsit tragic, sfîrsit care s-a și întâmplat, dar s-a întâmplat cum un sfert de veac mai târziu.

Am avut automobil...

— Ruptura a fost simțită dureros?

— Ruptura n-a fost foarte brutală pentru că începutul exilului meu a fost umilitor. În primul rând, când fugeai pe vremea aceea dintr-o țară comunistă cu un film la subțioară, cum a făcut Milos Forman, de pildă, era altceva. Filmul are un limbaj internațional al lui, pe toată planeta, orice film se face cu subtitluri, se arată, înțelege toată lumea, pe toate planurile. Cu cărțile e cu totul altfel. În clipa când am fugit eu încă nu mi se publicase prima carte în Anglia, care a fost *Sfîrsitul bahic*. Prima carte în limba engleză a fost o carte care s-a publicat în România și mi-a ajutat psihologic faptul că publicind în țară aveam valoare pe o piață occidentală la niste cititori care habar n-aveau de noi și n-aveau nici un motiv personal să fie interesați de ce se întâmplă la noi. Dar a fost greu pentru că n-aveam bani, a fost greu să obțin viză în Franța și după aceea în Anglia ca să mă pot expatria.

— Cum ati simțit căderea din popularitate?

— Am căzut de la o popularitate care era reală în ultimii doi ani în care trăisem oarecum confortabil față de nivelul românesc... de pildă aveam automobil, ceea ce la noi... parcă erai milionar. Am căzut deodată la un alt nivel, în primul rând la un nivel precar material vorbind și pe urmă efectiv a fost o tribulație mare ca să pot să mă întorc în America și, în timpul tribulației, respective nistilind foarte bine unde am să pot să mă ațuez, am avut de atâtea dîncuțale de rigoare de la autoritățile românești, care pe vremea aceea când am fugit a mai fugit un contingent artistic... si am avut parte de toate porcăriile care se puteau face diplomatic, vize și pasaport, li s-au făcut și lor și mie.

— Când?

— În anul '75, deci nistilind bine ce-mi va aduce viitorul și încă nistilind pe limba engleză, am scris un roman la Londra. Înainte și după Edith, care a fost editat de un prieten al meu, un scriitor foarte cunoscut în Anglia și a fost prima carte publicată care a fost scrisă direct în engleză și singura carte la care am avut nevoie de... cum să vă spun de...
— Sprijin.

— Asa... de sprijinul editorial al cuiva. Cartea a avut succes și... în clipa de față dacă o să facem un film din ea...

— Cartea a fost scrisă în 1975.

— Iar noi sintem în 1991, dar nu numai că această carte are viață, în clipa de față o să primească vizibilitatea cea mai mare din cariera ei și este o carte care nu se cunoaste în România. Dar începutul a fost tragic. Începutul a fost dureros și descurajant. În sensul că grija materială și faptul că nu stiam ce se va întâmpla cu mine, efectiv și în ce țară voi reuși să mă reîclădesc pe mine... sufletește. Întii si-ntii... si pe urmă, naiv, am crezut cu naivitate că despărțirea va fi ușoară pentru că eram foarte sătul de comunism și foarte sătul de regimul de atunci din România. Dar când esti sătul de un regim... zici că te desparti cu ușurință, dar de țară ca atare nu te poți despărți cu ușurință. Si sint multe lucruri care îți creează un sentiment de vinovăție pentru că ai plecat, că te-ai salvat pe tine, efectiv esti ca într-o barcă și tragi la rame și scapi de furtună și vezi o gloată de oameni care se duc la fund; și îți dai seama că dacă oprești barca și îi lei, n-ai loc cu ei în barcă... si tragi la rame și auzi în spatele tău tobele de dispare ale celor care se-neacă. Auzeam tipătul unei sinucideri colective... îl auzeam... era real... iar eu scapasem.

— E într-adevăr un sentiment de vinovăție.

— Cum să spun... e un sentiment pe care... în general, la toate situațiile astea, si în timpul războiului, oamenii care s-au putut salva, s-au salvat. Cei care erau legați de comunitate, iar eu eram foarte legat de comunitatea românească și eram legat de familia mea și aparentele astea de occidentalism care mi-au fost implicate în tot timpul carierei mele erau doar aparente. Omul se naste unde se naste, trăiește unde trăiește, respiră o cultură așa cum o respiră, faptul că... eram, după opinia mea, mai puțin impresionat decât alții de aspectele comice ale naționalismului românesc, asta e o altă chestie, asta nu te face mai puțin român.

— Cum adică?

— Am trăit în Occident aproape 20 de ani, scriu englezeste la fel de bine ca româna, am făcut filme în Occident, am regizat, am scris scenarii pentru studiiuri mari, am publicat cărți în limba engleză, am călătorit, am făcut activitatea unui tip cosmopolit care nu mai este... care nu mai este motivat de propriile lui rădăcini... nu... nu mai are nici o importanță unde sint... de unde vine... trăind în America aproape 20 de ani am devenit, fără îndoială, foarte american, dar asta nu înseamnă că

sint mai puțin român decât eram înainte.

Pământul devine o uriașă Americă

— De ce America? De ce S.U.A.?

— Fiindcă e o societate de emigranți. S.U.A. este o societate în care românii pot să fie români, italienii-italieni, evreii sint evrei, polonezii sint polonezi și asta nu-i împiedică să fie americani. De pildă, Brzezinski, al cărui nume nu putea să-l pronunțe nimeni în S.U.A., a fost consilierul președintelui Nixon, iar Kissinger a fost secretar de stat, deci discutăm de două personalități, amindoi născuți în străinătate. America primește cu ospitalitate pe străini pentru că e făcută din străini.

— Numai de aceea?

— Chiar și americanul care e de patru generații aici știe că a fost străin la un moment dat, în raport cu America. America e o combinație de naționalități care toate sint subsumate unei supranaționalități, este America însăși și asta este, după opinia mea, eu cred că asta este mobilul nației viitorului; cred că pământul devine un fel de uriașă Americă, pentru că, în fond, oamenii în clipa de față, în toată lumea, vor dori să trăiască la ei acasă ca americani. Nu mai vrea nimeni să trăiască precum nemții, ca englezii, ca franțuții, națiile care... modelele europene care au fost așa de respectate timp de sute de ani nu mai sint respectate; poporul american este însă respectat. Si-atuncea „dacă tu trebuie să-ți părăsești țara, barem să trăiești în țara viitorului. Asta a fost sentimentul pe care l-am avut și când am ajuns aceea mi-am dat seama că poti să fii american și să fii român, nu există nici o contradicție. Dar, după opinia mea, încearcă să fii român în Franța, să vezi ce se întâmplă acolo... si asta nu că sint francezii oameni răi, dar simțul naționalității lor este mult mai puternic.

— Etacerbat.

— E mai exacerbat și mai puțin primitor... Americanii când vine un român zic: „Ce grozav căi venit, căi devenit mai bogat cu nuanța culturală respectivă a acestui emigrant...”. Acest lucru Franța nu-l are. Anglia nu-l are.

— În nvela dumneavoastră *MOARTEA ÎN FEREASTRĂ* e urmărită zbateră unei insecte care de fapt nu e insectă, e un simbol.

— Nu e insectă, eram eu.

— Dar această ființă se salvează în cazul dv. Ce-ati făcut poate fi subsumat unei idei sau este o divergență în căutările dv.? Dacă în tot ce ati făcut în România în cărțile dv. e vorba — mă repet: o celebrare a tinereții, în partea aceasta de lume în care vă aflați acum care ar fi tema preferată?

— Tema este... sint mai multe... dar tema generală este tema unui individ care si-a părăsit rădăcinile și caută să și le refacă interior; caută să și le regăsească într-un mediu nou; și tema există în absolut tot ce am făcut.

— Cum?

— Cărțile mele, la urma urmei, descriu viața emigrației, viața oamenilor

care trec de la o nație la alta, de la o cultură la alta. De pildă, eu am doi copii care sint americani. Ei nu vor avea niciodată această problemă, dar vor avea o curiozitate și o simpatie reală față de țara de bastină a tatălui lor. Dar nu si pentru mine, si nu numai pentru mine, pentru că am întîlnit o multime de scriitori, unii dintre ei care au devenit foarte cunoscuți în America. Tema aceasta a individului care își duce rădăcinile cu el e o temă literară veche fără îndoială că n-am inventat-o eu si e rară la scriitorii români.

— De ce?

— Pentru că scriitorii români care au locuit în străinătate nu au fost foarte mulți, care să scrie în alte limbi. De pildă, Eugen Ionescu pe care l-am cunoscut bine si cu care am discutat lucrurile astea s-a impus în teatrul internațional cu tema absurdului, care e o temă supranațională și care n-avea prea multă legătură efectivă cu faptul că el era român, că era străin, că se stabilise într-o țară nouă. Dar tema asta a exploatatului, a aventurierului dacă vrei, în sensul bun al cuvîntului este o temă pe care Joseph Conrad, după opinia mea, a făcut-o faimoasă în limba engleză; e interesant, J. Conrad, un polonez, un om din Europa de Est si care si el a scris engleza ca o a doua limbă și căruia i s-au adus mari laude pentru faptul că a fost stilist în limba engleză.

Faimosul Crăciun românesc din '89

— Să sperăm că si despre Petru Popescu se va scrie la fel.

— Această temă mă va urmări probabil, dar așa cum văd eu cultura în clipa de față, cultura începe să iasă de sub tirania naționalului, adică de sub tirania faptului că un scriitor care aparține unei nații trebuie neapărat să satisfacă tradițiile culturale ale acelei nații mai întii. În clipa de față scriitorii mari, scriitorii efectiv moderni, nu trebuie să se mai considere posesiunea unei singure nații; se considera reprezentanții unei experiențe care e experiența lor si reprezentanții unei regiuni geografice si ai unui moment în timp. Cînd eram eu tânăr în România încă scriitorul se socotea soldatul cultural, acela care duce ma departe o făclie și...

— Nu-i așa?

— Firește că el duce această făclie mai departe, dar fără sentimentul de obligație pe care îl avea în culturile naționale, patriotarde, tradiționale. Cînd acest tip de obligație va dispărea, cînd indivizii se vor comporta mai dezghețat față de modelele culturale din care vin, cred că în mod paradoxal ceea ce se va întimpla este că patriotismul real al fiecăruia se va exprima într-un mod mai critic. Pentru că eu știu foarte bine că în cărțile pe care le-am scris în România si poate că voi mai scrie despre România mai târziu, eu știu că, de pildă, cei care mi-au citit cărțile scrise fără să fie români, fără să fie avizați, au citit cărți care erau critice la adresa a ceea ce se întâmpla atuncea la noi si care făceau portretul societății românești de atuncea, deprimant. Știu că toată lumea mi-a spus: „Dom'le, cit de mult se simte că-ți iubesti țara de bastină”, cu alte cuvinte, baza este să-ți iubesti patria, nu să-ți o scuți.

— Ce ecou a avut în sufletul dv. ce s-a petrecut în decembrie '89 în România?

— Ce s-a petrecut atuncea în sufletul meu a fost o emotie nemaiomenită, tiu minte că aproape două săptămîni n-am dormit, asta a fost în jurul faimosului Crăciun românesc din 1989 în care, în fine, dictatura a fost sfărîmată; din păcate, înainte de această dată România era puțin cunoscută în America si mai ales la Los Angeles si eu ca român constituiaam întotdeauna o curiozitate, o curiozitate urmată de... așa, de nici un fel de curiozitate culturală, în afară de faptul că românii erau buni gimnasti. De doi ani de zile lucrurile s-au schimbat radical.

— În bine?

— Într-o anumită măsură mică, si datorită mie pentru că am articole despre România în diversele publicații din California si mai ales în pagina de opinie de la Los Angeles Times care este cel mai mare ziar de circulație din Statele Unite; și în clipa de față România este o țară care interesează, interesează tot în mod misterios, pentru că se știu foarte puține lucruri despre ea, dar un lucru care s-a tinut bine minte si care a pătruns în toate conștiințele este că din toate dictaturile comuniste din Europa de Est singura care a trebuit sfărîmată prin luptă a fost cea românească, ceea ce este, din mai multe puncte de vedere, interesant si simbolic, nu pentru că comunismul românesc a degenerat în dictatura personală a lui Ceausescu, dar si pentru faptul că la urma urmei, dacă în celelalte țări socialiste, armata sovietică, reprezentind o Rusie deia pe calea înnoirii n-ar fi fost acolo stînd de pază, înnoțiva tulburărilor, eu cred că organele respective ar fi reactionat cu aceeași sălbăcie cu care au reactionat si în România si cred că oligarhia comunistă ar fi luptat si în Germania Răsăriteană, si în Polonia, si în Cehoslovacia, si în Ungaria, si în toate celelalte țări; așa că într-un fel România a adus un imens serviciu omînitii că a pierdut cîteva sute sau chiar cîteva mii de oameni, mai ales tineri, în acele sălbătece lupte de stradă, pentru că a implantat în memoria mondială faptul că totuși comunismul n-a dispărut pasnic; si de fapt el n-a dispărut pasnic si eu cred că în clipa de față în toată Europa de Est există niste lupte subtile, dar foarte, foarte inversunate între ce a rămas din comunism si restul populației.

— GEORGE ARION

S-a întors mașina lumii

Anexarea în întregime, un privilegiu?

În ziarul spaniol „El Pais” a apărut un articol intitulat „Scopul Moldovei este unirea cu România”. Articolul, care expune poziția lui Iurie Roșca, liderul Frontului Popular, cu privire la viitorul Republicii Moldova, a fost reluat, din motive lesne de înțeles, de „Sovetskaia Moldova”. Reproducăm în continuare fragmente din articol.

„Frontul Popular din Moldova, cea mai mare organizație politică a acestei republici situate în sudul U.R.S.S., care cere suveranitate față de Moscova, este satisfăcut de modul în care a avut loc referendumul pe marginea noului tratat unional. Acest tratat a servit la reunirea românilor de pe ambele maluri ale Prutului, cu alte cuvinte la reunirea României cu Moldova. Scopul final este unirea Moldovei cu România”, susține Iurie Roșca, liderul Frontului Popular. „În prezent, sintem susținuți de toate mișcările politice din România, indiferent de ideologia lor. Presiunea sovietică asupra Moldovei i-a unit pe toți românii. Acest lucru îl demonstrează atât ultima declarație a autorităților din România, cât și manifestațiile de la București”, spune liderul Frontului. Roșca este de părere că în viitor Moldova va trebui să se unească cu România. „Mult timp la noi a fost cultivată românofobia. Cuvântul român era sinonim cu cel de fascist”, arată I. Roșca. În opinia liderului F.P.M., rușii care locuiesc pe malul stîng al Nistrului, unde a fost proclamată o republică, sînt, la fel ca și moldovenii, victime ale sistemului sovietic.

Aspirațiile separatiste ale „republicii Transnistriene” nu-l prea neliniștesc pe Roșca. „Malul stîng al Nistrului nu este teritoriul nostru, de aceea nu ne vom agăța prea mult în lupta pentru el. Nu este vorba atât de părerea mea, cât de adevărul istoric”, susține el. „Cum să ne ducem pe malul stîng dacă nu am fost rugați în acest sens? În secolul trecut s-a format statul român în componența căruia nu au intrat aceste teritorii. Cu toate acestea, în 1924, acolo, pe locurile dens populate în principal de românii care fugiseră din Transilvania, sovietele au creat așa numita Republică Autonomă Moldovenească. Acest lucru a fost făcut pentru a se crea avanpostul în vederea cuceririi Basarabiei, ceea ce a avut loc curînd după aceea, și pe Prut a fost fixată granița cu România”, explică Roșca. Liderul F.P.M. luptă însă pentru ca „imperiul rus să cadă” și harta Europei să fie redesenată, în ciuda Actului final de la Helsinki. „Eu nu l-am semnat, și nici Moldova n-a făcut-o. Consider că semnătura României este inoperantă, deoarece a fost dată în perioada regimului de ocupație”, declară I. Roșca, în opinia căruia U.R.S.S. se va destrăma în următorii 10 ani. Pentru Moldova, obținerea suveranității este „incomparabil mai dificilă decît pentru republicile baltice, deoarece — consideră F.P.M. — acestea au avut „privilegiul de a fi fost anexate în întregime”.

„Discuțiile referitoare la viitorul Moldovei ar trebui să aibă loc între Chișinău și Kiev sau chiar între București și Kiev, dar în nici un caz cu Moscova. Atunci, în această zonă, se vor modifica frontierele geografice. Logic ar fi să ne întoarcem la situația din 1940 (cînd România se întindea pînă la Nistru). Consider că unirea cu România reprezintă scopul final al Moldovei și cred că vom atinge acest obiectiv. Dar românii din Basarabia nu știu, din păcate, că sînt români. A fost înființată o academie specială pentru a crea un popor nou, poporul „moldovenesc”, iar apoi, în școli și universități, s-a inoculat ideea că moldovenii sînt un popor aparte”.

Marele patriot român care este Iurie Roșca a pus, ca de obicei, punctul pe i în toate problemele pe care le-a abordat. Un singur lucru cred că se cere precizat. Da, din anumite puncte de vedere, anexarea în întregime — ca în cazul republicilor baltice — poate fi considerată un privilegiu, fie și pentru că dispăre pre-textul de frazeologie kremenisto-kaghebis-to-bolșevică cu privire la interesele unei țări față de republicile respective. Însă, pe de altă parte, situația — unică — a Moldovei, de a fi un teritoriu smuls din trupul altei țări, alături dintr-o dată luptei românilor dintre Prut și Nistru și pe milioanele de români din România independentă. Pentru că — să nu se înșele cumva răuvoitorii — indiferent de atitudinea de moment a unor politicieni sau a altora din România, națiunea română întreagă este cu trup și suflet alături de basarabeni și este gata să se bată pentru binele lor.

ION D. GOIA

Boala muncii

Oamenii pot suferi de multe boli, contagioase sau necontagioase, banale sau deosebit de rare, vindecabile sau incurabile, individuale sau colective ș.a.m.d. Pe alături, o răspîndire foarte mare o are boala lenii, una din cele mai teribile care pot exista. Însă, oricît de ciudat ar părea, există și o boală a muncii, a dorinței de a munci. Ea bîntuie cu deosebire forță — ați ghicit! — în Japonia. Reproduc, în cele ce urmează, un fragment dintr-o însemnare apărută în cotidianul austriac „Die Presse”.

„Noul stres din Japonia se numește „sîrșitul de săptămîină”. Japonezii, ahtiați după muncă, se îmbolnăvesc la gîndul planificării timpului liber de la sîrșitul de săptămîină, libertate ce le-a fost impusă de curînd. Sub presiunea concurenței străine, care consideră timpul de muncă al japonezilor o amenințare, guvernul de la Tokio încearcă să reducă orele de muncă. Acei funcționari care, începînd de anul trecut, rămîn acasă ote două sîmbete pe lîna se numesc „piloli de încercare”. Pînă de curînd era liberă cel mult o singură zi pe săptămîină. Primele care au pornit la introducerea săptămînii de lucru de 5 zile au fost băncile și unele ramuri industriale. Efectul obținut este însă contrariu celui dorit. În special funcționarii, obișnuși să-și petreacă și sîrșitul de săptămîină aplecați deasupra dosarelor, să petreacă cu colegii într-un bar sau în cartierele de distracție, se plîng de depresione la sîrșitul de săptămîină. Pauza de două zile îi scoate din ritm și, în plus, nu prea știu ce să facă cu familia în acest timp liber. Aceeași teamă există și față de concediu. Statisticile oficiale confirmă faptul că anul trecut concediul mediu al unui japonez nu a fost mai mare de șapte zile. În prezent, japonezii lucrează anual un număr de ore în plus față de germani sau francezi. Conform legii, majoritatea japonezilor au dreptul la trei săptămîni de concediu plătit pe an, dar foarte puțini fac uz de bună voință de acest drept. Ei susțin că nu vor să blocheze munca și că ar fi necolegial să încredințeze problemele de serviciu altui coleg. Într-adevăr, mulți japonezi se rușinează să lenevească pe undeva, în timp ce colegii lor muncesc. Pentru a-i învăța pe japonezii „bolnavi de a munci” să se și destîndă — scrie ziarul amintit în continuare — un minister a construit un hotel de lux, în care cei aflați în concediu pot să și lucreze. Un fel de casă de creație. Dar, în pofida condițiilor oferite, a subvențiilor din partea statului, oaspeții nu rămîn aici mai mult de două nopți; tuturor li se pare că un

concediu „adevărat” ar dauna prestigiului și carierei lor.

Ce bine ne-ar prinde nouă, românilor, ca boala asta japoneză, a dorinței de a munci tot timpul, să se instaleze temeinic în țara noastră și să nu se vindece niciodată!

Țiganii au de învățat multe lecții

Citez dintr-o corespondență AFP: „Țiganii vor să fie recunoscuți ca „minoritate europeană”, a declarat Nicolae Gheorghe, reprezentant al Uniunii Romani Internațional, pe marginea reuniunii de la Geneva a experților din cele 35 de țări ale CSCE asupra minorităților naționale. Țiganii nu sînt legați de nici o țară în mod special, chiar dacă sînt stabiliți acolo, și sînt expuși mai mult decît alte grupuri la încălcarea drepturilor lor fundamentale, mai ales în unele țări din Est (Cehoslovacia, România, Ungaria, Polonia), după prăbușirea regimurilor comuniste. Contrar altor minorități, ei nu au nici un teritoriu, nici un limbaj specific, și nu cer un stat independent. „Dacă sînt violate drepturile omului în cazul țiganului”, a spus Nicolae Gheorghe —, ce guvern va core aplica procesul de la Viena (asupra drepturilor omului, creat de CSCE)? Acest mecanism este prevăzut pentru a fi activat de un stat în cazul în care membri ai unei minorități a naționalității sale sînt prigoniți sau maltratați într-o altă țară. „Noi ne încredințăm pe deplin mecanismelor CSCE”. Întrebat în legătură cu structurile politice pe care și le-au creat țiganii (cu un efectiv de 7 pînă la 10 milioane de

indivizi în Europa și America de Nord), Nicolae Gheorghe a recunoscut că ele nu sînt lipsite de conflicte și de tensiuni, fapt ce „reflectă „fragmentarea” populației de țigani. În România, această fragmentare a făcut ca numai un singur reprezentant al lor, la o populație de 2,4 milioane, să fie ales în parlamentul național (asta ne-ar mai fi lipsit, să avem în parlament un grup masiv de reprezentanți țigani, ca și cum balcanismul de acum n-ar fi suficient n.n.). El a subliniat însă caracterul democratic al acestor structuri și „evoluția lor pozitivă”, dovedită, după părerea sa, de creșterea numărului asociațiilor și creșterea unui parlament Român în Ungaria. În România, se are în vedere de asemenea creșterea unui parlament sau a unei federații care să grupeze asociații. „Noi am învățat — a declarat Nicolae Gheorghe — o lecție de la CSCE: părțile aflate în conflict pot fi reunite”.

E foarte bine că țiganii au învățat o lecție de la CSCE. Așa că doar cu o singură lecție nu se face priceperea și înțelepciunea, așa cum numai cu o rîndunică nu se face primăvara. Țiganii trebuie să depună eforturi mari pentru a învăța și celelalte lecții pe care Europa le oferă cu generozitate: lecția muncii, lecția seriozității, lecția respectului față de lege, lecția cîștigării traiului în sudarea frunții, lecția inseparabilității drepturilor de datorit și îndatoriri, lecția curățeniei, lecția poliției și a bunului simț, lecția respectării avutului altuia, lecția fugii de parazitism și delincvență și încă multe altele. De-abia la capatul întregii acestei școlarizări țiganii se vor afla cu adevărat în Europa și vor putea cere cu îndreptățire și cu încredințată și cu șanse mari de succes ca Europa să-i ia sub aripa ei protectoare. (I.D.G.).

Filipine. Evacuarea localității San Francisco, greu afectată în ultimele zile de cenușa vulcanică provenind de la vulcanul Pinatubo.

Cum a fost semnat armistițiul cu U.R.S.S. (V)

Articolul 3 prevedea: „Guvernul și Înalțul Comandament al României vor asigura forțelor sovietice și celorlalți Aliați, înlesniri pentru libera lor mișcare, în orice direcție, dacă este cerut de situația militară. Guvernul și Înalțul Comandament al României acordînd orice concurs posibil pentru o astfel de mișcare, prin mijloacele lor de comunicație și pe cheltuielile lor, pe pămînt, pe apă și în aer. (vezi anexa la art. 3)”. (Anexa la art. 3: „Prin cooperarea Guvernului și Înalțului Comandament Român, menționată la art. 3 al acestei Convențiuni, se înțelege punerea la dispoziția Înalțului Comandament Aliat (sovietic) pentru deplina folosință cum va socoti de cuviință, pe durata armistițiului, a tuturor construcțiilor și instalațiilor românești, militare, aeriene și navale, posturi, cheiuri, cazărmi, magazii, cîmpuri de aviație, mijloace de comunicație, stațiuni meteorologice, care ar fi cerute pentru nevoi militare, în completă bună stare și cu personalul necesar pentru întreținerea lor”.

Delegații noștri (Dămăceanu, Popp) au început prin a arăta că noi înțelegem importanța clauzelor cuprinse în art. 3 pentru continuarea războiului împotriva Germaniei și Unge-

riei, dar tot în interesul continuării acestui război în noile condiții, adică în comun, ar trebui să se țină seama de imensele pagube suferite de poporul român și întreg teritoriul României (orașe, porturi, aerodromuri, obiective industriale civile și militare, comunicații),

ca urmare a celor patru ani de ocupație germană, a celor peste trei ani de război, a bombardamentelor aeriene care s-au abătut asupra acestui teritoriu din toate părțile. Importante terenuri agricole au rămas nelucrate ori au dat recolte slabe din cauza lipsei brațelor de muncă și a pustiirilor războiului. Rezervele cerealiere sînt epuizate, iar producția industrială este aproape la pămînt. În

consecință, se propune ca anumite părți ale teritoriului românesc, între care și capitala țării să fie rezervate de prezența trupelor sovietice. În ceea ce privește obiectivele menționate în art. 3 și anexa acestuia, să se renunțe la termenul tuturor, acestea urmînd să fie

cererile noastre sînt total ne-realiste. Trebuie să se înțeleagă, spune el, că ducerea mai departe a războiului, pînă la zdrobirea definitivă a hitlerismului și eliberarea Europei, este în momentul de față principalul scop al Națiunilor Unite; atingerea lui cit mai repede domi-

săbuite cu cit ele, după cum este informat, n-au fost acceptate de ocupanții germani.

În replica românilor (Giță Popp), printre altele s-a spus: Tocmai această diferență dintre ocupant și eliberator — pusă în evidență de domnul Vișinski — ne-a făcut să sperăm într-un alt regim de cooperare decît cel care ne-a fost impus de nemți. Modul cum se vor bate cele 12 divizii române alături de armata sovietică, moralul acestor trupe interesează deopotrivă ambele părți. Cred că nimeni n-ar dori ca acest moral să fie săpat de știrile venite pe cîmpul de luptă, de la cei rămași acasă, că noi, aici la Moscova, n-am făcut altceva decît să acceptăm înlocuirea unei ocupații străine cu o altă ocupație străină. (s.n.).

Îndrăzneala replicii era prea mare și prea adevărată ca sîrșitul ei să nu ridice din nou pe Molotov din scaun care, cu același braț drept acuzator spre noi, punea capăt discuțiilor la art. 3, adresîndu-ne pentru a două oară aceeași întrebare, la care nu se putea da un răspuns: „Ce-ați căutat la Stalin-grad?”.

Col. ION FOCSENEANU

la dispoziție, de la caz la caz, prin consens între autoritățile române și sovietice, iar durata folosirii lor de către armata sovietică, să fie limitată de necesitățile ei operative și de funcționare a spatelui. Dacă se acceptă principiul rezervării a unor părți ale teritoriului nostru, sîntem gata să prezentăm o hartă cu propuneri concrete în acest sens.

Andrei Vișinski apreciază că

nă orice alte mărune nevoi. Se miră deci vorbitorul, că în loc să fim satisfăcuți — că putem contribui cu toate forțele și mijloacele de care dispunem la efortul general, propunem îngrădiri care ar stingheri fără rost desfășurarea ofensivelor sovietice în cele mai bune condiții, împotriva inamicului comun. Astfel de îngrădiri, propuse Națiunilor Unite eliberatoare, i se par cu atât mai ne-

RANK XEROX

„Vei fi cel mai bun prin
calitatea produselor
și a serviciilor oferite”Interviu cu domnul John Pemberton, director pentru
Europa de Est al Companiei Rank Xerox

Rank Xerox este o societate mixtă, creată în anul 1958 de către companiile Xerox Corporation din S.U.A. și Rank Organisation Plc. din Marea Britanie. Rank Xerox are filiale și distribuitori în 30 de țări, din Europa, Africa și Asia. Numai în Europa, Rank Xerox deține, printre altele, cinci fabrici, un centru pentru cercetare și dezvoltare, un altul pentru software, ș.a.m.d. 28 000 de oameni și o jumătate de miliard de lire sterline dedicați în ultimul an cercetării și dezvoltării, pentru ca Rank Xerox să-și mențină locul de frunte pe piața procesării informațiilor și a documentelor, piață evaluată la circa 20 de miliarde de lire sterline în anul 1993. În lumea de astăzi, documentele reprezintă sistemul nervos central al oricărei companii sau organizații. Rank Xerox are o reprezentanță în București și vinde în România de mai bine de 20 de ani.

Domnul John Pemberton, director pentru Europa de Est al companiei Rank Xerox, care s-a aflat în țara noastră la sfârșitul lunii iunie, pentru a anunța oficial sponsorizarea F.H.A. de Rugby pe timp de trei ani, chiar în ziua meciului România - Franța, a avut amabilitatea să ne răspundă la câteva întrebări.

FLACĂRA: Care este filosofia de acțiune a companiei Rank Xerox?

PEMBERTON: Satisfacția clientului este scopul nostru primordial, pentru că fără client nu există afacere. Este un lucru important care trebuie luat în serios și în România. Dă-mă o luptă continuă pentru a satisface clienții, inclusiv prin analize periodice asupra nivelului acestei satisfacții. În 1993 sperăm ca mulțumirea clienților noștri să fie de 100 la sută față de 95 la sută astăzi. Noi vindem produse și oferim servicii. Produsele trebuie să funcționeze cât mai bine cu puțință, iar serviciul trebuie să fie asigurat într-un timp cât mai scurt și într-un mod care să fie absolut satisfăcător pentru client.

FLACĂRA: Care este strategia dvs. în realizarea celor propuse?

PEMBERTON: Sloganul intern al companiei este: „Vei fi cel mai bun numai prin calitatea produselor și a serviciilor

oferite clienților”. De fapt, calitatea înseamnă ceva ce nu este perfect, dar este departe de a fi imperfect. Calitatea presupune îmbunătățiri permanente pentru a tinde către perfecțiune. Cel mai important este acest continuu proces de îmbunătățire, la toate nivelele companiei.

FLACĂRA: Cum vedeți viitorul societăților comerciale românești cu capital de stat?

PEMBERTON: Nu am suficiente informații. Dar după părerea mea, ar trebui să li se asigure libertatea de a alege, de a decide în legătură cu ceea ce își propun, modul în care își vor realiza scopurile și organizarea. Spun acest lucru, pentru că acum există o rigiditate absolut incompatibilă cu afacerile.

FLACĂRA: Care este cea mai importantă problemă la care Rank Xerox trebuie să facă față astăzi?

PEMBERTON: Concuranța reprezintă problema cea mai importantă. Sintem cu toții obligați să progresăm, să ne transformăm sub presiunea concurenței. Este o întrecere fără o linie de sosire. Pe măsură ce devenim mai buni și clienții așteaptă mai mult de la noi. Strategia pe care am adoptat-o în 1984, în privința calității, denumită „Supremăția prin calitate”, ne-a adus multe beneficii. De exemplu, costul producției s-a înjumătățit, timpul de proiectare a scăzut cu 25-50 la sută și cel mai important, satisfacția clienților a crescut cu 20 la sută.

FLACĂRA: Schimbările din Europa de Est au deschis porțile unei piețe extrem de importante. Cum vedeți această nouă piață?

PEMBERTON: La rîndul nostru, schimbăm rapid modul de a vinde pe această piață, ca și serviciile oferite. Este nevoie, printre altele, de rețele de distribuție pe mari suprafețe, pentru legături directe cu clienții, mult mai numeroși acum. Va urma o cerere gigantică. Ne așteptăm la o creștere de circa 4 ori a vânzărilor de copiatoare, până în 1995, și de 16 ori până în anul 2000.

FLACĂRA: Vă mulțumim și dorim lui Rank Xerox România afaceri cât mai bune!

MIHAI SANDOIU
RUXANDRA ONOFREI

Cursa cu obstacole

Trăiască înstrăinarea!

„Îmi exprim prin „Flacăra” (tot mai vie!) mulțumirile mele profunde tuturor partidelor politice și organizațiilor obștești, publicațiilor literare și de afaceri, radioteleviziunii libere de scrupule, agențiilor de presă și de spionaj, nelipsitului sobor de preoți, cooperativelor de pompe funebre gata să-mi asigure liniștea eternă liberalizată, evangheliștilor zburători din mai multe continente oferindu-mi minți gratuite, colegilor de breaslă, prietenilor opozanți (agresați) și necunoscuților (care i-au bătut), parlamentarilor schizofrenetici, la fel și guvernului și președinției țării pentru extraordinara performanță de a nu mă felicita cu ocazia zilei mele de naștere, permițându-mi astfel să împlinesc nestingerit invidiata (de cine?) și nedorită (de mine) onorabilă vîrstă ce-mi dă dreptul să trec în tagma (de loc) veselă a pensionarilor.

Și iată-mă cu Pinot noir-ul în

față (greu de găsit, dar și mai greu de plătit), catifelat cîndva, dar degradat acum de chimicale, și strig în gura mare șocînd comensii, rămas la Vatră: Trăiască înstrăinarea! O cunoștință de-a noastră mai veche multilateral dezvoltată, ca și cea actuală, cu totul originală, emanată pe fronturile autosalvării naționaliste.

Bintuie o înstrăinare totală și totalitaristă. Apărută pe căi legale și prin metode frauduloase. Sint înstrăinate valori naționale ca și cele obștești și individuale. Se fură ca-n codru. Dar se înstrăinează și sufletele. Societatea română sortită de dictatură la omogenizare, acum se atomizează rapid pe față, în văzul tuturor, în emisiuni directe. Corupție în dauna patrimoniului patriei... tentative exasperate de a crea o bază legală pentru păstrarea și restaurarea structurilor vechi... Fosta și actuala nomenclatură devin și putere economică... Cascadele diversivierii

incurajate și protejate de putere, de pasivitatea justiției... Propaganda zgomotoasă, patriotardă, menită să abată atenția de la problemele arzătoare nerăzolvate... Comunismul n-a murit. Se reorganizează pe scară largă, pe căi oculte și oficioase deghizate, creînd o atmosferă în care se restrînge, se stafidizează afecțiunea umană, încrederea în ziua de mîine, și foarte mulți, fără deosebire de naționalitate, se înstrăinează de meleagurile natale... Frică și amărăciune, dezgust și agresivitate rudimentară. Ne sufocăm în jungla minciunilor. Și tot mai mulți conducători își permit fără nerușinare să vorbească cu subalternii strimorați în papainoage.

Ne vom trezi, cu siguranță. Continuitorii cinicii ai genocidului vor fi siliți de societatea civilă să-și aleagă o altă cale. Eventual un alt popor. Ne vom înstrăina de ei fără regret. Acesta este sensul adevărat al toastului strigat la ziua mea de naștere. Trăiască, deci, înstrăinarea! Dorese, cu arderea unei inimi încă tinere, Europei contemporane o Românie liberă și modernă.

BALOGH JOZSEF

„Singurul defect care vă strică
lupta pentru putere!”

Interviu cu SANDU DAVID, președintele Uniunii Scriitorilor din Israel

— Stimate domnule Sandu David, începem interviul nostru printr-o întrebare care frământă de multă vreme, legată de raporturile noastre cu restul țării după evenimentele din decembrie. Cum este privită România în Israel?

— E privită în două planuri, sau mai bine zis din două părți: una bună iar cealaltă mai puțin bună. Întreaga populație a Israelului are un respect deosebit pentru țara dv. datorită faptului că ea a fost singura care și-a păstrat relațiile cu noi după instalarea dictaturii în anii '67-'68. Iar poporul evreu e recunoscător. Ca dovadă a continuității, prieteniei între țara dv. și Israel, la ora actuală s-au creat între noi 100 de societăți mixte care acoperă o gamă diversă de probleme. Tot ca o dovadă a prieteniei noastre, ambasada Israelului a fost prima care a salutat victoria dv. Mulți israelieni cerneau să lupte voluntari în România. Asta e partea bună, dar partea mai puțin bună e — să nu zîmbiți cînd o s-o aflați — că în Israel s-a tradus foarte puțină literatură românească, iar noile generații nu cunosc nimic despre limba, despre ținuturile dv., despre zestrea dv. culturală.

— Ce amintiri vă leagă de România?

— Să nu uităm că eu sint român. România e țara de naștere, e țara de limbă, Israel e patria. În România am copilărit, în România am învățat să scriu, să citesc. Primul îndrumător intr-ale culturii a fost profesorul Calboreanu, de la Liceul „Măneștilă Văcărescu”. Tocmai datorită originii și amintirilor mele, România e a doua țară căreia îi doresc binele.

— Ce defecte și ce calități credeți că are poporul român la ora actuală?

— Dintotdeauna am admirat la dv. două mari calități: generalizarea spiritului critic, care a constituit o capacitate de autoscrutare. Este acesta un semn al omului de calitate, puterție. Fiindcă omul slab nu-și recunoaște defectele iar a doua calitate e legătura formidabilă cu valorile pozitive ale trecutului, respectul și continuitatea valorilor culturale. Iar singurul defect care vă strică — cel puțin la ora actuală — este lupta pentru putere.

— Haldeți să abordăm și probleme de cultură, știut fiind că dv. sînteți președintele Uniunii Scriitorilor din Israel. Ce ne puteți spune despre tirajul cărților din țara dv., despre premiile acordate în Israel?

— În Israel predomină literatura ebraică. Avem însă și

asociații de scriitori în limba română, în limba polonă, în limba germană. Ceea ce trebuie amintit e faptul că la noi nu se trăiește din literatură. Tirajul unui roman e de 40-50 mii de exemplare, iar la poezie de 1 000 exemplare. Editura acordă 13 la sută autorului, pe măsură ce cartea se vinde. Există însă o serie de scriitori începători care-și plătesc apariția cărții, editura respectivă neștiind dacă va avea succes cu tinărul scriitor. Primăriile acordă chiar o anumită sumă pentru încurajarea tinerilor scriitori talentați, din care încă nu sint nume cu „firmă”. Avem premiul Israelului care se acordă din doi în doi ani celui mai bun scriitor. Avem premiul de prestigiu prea puțin substanțiale, dar care constituie o încurajare pentru cel care l-a primit și totodată o recunoaștere a valorii sale. Mai există un premiu acordat primilor zece scriitori. Aceștia un an de zile primesc salariul unui profesor de colegiu, iar în acel an nu au de făcut altceva decît să scrie.

— Vă mulțumesc și vă doresc succes.

— Și eu vă mulțumesc, vă strîng mina bărbătește și vă fac o urare strămoșască la noi în Israel: „pentru viață”.

A consemnat
CRISTIAN PETRU POPOVICI

ELECTROMETAL SSCA

Piatra Neamț Str. Obor nr. 2

Execută pentru cei interesați

MAȘINI DE CUSUT BLĂNURI

Relații suplimentare

la telefoanele: 936/25316; 26539

VOCEA MĂRII O PUTEȚI
AUZI ȘI LA BUCUREȘTI
LA „VOX MARIS”

● **Sponsorul lui Steaua se numește...** Philips! În 1990, concursul olandez a fost pe locul 9 în Europa, având o cifră de afaceri de aproximativ 40 miliarde de dolari și 304 800 angajați. Contractul de sponsorizare, semnat de domnul Erik Van Langenhove și de vicepreședintele clubului Steaua, Cristian Gațu, prevede ca obligație principală pentru ai noștri purtarea însemnelor lui Philips de către toate echipele clubului. Contractul este valabil pe timp de trei ani și se poate reînnoi, după aceea, anual. Philips va sprijini financiar clubul prin vânzarea produselor sale pe piața românească și care, sintem siguri, va aprecia această marcă. De asemenea, Philips va participa la o societate al cărei scop este construirea unei săli polivalente în complexul Ghencea.

● **O săptămână de aur pentru juniorii noștri!** Începutul il făcuse Răzvan Sabău, un tânăr tenisman de numai 14 ani, în care am crezut și credem, câștigând titlul de campion european la juniori, în întrecerile de la Berlin. Tot la Berlin, am avut și o vicecampionă, Mirela Vlădulescu, care, ajunsă în finala probei de simplu fete, a fost învinsă de cehoslovaca Leda Kavrikova. La Bologna, un nou succes pentru juniorii noștri! Iulian Raicea, la numai

17 ani și jumătate, câștigă medalia de argint la pistol viteză, în cadrul Campionatelor Europene de Tîr. Campionatele Europene de haltere pentru juniori de la Varna ne aduc patru medalii: un „argint” și două „bronzuri” pentru Aurel Sirbu și un „bronz” pentru Farcaș Zoltan, la stilul smuls. Urmează alte cinci medalii:

Progresul, și care va fi dotat cu premii în valoare de 100.000 de dolari, se pare că va participa și Andrei Cernokov, cel care îl învingea simbăta trecută pe Ivan Lendl, în semifinalele de la Montreal. Precizăm că semifinalele și finala vor fi transmise integral de către Televiziunea Română, care va asigura, în baza unui contract

● **Control antidoping la Campionatele Naționale de atletism!** Federația Internațională de Atletism a trimis doi medici la București, pentru a efectua un control antidoping la întrecerile naționale de atletism desfășurate luni și marți pe Stadionul Național. Probele vor fi, probabil, analizate la Stockholm, în următoarele zile.

Din nou, atletism! Sovietica Elena Rodnina a fost depistată pozitiv la controlul antidoping de la concursurile pentru Cupa Europei disputate luna trecută. Ea este pasibilă de o suspendare până la doi ani. Ca urmare a modificării rezultatelor — Rodnina ocupase primul loc la săritura în înălțime — Germania a câștigat Cupa Europei la feminin, cu 103 puncte, urmată de U.R.S.S., 97 puncte.

Premii de 7.25 milioane de dolari! Turneul de tenis de la Flushing Meadow, care va începe pe 26 august, va oferi premii substanțiale participanților. De exemplu, în probele de simplu, de la 6.000 de dolari, în turul 1, până la 400.000 de dolari, pentru câștigători.

Florin Daniel Lascău, campion mondial la judo! Un judoka de origine română, stabilit în Germania este noul campion al lumii la categoria 78 de kg.

MIHAI SANDOIU ●

BREVIAR

două de aur, două de argint și una de bronz la Campionatele Mondiale de caiac-canoe pentru juniori de la Viena. Medaliați: Marin Popescu — aur la caiac simplu 500 și 1.000 metri, Claudia Nicula — argint la caiac simplu fete. Geza Maghyar și Anghel Ivanof — argint la caiac dublu 500 metri, Ovidiu Butnaru, Marius Marian, Anghel Ivanof și Geza Maghyar — bronz la caiac 4 — 500 metri.

● **Romanian Tennis Open, 11-22 septembrie 1991.** La întrecerile acestui prim mare turneu de tenis care se va desfășura la București, pe arena

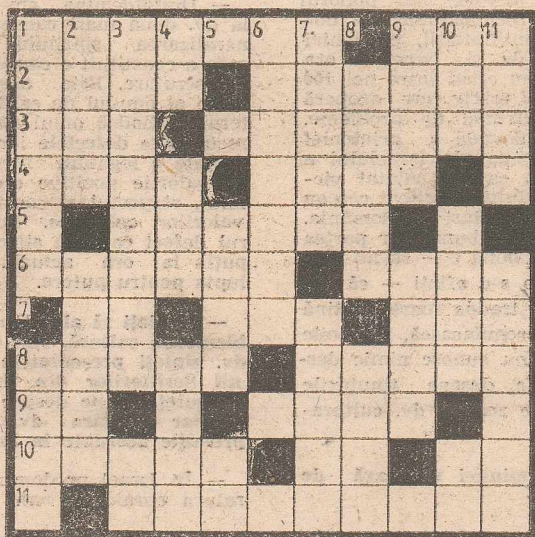
deja încheiat, minimum 15 ore de emisie.

● **Formula 1 la automobilism a fost relansată!** Marele Premiu al Germaniei la automobilism, desfășurat pe circuitul de la Hockenheim, în lungime de 6,797 km, s-a încheiat cu victoria clară a pilotului englez Nigel Mansell, pe o mașină Williams-Renault, aflat acum la numai 3 puncte (43 p.) de Ayrton Senna (51 p.), care a fost nevoit să abandoneze pentru a doua oară consecutiv. În clasamentul constructorilor, pe primul loc a trecut Williams-Renault, cu 71 puncte, McLaren-Honda ocupând acum poziția a doua cu 70 de puncte.

„Concordia română” — Ediție specială

O veste bună pentru iubitorii fotbalului: a apărut revista ilustrată „Concordia română” (director — George Ivașcu, redactor șef — Eftimie Ionescu) în care sînt reunite rezultatele anchetei întreprinse în rîndul ziariștilor și comentatorilor Radio-TV precum și al publicului larg privind „Cei mai buni 20 de fotbaliști din ultimul sfert de veac”. Condeieri de frunte ai presei noastre sportive semnează un bogat material docu-

mentar de portrete ale fotbaliștilor desemnați pe primele 20 locuri în ierarhia anchetei: Dobrin, Balaci, Hagit, Dumitrache, Ștefănescu, Lucescu, Băloni, Rică Răducanu, Duckadam, Damitru, Gh. Popescu, C. Dinu, D. Georgescu, Iordănescu, Lung, Lăcătuș, Dembrowschi, R. Nunweiler, Cămătaru, Boc. Pentru colecționari este oferit un poster color al echipei campioane, Universitatea Craiova, (pid.).

La marginea pădurii

ORIZONTAL: 1) Fiecare dintre suprafețele în care este împărțită o pădure — Copac. 2) Piatră semiprețioasă — Arbori. 3) Agud — Muncitor forestier care manevrează buștenii. 4) Stropit — A se mișca în cerc. 5) Îndepărtarea scoar-

ței de pe un trunchi de arbore (pl.). 6) Viteză — Arbore rășinos, cu lemnul foarte prețios. 7) Indicați prin înțelele arborilor (sg.) — Intrare într-o rășinărie — Partea lichidă a singelui. 8) A acoperi o suprafață cu plăci de lemn sau alt

material — Strigăt cu care se îndeamnă un ciine de vînătoare să aducă vînatul împușcat. 9) Împădurit pe dreapta! — Prefăcut (inv.). 10) Unitate de măsură pentru lichide — În tabără! — Primii brazil! 11) Arbori cu scoarță albă și frunzele verzi-cenușii.

VERTICAL: 1) Întinderi mari de pămînt acoperite cu arbori — „...de stejari”, poezie de Magda Isanos. 2) Dud — Falsici ca brazil (fig.). 3) Partea subterană a unui arbore — Traian Mălineanu. 4) Ciot scobit! — Volum — Vehicule rustice folosite și la căratul buștenilor. 5) Compozitor român, autor al piesei vocale „Peste virfuri” (Mihail) — Primele uscături! 6) A tăia și fasona buștenii. 7) Unealta clasică a tăietorului — Scriitor german, autor al romanului „Oameni în pădure” (Wilhelm; 1831-1910). 8) Ascuns pe după arbori — Chef. 9) Ajutor de tăietor de lemne — Mic arbust exotic. 10) Măsura lui Cuza — Pictor clasic român, autor al pinzei „Pădure” (Iosif) — Eben! 11) Arbust ornamental cu frunze alungite — Arbore înrudit cu palinul (pl.).

Dicționar: CALP.

MIHAI ZGUBEA ●

Miss România Sport

Așa cum am anunțat într-un număr anterior al revistei noastre (28), începînd de la 1 august se desfășoară etapa județeană a concursului MISS ROMANIA SPORT, inițiat de Agenția internațională COMAREX, împreună cu Ministerul Tineretului și Sportului și sub egida Agenției Miss România. Concursul județean se organizează sub formă unui spectacol în care se alternează probele de concurs cu momente artistice și distractive. Probele concursului: 1 — prezentare în costum de baie (întreg); 2 — prezentare în ținută sportivă (maieu/tricou, short, chilot, costum teris, jegger/legging, costum gimnastică, încălțăminte sport); 3 — prezentare în ținută de zi sport (leisure). Toate cele trei probe se desfășoară pe fond muzical, în baza unui scenariu și regii stabilite de organizatori și vor fi completate cu întrebări care să pună în valoare cunoștințele și pasiunile concurenților. Jurizarea se va face pe bază de note după criteriile alese de către organizatori și sponsorii locali ai acțiunii. Câștigătoarea concursului îi va fi atribuit titlul și esarfa „MISS (județul) SPORT '91”. Cele 41 de câștigătoare ale etapelor județene vor participa la etapa finală, care va avea loc în luna octombrie, la București, (pid.).

Vremurile sînt cum sînt DAR VREMEA?

Vremea în intervalul 31. iulie — 6 august

După o săptămînă de căldură și cer senin, sfîrșitul se anunță vijelios. Instabilitatea atmosferică a fost deosebit de accentuată și s-a manifestat prin averse, descărcări electrice, grindină și vijelii. Cantități mari de apă s-au înre-

gistrat mai ales în Moldova, unde și efectele hidrologice au fost mai mari. Aceste manifestări de vreme, destul de frecvente în această vară, s-au produs aproape în aceeași condiții: o depresiune foarte activă blocată în zona țării noastre și obligată să se rotească, cu tot ansamblul noroș, peste România. Bagajul de umezeală s-a descărcat neuniform, condițiile de relief și urbanism influențînd în bună măsură efectele la sol. Dar cum va evolua vremea în continuare? Miercuri, se va produce o ușoară ameliorare în

regiunile nord-vestice. Alci deci, va apărea temporar Soarele, iar aversele de ploaie nu vor mai fi așa frecvente. În celelalte zone instabilitatea se va menține și se va manifesta prin averse de ploaie frecvente. Joi și vineri, gradul de instabilitate va mai diminua; durată, intensitatea și frecvența ploilor vor fi mai reduse. Excepție vor face regiunile din estul țării unde cerul va fi noros iar ploile vor acoperi areale mai mari. Simbătă și duminică, gradul de instabilitate va diminua și în sud-est. Asta nu înseam-

nă că nu va mai ploua. După amiază aversele vor fi din nou... prezente. O ameliorare mai evidentă se va produce în primele zile ale săptămînii ce urmează. Pentru întreg intervalul, la amiază se vor înregistra temperaturi cuprinse în general între 23°-30°C.

Pe Litoral, vremea va fi în general instabilă în cursul acestei săptămîni cînd Soarele va apărea destul de rar. În aer se vor înregistra 26°-28°C iar în apă 24°-26°C.

OTILIA DIACONU ●

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor șef:

Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Eugen Mihăescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORII (1700): Dumitru Constantin, Horia Pătrașcu

■ EVENIMENT (2542): Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.

■ DREPTURILE OMULUI (2600): Roxana Paicu-Ma-

nolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu

■ CULTURĂ — INVĂȚĂMINT (2559): Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS

Redactor șef:

Dorin Gherghinescu

Secretar general de redacție:

Liana Tatos

Liviu Timbus, Aurelia Bortga

Constantin Dumitru (17 16 39)

■ REBUS

Redactor șef:

Tudor Octavian (1457)

Secretar general de redacție:

Alexandru Pășarin (2036)

Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI

Redactor șef:

Ion Zubașcu

Secretar general de redacție:

Dorin Sălăjan

Mihai Potirniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA

Domnița Ștefănescu (2559)

■ FOTOREPORTAJ (2528): Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT — ADMINISTRATIE (2002, 2558): Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ PUBLIC RELATIONS (2634): Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administratiei: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311.

Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat director: 2002;

redactori șefi: 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție: 17.16.39.

Cititorii din strălăutate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrație: EDITURA „Presă Națională” S.A. (ec. Ioan Ciurescu, ing. Stan Pelteacu).

■ Tiparul: Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

Cînd se va întruni
Sovietul Suprem
al Statelor Unite?